

అంధ పత్రిక

308569 ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2

చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ ఆగస్టు నెల 11 వ తేది బుధవారము

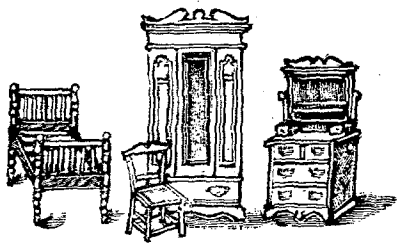
No 114

నంపుటము. ౨.

రాక్షస నామ సంవత్సర శ్రావణ శుద్ధ ప్రథమం.

సంచిక ౧౧౪

మీకు గావలసిన సామానులన్నియు ఇతర చోట్లకన్న మిక్కిలి సరసముగా నిక్కడ చిక్కునప్పుడెక్కువ వ్యయమేలక్షేసి కొనెదరు?

కుర్చీలు మొగలగు కొయ్యపనులను కేయు డి. వి. రావు అందుకంపెని జనరల్ షేటర్స్ రోడ్డు. మదరాసు ఎస్. సి.

సచిత్రముగు కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

ఆంధ్ర పత్రిక - దిన పత్రిక

చందా వివరము.

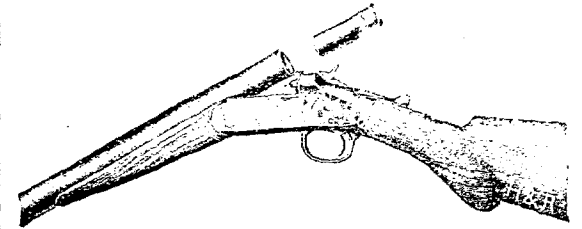
12 మాసములకు	...	రు. 15-0-0
6 "	...	" 7-8-0
3 "	...	" 3-12-0
1 మాసమునకు	...	" 1-4-0

ఆంధ్ర పత్రిక - వార పత్రిక

12 మాసములకు	...	రు. 2-8-0
సంవత్సరాది సంచికతో	...	" 3-8-0

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము. చెన్నై పురి.

తుపాకులు! తుపాకులు!

తుపాకులు, రివాల్వర్లు, తోటాలు, మందు మొదలగు సామానులు మిగుల సరసముగా విక్రయించబడును. వలయువారు క్యాటలాగులు ఈ అక్షసుకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును. యె. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కో, 12, పాపన్న బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నాగరపు వస్తుప్రదర్శనశాలయం

దియ్యబడిన పతకము.

గొప్ప గొప్ప వారిచే వనపేట

యోగ్యతా పత్రములు పొందిన

అమృతాంజనము అన్ని నెలలకు పరమామృతము

అమృతాంజనము

వాడని వారుండరు.

అమృతాంజనము

మృతశబ్దమాదినిగల

మాయమందుగాదు.

ప్రతిమంట నుండ వగినది.

వేలకువేలు సీసాలు విక్రయము.

అన్ని చోట్ల విక్రయింపబడుచున్నది.

నకలుమంతులవలన మోసముగలుగును

పంచభాష చీటి చూచి

కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము

అంజనశబ్దమంతమునగల

నకలుమందుగాదు.

తలనొప్పులు, వాయువునొప్పులు, పార్శ్వ

పునొప్పులు, కీళ్ళనొప్పులు, పక్షవాతము,

వాపులు, గాయములు, వుండ్లు, దగ్గు

వీని కన్నిటికి అమృతమువంటిది.

చక్కని డబ్బీతో నహా

సీసానికి 8 అణాలు.

ఇది అమృతాంజనము డిపో, ఇది

౧౦౯, ఫేరిరోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

శక. ౨, తంబుశెట్టి వీధి, జార్జిటౌను, మద్రాసు.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకు, వాటిని బాగుచేయుటకు అవసరమగు నిపుణులను మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో యేర్పాట్లుగా యేర్పరుచుచేయునో అని యెది పోయినపుడు స్వల్పముగా చేయు రిపేరులను యాయత్తమున శిల్ప అభ్యాసపురస్కారముగా ఈ పాఠశాలలో, యూరోపియన్ కోశకల్ప సేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో సేర్పించి వర్తన మొట్టమొదట నుంచి లై సెన్సు యిప్పించి పంపబడును. యిందులకు ఫీసు 20 రూపాయలు కట్టరలయును.

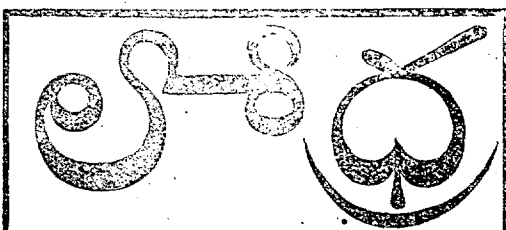
క్లాసు ఆగస్టు రెండవ వారమున ప్రారంభింప బడును. బాడలించ విద్యార్థులు ఆగస్టు నెల 10 తేది లోపల 10 రూపాయలు అదవాపుగా పంపుకొని తన కొక పాఠమును నిలుపుకొనవలయును. ఈ క్రింద ఉదహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.

గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు
Galley & Co, 149, Broadway, Madras.

నిరుద్ధ భారతము

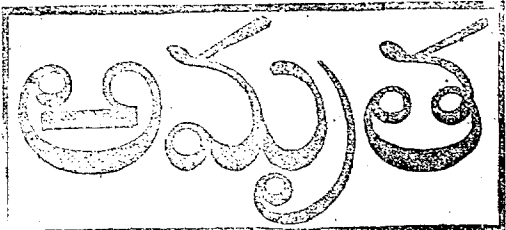
భారతము పంచదశము. నిరుద్ధ భారతమును పంచదశముగా భావించుట చాలావరకు పుట్టుకడ. వారికిచాందాలాది సేవనానులు కలుగుటకు కావలయును. ఆ జాతులలో పుట్టిన మహాపురుషులు. సంఘములో వారికల గౌరవము. ఇతరులకు పంచదశమును కట్టములు, మోసములు, అగ్రజాతులకు పాపములు కట్టములు, ఇంకను అనేకవిషయములు కలవు. నిరుద్ధులను అనుభవించు కట్టములు కట్టించిన పుట్టుమును గాని కట్టములు కట్టించు పట్టున గాని ఒక్కపద్యము చాలదు. నిరుద్ధులు నిరుద్ధులు. వెల రు. 0-5-0
పుష్పవణి పాపము 0-10-0
పీకనుతి పాపము 0-10-0
బాలలింతు పాపము 0-5-0
సరసరసా పాపము 0-5-0
రాజరేపు-చక్కనికల 0-3-0
అలిసి-అలిసి మైనకల 0-3-0
క్రొవడీదీ చక్రము 0-3-0

మంగిపూడి వేంకటేశ్వర,
పిప్పర, కృష్ణాజిల్లా.

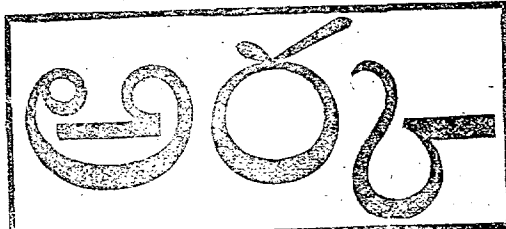
గర్భాశయ రోగనివారక:- శ్రీలక్ష్మ గలుగు ఋతుశాల విహిష్ట కాకుండుట, అకాలబహిష్ట, మైల వాస్తీ గాను, తక్కువ గానుపోవుట, కునుచురోగము, సంతాపీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూలికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాపు, అశుభమునుంట్ల మొదలగు శ్రీ మగ్న వ్యాధులను కుదుర్చును.

వెదబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

రక్తమగ్న ద్రావకము:- ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితము, మేహక్రమము, ముప్పలకలములు, నిస్సక్తుక, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరములను కాంతిని ముఖమునకు లేవనెత్తును యెచ్చును.

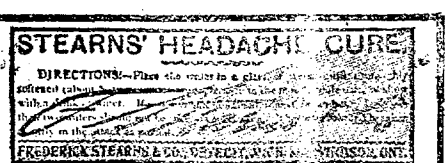
వెదబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

స్వస్థనివారక బుడ్డి 1-కి రు 1-0-0
కేసరికుటీరం: ఆయుర్వేద ఔషధశాల,
9, బందరువీధి, మద్రాసు.
ప్రాంతీ: సికింద్రాబాదు ౧౨ నెలలు.

'కాస్గరి'
అనునీ బలవర్ధనావధమును ఆవృద్ధ్యుడు పుష్కలమును మందు నేనినీ కంతయో సంతసమును గలిగించును.
అది అతిరచ్యమయినదియు, ఆరోగ్యవాయకమయినదియు, వ్యాధిరహితమయినదియు నున్నది.

For more than quarter of a century Stearns' Headache Cure has been the favorite remedy for headache and neuralgia. Tasteless - certain and easy to take.

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

[పద్య కావ్యము.]
వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పద్యసేమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? ఏర్పడెనుయె ముల నెట్టి పరిణామముల బొందినది? మనుజులసీతి మొదలు నెట్లుండె? కులభేదములేకలిగె? ధర్మము లెప్పుడెట్లు మార్పునొందె? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రం? ఈ మొదలగు విషయము లన్నియు యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. పరశురామచరిత్రము, సగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపురాణ బుద్ధిబలముచే బ్రహ్మచారి సీతిగతులు ముందెట్లుండెనని యూహించి సీరపఱచిన విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథమునై మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నది. శైలిమిగుల సులభము. మంచికాగితములనై ముద్రింపబడి నిండు క్యాలిజోలై యిండుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు వెల 4-0-0 అత్యుత్తమప్రతి 5-0-0 కర్పణలు వేత. కలయువారి చిరునామాక్ష వాయవ్యము.
(4-12-14) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ,
తెలుగుపండితుడు, మున్సిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల

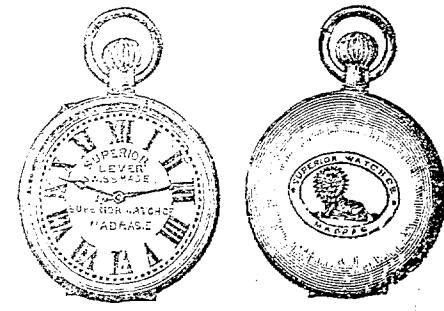
మంచి లీ పట్టణము.
సామాన్య విద్యతోపాటు చేతినిర్మాణ సేర్పబడును. డిగ్రీ పరిజ్ఞానమును సామన్యమును వృద్ధిచేయుట కనకూలముగ విద్యాభ్యర్థుల లవలంబింపబడును.
మందు వసతులుగలవు. ప్రాచీన ఆర్యాయముగ మనింపబడుచున్నది.
ఈ క్రింది కళాశిల్పములందు బోధనము మాస్త్ర గూడిన జ్ఞానమును నిపుణత్వమును పెంపుచేయు మార్గ పను బడినవి. (1) చిత్రలేఖనము (ప్రేక్ష్యండు బాకల్). (2) వర్ణలేఖనము (డెయిన్ టింగు) (3) మెక ఇంజనీయరింగు (వర్ణము, కమ్యూరము, పోతపని, యల్ నము, యంత్రలేఖనము) (4) సివిల్ ఇంజనీయరింగు (యింగు లెకెలింగు, (5) భవనలేఖనము) బుక్ బిండింగు కమర్సియల్ కరస్పాండెన్సు (6) హైడ్రోగ్రాఫింగు మైపులెటింగు.
ఈ సాంకేతిక విద్యలను సేర్పకొనువారు గవర్నమెంటు లెక్కికల్ పరీక్షలకు పోవచ్చును. చిరునామ స్వల్పము. విద్యార్థి భవనమునందు కనకులకు శేవలము భిక్షుల మాత్రమే. కళాశాల జూన్ నెల 10 రోజులకు తెరువబడినది.
కోవలై మానుమంతరావు, ఎం.ఎ., బి.ఎల్.
అధ్యక్షుడు.

కుష్టుకులైలము

డబ్బీ 1 కి వెల 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0
ఈతైలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు కుష్టులకు రాయుటకు ఉపయోగించును.
అమృతాంజనం డిపో, 108, ఫోరోడ్డు, బొంబాయి.
7, కలంకె నెట్టివీధి మదరాసు.

నుపీరియరు లీవరు జ్యూవెల్స్ (రిజిస్టరు) వాచ్

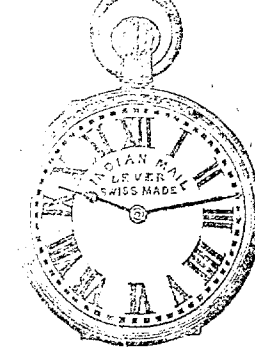
సం॥ ల గ్యారంటీగలది. చక్కనిగొలుసుతో (3-0-0) మూడురూపాయలు పోస్టేజి 0-4-0.

యారము రఫ్టుమాక్ మెంటు. ఇప్పటిది గిల్టుమాక్ మెంటు. ఇటుల దానికి దీనికి భేదము విశేషముగ నుండును. దీనికి దారిని నందించుచున్న ధేదములు తెలియును ఇందు మాకంపెరిషేరు ఎర్రనిసిరాతో తెలువిద నుండును. (సింహము) గులుకుతో మాపేరు గడియారము వెళకముత్యాల చెక్కబడియుండును. ఇదియే మాకు రిజిస్టర్డ్ ప్రేమమాడ్డు. దీని పరివారితన మహావ్యయ చక్రవార్తముల కెంపు లనుర్పి నుండును. డెప్యూట్రాఫ్ అను గ్లాసు దూముండును. దీనిచే గడియారమున ముమ్మ మొదలై నవి చేరవు. వేయేల? ఒకటి తెచ్చించిమాడుదు. ఈ గడియారము నుండునెట్లెవిద మాకంపెరిషేరు గడియారముపేరు గిల్లు అక్షరములతో నుండును. వెల్లెనూర బోకట్టున గ్యారంటీ పత్రముండును. చక్కనిగొలుసుతో వెల రు. 3-0-0 పోస్టేజి 4 అణాలు.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు రిజిస్టరు గడియారము

సం॥ ల గ్యారంటీగలది. చక్కనిగొలుసుతో వెల 3 రూపాయలు పోస్టేజి 4 అణాలు.

ఇది మాకొత్త సిద్ధపఱచబడినది గాన సేవకు అనుకూలము. బీదసాదలను గొనుడు రిజియే తక్కువవెల నందితిమి. వెలస్వల్పమున నుండునదికి యనుభవమున తెలియను. దీనికి వెళకముత్యాల మాప్రేమమాడ్డు చెక్కబడియుండును. ఇది మాసాంత గడియారములకు తప్ప దేనికికడదు. కాన మాగడియారములను గొనువారు మాన్యును జూచి తీవరలెను. ఇది దృఢతనమైన సామానులచే తీయబడి, డెప్యూట్రాఫ్ అను గ్లాసు దూము కలిగియుండుటచే, చాలకాలము నిలువక తృప్తికరముగ పోవచ్చును. పరుగెత్తినను, జారిపడినను, గుట్టుపునార్పించినను కొన్ని గడియారములకు అగదు. న యెనకాల మాను చూపుచుండును. మే మూరకవర్తించుటచే ఫలమేమి? ఒకగడియారమును దీని పరీక్షించిన సత్యానత్యములు తెలియును. గడియారము పెట్టె 'ఇండియన్ మెయిల్' అను పేరుండును. వెల్లెనూర గ్యారంటీపత్ర ములికించుచుండును.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు గడియారము (గ్లాసుదూముగలది) గొలుసుతో 3-0-0
ఈగడియారములను మానద్రోరకము.
ఇంగ్లీషుమెయిల్ లీవరు గడియారము (దీనికి గ్లాసుదూములేదు) గొలుసుతో 2-8-0
రంగూన్ మెయిల్ లీవరు గడియారము (దీనికి గ్లాసుదూములేదు) గొలుసుతో 2-8-0
మాచిదునామా:- నుపీరియరు వాచి కంపెని, బోస్టుబాక్ నెం 167, మదరాస్.

మౌర్యానువాదములు

[మౌర్యానువాదముల గురించి]

దక్షిణ హిందూదేశమున పురాతన కాలమునుండి యిట్టి వలె వజ్రము నెరిగిన యనేక చారిత్రకాంశములను, పురావస్తు శాస్త్రము హిందూదేశమున కలాకాశలయ ప్రదర్శనమునను నుజ్జ్వలముగా గలగల మై యొప్పుచున్నది. పశ్చిమ హిందూదేశమున బ్రాహ్మణిక గాంచిన యాదవగణ రాజులకు రాజధానియై దక్షిణమునకు వచ్చిన మహమ్మదీయుల మొదటి దాడుల నెదిరించిన దేశగిరి * మును, కాకతీయరాజుల వైభవమునకు తావలములయిన ఓరుగల్లు, హనుమకొండ శైలిగిరిలను, బహమనీ రాజ్యముల పరస్పర విజయాత్మకమునకు రాజ్యాకాంక్షకును స్థానములై యొప్పిన కలబర్గావిరగు గోలకొండ ముగ్గురు నవియును, ఆక్రమణమునకు కర్ణాట రాజ్య పాలకుల నిష్పక్ష పరాక్రమమునకు స్మరణ విహ్వలముగా నున్న రాయచోడు ఆనెగొండి మొదలగునవియును ఈరాష్ట్రమునందే కలవు. ముదిరరాజు మనదగు 'తాజుమహల్' తోడ దులదూగు శిల్పకళా ప్రావీణ్యమును జాటునట్టి రాబాదోరాని సమాధియును, హిందూదేశమున కేకచ్ఛత్రాధిపత్యమును వహించిన ఆలంగీత చక్రవర్తియొక్క ఆదంబరములేని గోరీయును ఈరాజ్యమునందే యున్నవి. ఇంక నిట్టి వెన్నెమొకలవు. వేమోరీ తక్కిన విషయములం దెట్లున్నను, ఈవిషయమున మాత్రము నిజామురాష్ట్రము అసాధారణ భాగ్యశాలిని యని నిస్సంశయముగా జెప్పవచ్చును.

ప్రాచీనదేశమున బట్టియేమి, అద్భుతజనకమున పరితమనుబట్టి యేమి, వైశాఖ్యేన బడిన వానకంఠును మిన్నయై ప్రకాశించుచు దూరస్థులకు పాశ్చాత్య యాత్రికులను నైతము ఆర్షించుచున్న 'ఎలోరాగుహలు' ఈరాష్ట్రమునందలి పాదస్థలమున జైరంగాబాద్ జిల్లాలోనున్నవి. జైరంగాబాద్ పట్టణమున కిది 15 మైళ్లదూరమున నుండును. ఈపురమునందే యొకకోట్ల దేవగిరి (ఇప్పటి జైలరాబాద్) కోటయట్లును ఉంది గుహలన్న పర్యవసానాద్భుత బోవును. పర్యవసానకు నుమారు మైలుదూరమున 'ఎలోరా' యను గ్రామమున్నది. 'ఎలో' అను రాజు ఈ గ్రామమును గట్టించెననియు అదికారణముగా దానికి 'ఎలోరా' యను పేరువచ్చెననియు, దానికి సమీపమున నుండుటచే గుహాక 'ఎలోరాగుహ' అను పేరుకలిగెననియు చెప్పుదురు. గుహలను జూచుటకై యను దినమువచ్చు జనల సౌకర్యముకొఱచు దౌలతాబాద్ స్టేషను వద్ద ప్రయాణానకులములు ఏర్పరుడబడి యున్నది.

ఈగుహలను గుఱించి మొట్టమొదట వ్రాసినవాడు, పదియవ శతాబ్దమునందుండిన 'మసీదీను' అను అరాబియా దేశపు భూగోళకాస్త్రజ్ఞుడు. హిందవులకు అది తీర్థస్థలమని మాత్రమే చెప్పియున్నాడు. కాని అతడంతకంటె ఎక్కువ వివరములను దెలుపలేదు. అలావుద్దీనుని దక్షిణ దేశపుండం యాత్రలు ఆరంభమైన తరువాత అ. గా. క్రీ. శ. ౧౩౦౬ వ సంవత్సరమున నీగుహలు రెండవమాలు పేర్కొనబడినవి ఆ సందర్భమున గుజరాతు దేశపురాజుభార్యయొక్క తెయాకాలమున అలావుద్దీను నీగుహలలో నొకనిచేత జన్మించెనని తరువాత నామె సుల్తానుసంతకపురమున బ్రశంబుటయు చరిత్రకాతమై తెలుగుచును. పిమ్మట నొకవాడి దక్షిణదిశకు బోవుచుండ, తన ప్రెయ్యపులికయగు దేరలదేవి తేనుసమాచారమును ఆనీనానులతో దెప్పింపుడనియు, నీలుండిన నామె నుండినదెప్పుడప్పుడెప్పుడెప్పుడు నామె సుల్తాను వేడికొనెను. దేవలదేవి కొఱకు నీనానులు ఎంతోవెదకిరి; కాని వారికి ఆమె జూప దొరకడయ్యె. తరువాత వారు మార్గమధ్యమున దేవగిరియొద్ద విడిసి నుండగా, * కిరీమున నెవరోను జెప్పక మూడువందల నుండి నైసియులు అచ్చటికి సమీపముననున్న సుప్రసిద్ధపర్వతమును జూడఁబోగా వారి కామెయచట దొరకెను. † ఈసుప్రసిద్ధపర్వతము ఎలోరాగుహలన్న పర్వతమే యనట నిర్వివాదాంతము.

* సుప్రసిద్ధమగు నీ దేవగిరిగర్వము చాల పురాతనమై నది. ఎలోరాగుహల కట్టబడిన కాలముననే యదియుగ గట్టబడి యుండవలెను.

* ఈ 'రాబాదోరానీ' యను నామె ఆలస్థియభార్య. అతడు దక్కనులో రాజప్రతినిధిగా బనిచేయుచుండు కాలమున నామె మరణించెను. ఈమె సమాధి జైరంగాబాద్ లోనున్నది. ఈమందరసమాధి నలుదిశలను ఆనేకముయ్యవజ్రుల బొటసాకలకుఁగాన వచ్చుచుండును.

† జైరంగాబాదునకు 14 మైళ్ల దూరముననున్న ఖల్లాబాదులోనున్నది.

* దొడ్డుమను సహిందూదేశ చక్రవర్తి.
† పిమ్మట నీమె అలావుద్దీనుకుమారుడగు ఖజర్ ఖానుని జెండ్లియాడెను.

ఈపర్వతము చంద్రవంకవంటి యాకారముకలది. శృంగములలో నొకటి యంత్రముఖమునను రెండవది దక్షిణముఖమునను వంపుగానుండు నడిమిభాగము పశ్చిమముఖమునను బోయియున్నది. దీనికి ఇరు ప్రక్కలను నుమారు 1 1/2 మైలు దూరమువఱకు ఈగుహలు నిర్మింపబడియున్నవి. పశ్చిమ యొక్క బయటినుండి చూచువారికి లోపలనుండియు దిగ్యములగు కట్టడములు కలననుమాట తోవును. ఏననఁగా అవి పర్వతముయొక్క యంత్రాగమనఁ బోలచియున్నవి. † అంటూగుహలవలెనవి పర్వతముయొక్క నట్టనడిమిభాగమున నిర్మింపబడినవి కావు; ఇవి పర్వత ఏటవాగునకును ప్రదేశమునఁ బోలవలెయున్నవి. గుహల సంఖ్య మొత్తము గుహలనిర్మాణపద్ధతిని బట్టియు చానిగోగల విగ్రహములను బట్టియు, నివి మూడుతరగతులుగా భాగింపబడుచున్నవి. వారి నిర్మాణకాలముకూడ వై సాధనమువలన నీ నిరూపింపబడుచున్నది. మొదటితరగతిని బాధ్యమతమునకు సంబంధించినవి. ఇవి తక్కినవానికంటె చాల పురాతనములు రెండవ తరగతిని బ్రాహ్మణమతమునకు సంబంధించినవి. ఇవి తరువాతి కాలపువి; మధ్యభాగము నాక్రమించియున్నవి మూడవతరగతిని జైనుమతసంబంధములు. ఇవి యంత్రాగమనఁ గలవు. వైశాఖ్యేన బడిన ముప్పదిరెంటిలో మొదటితరగతిని క్రమముగా పండ్లెండు పదుమూడునుండి ఇరువదియైదువదనవాని వఱకుఁ గలవి రెండవతరగతిని. మొదటివానిలో విహారములును తదితరవిధములగు మందిరములును కలవు. వీనిలో శిల్పకళాకౌశల్యమును బ్రకటించుచు చూచువారి కానందమును ఆచ్చెరువును నొక్కమాటు కలిగించు చక్కనిపనులును దిగ్యములగు విగ్రహములును ఉన్నవి. సాధారణముగా వానిలో నెల్లెడలను బుద్ధదేవుని విగ్రహములు చెక్కబడియున్నవి. ఒకవోట సిద్ధార్థుడు సింహాసనముండై ధ్యానము సల్పుచుండి నట్లును, వేటొకవోట పద్మాసనము వేసికొని కూర్చుండి గుమిగుడియున్న జనమునకు బోధించుచుండినట్లును, ఇంకొకయెడ బాధ్యగంధములందు వచ్చు పద్మపాణి వజ్రపాణి యనువారిచేఁ గొలువబడుచున్నట్లును, వేటొకతావున భిక్షుకాకారమునను, మఱొక్కస్థలమున విశ్వకర్మయాకారమునను, కొన్నిచోటుల బోధివృక్షముక్రిందను ఆతడు కానవచ్చుచుండును. కొన్నిస్థలముల పత్నియగు యశోధరయో లేక తల్లియగు మాయాదేవియో యని యూహింపబడు శ్రీవిగ్రహములు మునుఁగొన్ని ప్రదేశములందు చావకులలోనుండు స్తంభములు నడుమ రాలించుటలు బల్లలవలె నమర్పబడియున్నవి ఇవి బాధ్యభిక్షువులు కూర్చుండి మతాచార్యుల బోధనలను వినుటకొఱకోలేక, విహారములకు సంబంధించిన పాతకాలలలో జన్మపు నిద్రార్థలకొఱకో యుద్దేశింపబడియుండును. రెండవతరగతి గుహలలోని విగ్రహములును దృశ్యములును మొదటివానికంటె భిన్నముగానున్నవి. వీనిలో బ్రాహ్మణమతమునకు సంబంధించిన దేవతలు లెక్కకు మిక్కిలిగాఁ గలవు. గణపతి, పార్వతీ పరమేశ్వరులు, మహిషాసురమర్ధిని, బృహ్మ, విష్ణువు, మయూరముతోఁగూడిన సరస్వతి, కైలాసమును కడలిచుడున్న రావణుడు మొదలగు వారు వీనిలోఁ గలరు. మూడవతరగతిని ద్రావిడదేశపుపద్ధతి ననుసరించిన కట్టడముని. వీనిలో 'ఇంద్ర

† అంటూ యనుగ్రామముకూడ జైరంగాబాద్ జిల్లాలోనే యున్నది.

సభ" యను పేరుగల గుహపక్షి యొకటి కలదు. దానిలో పరశ్వనాగుని యొక్కయు, గజారూఢుడగు ఇంద్రుని యొక్కయు, ఇంద్రాణి యొక్కయు, మహావీరుని యొక్కయు విగ్రహములు సాంపురింపుచున్నవి. మొత్తముమీఁద నీగుహలలో నచ్చటచ్చట రమణీయములగు హళాజులు (నీటితోట్లు)ను పువ్వుల నొకమందిరమునుండి వేటొకమందిరమునకుఁ బోవుటకై కట్టబడిన సోపాన పంక్తులును, మహానుందరములగు జెక్కబడిన స్తంభములును వానివైన నిలచియున్న చక్కని కప్పులతోఁగూడిన చావళ్లును చూడదగియున్నవి. ఈగుహలలో నతిపురాతనమైనవి మూడవతరగతియైన వారంభింపబడి యుండవచ్చునని విచారము లూహించుచున్నాము.

'కైలాసము' అనియును 'గంగమహాళ' అనియును పిలువబడు గుహ వీనియన్నింటిలో మాత్రమే 'కాక' హిందూదేశములోని గుహమందిరములలో నెల్లె వలెనమై నది. ఇది తక్కింకలచానితో నంటక విడిగా నిర్మింపబడి యున్నది. దీనికి బయటకు లోపలకు మహోహారులు చెక్కడపులని కలదు. ఇదియున్న హాలు రెండునూర్లు అడుగులపొడవున, నూటయేబది అడుగుల వెడల్పును కలిగియున్నది. దీనినడుమనున్న యాలయము ఒకప్పుడు చిత్రవిదితవర్ణ భోభిక్షమై యుండెట్లు ఇప్పటికిని కానవచ్చుచున్నది. ఉన్నతమైన దీని పువాది నంటియుండు ఏనుగులయొక్కయు సింహముల యొక్కయు వరుస గంభీరముగా నుండును. దానిపై చావడి దిగ్యములగు స్తంభములతోను నగిషీపములతోను నొప్పుచున్నది దీనిలో రామాయణ భారతములలో వర్ణింపబడియున్న సందర్భములను పార్వతీ పరమేశ్వరుల వివాహద్విత్యములు జీత్రింపబడియున్నవి. ఈమందిరమున లవ శతాబ్దమునాటి లిపికలవియును ౧౫-వ శతాబ్దకాలపువిగాఁ గానవచ్చునట్టివియును కొన్ని యస్పష్టశాసనములు కలవు.

పురావస్తు శాస్త్రజ్ఞుల శిల్పకలకుదాహరణములగు నీగుహలలోని విగ్రహములును తదితరాలంకారములును పువ్వుల చిరుకఁ గొట్టబడియు కార్చి పాడుచేయబడియు నున్నవి. ఇది నిరక్షులగు కొందరు మహమ్మదీయులు చేయుచుండునని. అతిమల వేళముగల ఆలస్థియ చక్రవర్తి, 'గర్భస్థి' లగు విగ్రహాధిపతి ఈగుహలలో గోడలవైశుల కప్పులపై నకు చేసేయుచుకొనిన యలంకారములను గాల్పించి స్వీయ మతానుయాయులకు దారి చూపెనని చరిత్రకారులు కడు విచారముతో వ్రాసియున్నారు.*

ఈగుహలు ఇప్పుడు మంచిస్థితిలో నుంచబడియున్నవి నిజాము సర్కారువారు అచ్చట పహారానుకూడ ఉంచి యున్నారు.

* The Majority of them have suffered chiefly from the religious impulses of ignorant Mohamadans. * * * The pious Aurangzeb is said to have set an example to his subjects in mutilating the work of a race he detested as idolaters by having the paintings with which the roofs and walls * * * were decorated destroyed by the application of fire. (Historical and Descriptive sketch of H. H. the Nizam's Doms.)

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది కాటోల్ పొడరు.

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమ్మటలు మున్నగు క్రమముబట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. టీక 1-కి అ. 0-5.0

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును వారదోలును. 240 కట్టలుగల పెట్టె 1-కి అ. 12

మీ ఆహారవ్యాధులకు చీమలును, పడకజీండ్లముందు నల్లులును, దోమలును, పుస్తకజీవలను చిమటలనుండి కాపాడును.

స్నేగు, వైఫాయిడ్ మలేయోగములు రావడం కాటోలు నిన్ను కాపాడుచుండును. ఒక సారి ప్రయత్నించినవారు అదిలేక నిమిషమైన నుండ నేరకు.

అనేక వస్తుప్రదర్శనములందు అనేకబం గారుపతికములను గొప్పబహుమానములను పొందినవి. అజుమి అండు కంపెనీ, ఒ సాక, జనాకె వారిచే తయారుచేయబడినది.

పాడవు పొట్లములు నూదిరి చూచుటకుగాను కోరవో వంపబడును. పల్లెటూళ్లనుండి వానిమువారు తమ చిగువానూ, సోపు, జిల్లా, విడివిడిగా వానియించకలయును.

సోలు ఏజెంట్లు :— టి. హర ఆంధ్రు కో. వై నాంపూరు గోడ్డు, ముడరాను.

ఆంధ్రదేశవార్తలు

ఒక మృగయుని సామానము:—కడపనెల 27 దిని శ్రీవేంకటగిరి మహారాజాగారిలో కొందఱు వేటకాండుల కొల్లుదిబ్బ యనుచోటికి పంతుల వేటకు, పోయియుండిరి. పర్వతా, పాపానాడుగారి గోపాలయ్యయన, మృగయుని వద్దకు, ఎలుగుబంబువచ్చెను. అతడు తుపాకితో దానిని వేసెను. ఆయనకు చంకపక్క, దెబ్బతీసికొని, అతనిపక్క నుండు, కటికనేరి విజయ రామయ్యగారి మాటుమీదికి పోయి, ఆయనమీదపడి, కఱచుచుండెను. గోపాలయ్యయన వేటటి విజయ రామయ్యగారిని కాపాడుటకై కడువడిగా పోయి, శుభముగదాడెడి, కఱచుచున్న యెలుగును, తుపాకితోపాడిచి, కాతిలోదాని నుడ్డిమీదగెత్తి, ఆయనకు, తగుల కండ దానిని, అచ్చి, కచ్చి, చంపివేసి, ఆయన ప్రాణములను, కాపాడెను. అతనికి శ్రీమహారాజాగారు, బహుమాన మిప్పించిరి. పాపలండలు పొగడిరి. ఈవేటటి కీపరి యొక యలిశయ ముకాదు. ఎక్కోమార్లు, పెద్దపులులు, చిరుతపులులు, యెలు గులు, కొప్పవంతులు, గాయకడి (దెబ్బలులిని) పాదలలో దాగిపోయియుండి చంపుటకు ప్రయత్నించుచుండగా అందరి కంటే పెక్కువలె వ్యర్థముతోపోయి, వానిని వేయటలో, మా పట్టుణములో, నిరణదు, మేటి యుండియున్నాము. అని యొక పులివాని, వేంకటగిరినుండి వ్రాయుచున్నాడు.

శ్రీరామ సమాజము:—ఈసమాజము సమాచారము 20, 22 సంవత్సరములక్రింద కాకినాడలో స్థాపించబడినది. సమాజాధికారులు బ్రహ్మశ్రీ మనగంటి వేంకటశ్రీరామలు పంతులుగారి సుకణములు నిర్ణయితములు. పంతులవారికి సాగు నికర గేం 00 తక్కు 000 వచ్చెడి భూస్థితిగై వాలుగలవు. వారికి సంకీర్తనాస్త్రమును, విశేషించి ఫిరకలు వాయింతులయందు ప్రాపిణ్యముకూడఁ గలదు. ఈసమాజాధి పు లండయును గంటలు మొదలు వారి 1, 000 గంటలకు రమ్మ పంపాంతరములకు తప్ప, తక్కిన యందఱును సంకీర్తనము నేర్పుచు, శనివారములయందు దైవభజనలను, ఏకాదశి మొదలగు పుణ్యతీథులయందు హరికథా కాలక్షేపములను, తప్పక యధావిధిగా, జరిగించుచు తమ కాలమును కడపుచున్నారు. మరియు ఈసమాజముందు శ్రీరామనవమీ సహస్రత్సవము లొ మ్మిదిరోజులును భగవదీసంబంధమైన యంశములను చర్చించు సభలు జరుగును. గణపతి నవరాత్రులును మొదలైన యుత్సవములు పులిసంకల్పము జరపబడుచుండును. ఆ నేటలు వీరి యొద్ద సంకీర్తనమునెచ్చుకొని దానిని జీవనోపాధిగా జేసికొనుచున్నారు. ఇతరస్థలముల నుండివచ్చి యాసమాజమున సంకీర్తనము నేర్చుకొనెడి వీరవిద్యార్థులకు వీరు తమతమ తమయింటనే భోజనసదుపాయము చేయుచుండురు. అహ! యేమి యాపకాపకాలబుద్ధి.

కల్పిందీశిర్కా- రెవిన్యూ యిన్ స్పెక్టరు :—కృష్ణాజిల్లా కయికలూరు తాలూకా కల్పిందీశిర్కాకు కడపనెల ఆక్టోబరు 26 లో తాడికొండ ఆదివారమునాఁది పంతులుగారు రెవిన్యూ యిన్ స్పెక్టరు పదవికివచ్చి తమ సమల సలహాపరచుకొని నెరవేర్చి సంవత్సరమైనను పూర్తికాక మునుపే యీనెల 1-వ తేదీని క్రిగడివాడ దివిజనల్ ఆఫీసు నకు రెండవసమాప్తాగా మార్చబడుట యీ కల్పిందీశిర్కా యొక్క దురదృష్టము గాబోలును. కయికలూరు తాలూకా అసలు వీధితాలూకా, అయినట్టి ఆ నేరదృష్టాంతములవల్ల ఎల్ల రకు వికలమేకదా! అందులో కల్పిందీశిర్కా వైపదవియందు మిగుల గొప్పది. అట్టిస్థితికిగల్గు కడపనెల సలహా నీటి ముంపు సందర్భమున రయితులను విచారసాగరమునుండి దిరిగి బయటకువెళ్ళవారు న్యాయపరిశీలనలకు ఏ మాదిరిగా కఠినకా ఇచ్చివారో, అట్టిమాదిరిగానే (పరద్రవ్యాపేతులు కావలసినట్టి) శ్రీ ఆదివారమునాఁది పంతులుగారి రెవిన్యూ యిన్ స్పెక్టరుగారి సభకు కల్పిందీశిర్కాలో ఈసలహా మట్టుకు గానావ్యాఖ్యలవల్లను, నాకర్లవల్లను, తదితర కైతుల వల్లను పులి సంకీర్తన మాయగాగా చెల్లించబడుచుండెడి కొంతమొత్తమును వారివారికి నిలువచేసికొనుట కధికారము కలిగి యిషాక అయినది. శ్రీ వీరి అన్న సీతారామయ్యగారు పుస్తకము సేమజిల్లాలో డిప్యూటీ కలెక్టరుగా నున్నారు. వీరును కీర్తియుగ భిక్షునికి కర్తవ్యము నేర్చుచు న్నారు. అని కొండానుండి యథార్థవాది వ్రాయుచున్నాడు.

విజయనగరము వార్త:—ఇక్కడ కాశీకాక శ్రాత్రగా ఈ సంవత్సరమే మూనిసిపల్ హోస్టలు నుండి వారు. ఈ స్కూలులో కొంతమంది విద్యార్థులు ఇంగ్లీషు భాషాభివృద్ధికై ఒక సమాజమును స్థాపించిరి. మొన్న శుక్ర వారము సాయంత్రము 5 గంటలకు మ-రా-రా-శ్రీ, యమ్. వేంకటరంగయ్య, ఎమ్. ఏ. గారి యాధిపత్యముక్రింద నోక మీటింగు జరిగెను. ఈయన సమాజమును గురించి చాలశ్రేణు ఉపన్యసించిరి. ఈ సమాజవృద్ధి కొరకు పాటుపడుచున్న యీ స్కూలు హెడ్ మాస్టరు మ-రా-రా-శ్రీ దేవకొండ వేంకట జగన్నాధరావుగారికి విద్యార్థు లందఱునుకలిసి యనేకవంద నములాచరించుచున్నారు. పురజనులందరు యాసయాజవృద్ధికై దైవమును ప్రార్థించుచున్నారు.

శ్రీసంస్కృత కలాసమర్చిని, శిశువ్రాజు:—ఈనెల 5 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు సాయంత్రము 6 ఘం॥ శ్రీసంస్కృత కలాసంకల్పనీ సమాజ భవనమున జరుగఁబడిన మహాజనసభలో “హంసాహంసా విచారము” అను విషయము ను గూర్చి మహాబాబు కలాకాల ప్రధానాంధ్రోపాధ్యాయు లగు శివభక్త వీరభద్ర పాకయాజిగారు ధర్మయుక్తముగ, మృదుమధురముగ చక్కని యుపన్యాసము గావించి సభ్యుల నానందపఱచిరి. శ్రీసంస్కృత కలాసంకల్పనీ సమాజమునఁ బ్రతివారమున నేవోయొక యుక్తమగు విషయమును గుఱించి యుపన్యాసములు జరగుచున్నవి. మాళికిదొర్రాచారు మహాజనులు భాషాభివృద్ధి కొఱవను ధర్మప్రచారమునకును నిరంతరము పాటుపడుచున్న శ్రీసంవత్సరకి దగిన ప్రోత్సాహ మునగుమనము గడించెదక గా! అని కార్య దర్శిగారు చాంకృష్టాభిప్రాయము వ్రాయుచున్నారు.

జనసంజుడయిన రెవిన్యూయిన్ స్పెక్టరు:—రమారమి తొమ్మిదిమాసములనుండి రామచంద్రపురము తాలూకా పామర్రు రేంజికి రెవిన్యూయిన్ స్పెక్టరుగనున్న డబ్బీ వేంటు రమణయ్యపంతులు, టి. ఏ. గారు ప్రమాదముమీద కలెక్టరు ఆఫీసునకు త్రావ్వలకాబడిరి. వీరుభివృద్ధికి మేము చాల సంకల్పించుచున్నామని వీరి యెడబాటునకు మాత్రము మాచిచార మిట్టి వచ్చుచున్నాను. వీరు తమ విద్యుక్తములకు నడవో గిడ్డంగిలకు చక్కగ నెరవేర్చి యెదుర్కొనుటకు బ్రజలకును చాల రంజితలయ్యుండెరి. వీరు నిష్కలమృద ములు, పీరు యూక్యుటు: మిత్రము గ్రామములోనికి వచ్చి ముండేపుడు రయితులును, ఇతరులును చెప్పుకొను ఇబ్బందులను సావకాశముగ విని వాస్తవమును బరిశీలనచేసి తగుసహాయ మును చేయుచువచ్చిరి. గ్రామపాఠశాలయందు గూర్చి గ్రామ నులకు బోధించి సోదరభావమున హెచ్చరించుచుండెడివారు. ఈయన శ్రీవజ్రలక్ష్మి రంజితదేవు నుండెవో యట్టితనక్రింది యుద్యోగస్థులయెడలకూడ దయ కలిగియుండెను. ఈయన కకాశస్వభావము గలవాడయినను తనక్రింది తాచేదారుల లోపములకు కనికెట్టివపుడు వారిని తగువిధమున హెచ్చరించుట యందు తనధర్మము నేమరియుండలేదు. వీరి నిష్కలమృద మృదయమునకు తోడ్పడినవాము, పశుపకారచింత, పరద్రవ్యాపేతులేమి, సహాను మొదలగు సుగుణము లాయనకు మరింత వన్నె తెచ్చినవి. వీరు మాగ్రామముందలి మంచినీళ్ల చెరువునకు పనుచుచే చెడి చాల అపకృష్ట భయగా నుండియున్నందున వీరు వెళ్లగొట్టుటకు మాకువ్యర్థం నుత్తరువుతెప్పించి చెరువు చుర

మృతునియందు కూడ మాకు చాలసహాయముచేసిరి. సర్వే క్ష్యుడు వీరికి చిరాయువును, శ్రీమును సంపదయు, పరోపకార చింతనాభివృద్ధియు నొసంగి రక్షించు గాత! అని పాణం గిజిల్లి రామచంద్రరావుగారు పేకీనుండి వ్రాయుచున్నారు.

పెంటపాడుదురస్థ:—ఈ గ్రామము చాల కుళల మగుటవలనను డిప్యూటీ తహశీల్దారు, గ్రామ రెజిస్ట్రారు మొదలయినవారి ఆఫీసులుండుటవలనను, చుట్టుపట్ల వర్తకము నకు చుట్టూరడక ముడుటవలనను, ఈ యూరిమీదగా నెక్కు గ్రామములకు పోవు రస్తాండుటవలనను, శ్రుతి యాదివారము గొప్పసంత యొకటి జరిగుచుండుటవలనను రయితులకు, పడ వలకు సమీపముగుటవలనను, బరలు దొరకక, ఊరనుండు ఆఫీసులకును, పామర్రునుండి కచ్చేరీలకు వచ్చెడి పార్టీలకును, వర్తకము విషయము వచ్చెడి వ్యాపారస్థులకును, రయితులు, పడవలు దిగవచ్చెడి బాటసారులకును, అమితయన యిట్టిది కలుగుచున్నది. దీనిని బట్టి ధర్మాత్ములయిన యూరి వారు, గ్రామస్థులచేత చందాలు జేయించి యొక సుత్రమును స్థాపించివారు దానికి 5 గదులు మాత్రము ఏర్పాటుచేయుబడి నవి. అయితే గదులలోను రెండు మూడు గదులు చాలకాలము గుండి సంవత్సరముల తరబడి కాపురమున్న వారిక్రిందను, రెండు గదులు ప్రయిజేటుస్కూలు క్రిందను నుపయోగింపఁ బడుచున్నవి. ఈ కారణములచే సుత్రము స్థాపించబడినదను మాటయేకాని దానివలన ప్రజల కెంతమాత్రము నుద్దిష్ట ప్రయోజనముకలుగవచ్చును. ఈ ప్రదేశములో నత్యంతశక్తి గానున్న యీ సుత్రమును డిప్యూటీ తహశీల్దారు తగుశ్రద్ధ తీసికొని లోకలో ఫండులోకలిపినను, చాల అపకృష్ట భయగా ను, ప్రజారంజకముగా ను నుండునని తోచుచున్నది. బాటసారులు మొదలైనవారు సుత్రమున్నదిగా, వంటచేసికొనవచ్చునని గల వెండ్రాకోవచ్చి చోటులేని హేతువులన నిరాశచేసికొని, కాట్లు తేలవైచు కొనచు పామర్రుకు పోవుట చూడ, మిక్కిలి విచారకరము గ నున్నది. ఇకమీదదైన న, దానియధ్యక్షులు తగిన యేర్పాట్లు చేయుదురని తోచుచున్నది. అని యొకపురవాసి వ్రాయుచున్నాడు.

కర్ణశూలహరి
వెల సీసా 1 కి ఆ 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0
ఈద్రావకము వలన చెవిపోగు, చెవినుండి వీయుకారుట, చెవిదిబ్బడ మొదలగునవి పెంటనే నయమగును, 5, 6 బొట్లను చెవిలో పోసిన బాధ పెంటనే తగును. నంటయుండదు.
అమృతాంజనండిపో, చెన్నపురి.

For Sale.
అమ్మబడును.

స్త్రీము యింజను, బాయిలగు అన్ని పుకరణ ములును పూర్తిగాగల రయిసున్ని. విశేషములు తెలిసి కొన గోరువారు గోపిపెట్టి నగసింహము నా ముడుగారు. రాజమండ్రి అని వ్రాయవలెను.

క్రాంతి రితిని అనుసరించి చేయుబడినది. కామినియా ఆయిల్. రిజిస్టరు

ఏ స్త్రీలకు తమ పెండ్లుకల నుండరముగా ఉంచుకోవలెనని, రాలిపోవుట మానవలె నని, బజారులో దొరకకు నూనెనువాడకూడదు. ఎందుకనె పెండ్లుకల యే కారణము లు రాలిపోవుచున్నవో అది తెలియనిమాదిరి తయారుచేయుచున్నారు. ఈసంగతి స్త్రీలు అలోచించవలయును. ఈ కామినియానూనె మూలకలనుండి నూతన సంకీర్ణసంకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె పెండ్లుకలను రాబ్బు పురుగులను నశింపజేయును. దాని వలన పెండ్లుకల రాలక తిరిగి వెరుగుచుండును. ఈనూనె పెండ్లుకలను పట్టువలె నన్నగ చేసి మెడకును చల్లగానుంచుచున్నది. ఈనూనె విద్యార్థులకు ఒక వరరూపమైయున్నది. ఊరుపేట తెలియని యెటువంటి పల్లెటూరివానికిగూడ కామినియాలైలము తెలిసియేయున్నది. దానిని తెలియనివాడొక్కఁడునులేదు. అది పెండ్లుకలకు నిగనిగలాడునట్టి సహజమున నల్లనిమెఱుంగు కలిగించి శిరస్సునకు చురువట్టింది మెడటికి క్రొత్తసాంపుగూర్చి మిక్కిలి యింపయి నూనాన మిక్కుముగా గలిగియుండును. ఇదిఅన్నిటికంటె ఎక్కువయునుటబట్టి మెనురనందు ఒక బంగారుపతకమును, అలహాబాదు వస్తుప్రదర్శనమున ఒకయోగ్యతా పుత్రకయు నొసంగియున్నారు. మరియు మేముకోరకయే వేలకొలది మోగ్యతా సాక్ష్యములు మాకు వచ్చుచున్నవి. కామినియాలైలముయొక్క గుణమును పరీక్షించుటకు అరబాస్తాంపు పంపినయెడల ఒకసారికి ఉపయోగింపదగినంతమాత్రముగల ఒకబుడ్డి లైలము ఇనాముగా పంపఁబడును. వెల సీసా 1-కి రూ 1-0-0 మూడుసీసాలకు 2-10-0 వి. పి. ఖర్చులు తేరు. (ప్రతి బిల్లరుకూడా ముద్రా దొరకును.) సోల్ పిజిల్లు:—అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెని, నెం. 153 బామామసీసు, బొంబాయి.

హుద్రాను ఏంట్:— మేరా పురుషోత్తమ మూర్తి, నెం. 20, చై నాబాబ్ లోడ్, పూలగడిసనిపము, మద్రాస్.

సానిక వార్తలు

దీక్ష ముల వేళి:—నేడు పాయంకాలము 7-1 గంటలకును, శేపుసాయంకాలము 7 గంటలకును దీక్షములు వెలిగింపబడును.

తియ్యప్పిగుయి ద్వారా సామ్రాజ్య:—ఆగస్టు 8 తేదీ మొదలు ప్రతి ఆదివారమున 6-8 గంటలకు ఈ సంఘము వారి తియ్యపు ఒక పద్ధతమునకును.

చెన్నపురి వర్తక సంఘము:—హోరలిన్ సర్ కల్లియండ్లయ్య గారు ఉద్యమించుచున్న వర్తకమునకు ఈ వర్తక సంఘమునకు వచ్చి తాత్కాలికముగా సహాయము చేసి వెళ్లిరి.

తపాలా ఆఫీసు వారి ప్రకటన:—వచ్చే శుక్రవారం ఆగస్టు 10-న తాత్కాలికముగా (మహమ్మదీయ వాదం) గతక తపాలా ఆఫీసులు మూసివేయబడును. ఆరోజు ఆదివార మేదియగుననుచు నడుచుచున్న వో ఆదివారమునే నడుపుదును. యుగపుకు వెళ్లు బాబులకు రిజిస్టరు చేయుట, బంగీలకు పుచ్చుకొనుట మొదలైనవిను నులమిత్తము సాయంకాలం 8 గంట మొదల 8 గంట ఆఫీసు తెరచి వుంచుదును. సాయంకాలము 8 గంట మొదలు 4 గంట వరకు విశ్రమించునది తప్ప సామ్యు చెల్లించడము, అక్కడికి వెళ్లు సామ్యు పుచ్చుకొనడము మొదలైన పనులు నడుపుదును.

శ్రీమంతు జాగి గెజటు

మ్యునిసిపల్ సమాచారములు.

ఆగస్టు 10 వ తేదీ.

- 1 చెన్నపురి వర్తక సంఘమువారు తేమ్మపైట్టరు సిమ్మసము గారిని మదరాసు కార్పొరేషను కమిషనరు గారి యేర్పాటుచేసిరి.
- 2 శ్రీగంగురుగారును సంఘమువారును శ్రీకాళేశం మ్యునిసిపాలిటీ కమిషనరు గారి బుర్రా. శంకరరాష్ట్రీ, బి. యల్ గారిని మదల నివమించిరి.
- 3 శ్రీగంగురుగారును సంఘమువారును, రావులహదూ గు, మైలాపూరు గోపాలసామి మొదలయినవారు బల్లారి మ్యునిసిపాలిటీ ఆధ్యక్షులుగా యుండుటకు నొప్పగిసిరి.
- 4 శ్రీగంగురుగారును, సంఘమువారును నుబ్బరావు శ్రీనివాసరావుగారు, కరూరు మ్యునిసిపాలిటీకి వైసు చేరు మేరగా యుండుటకు నొప్పగిసిరి.

పత్రికా శాసనము.

లీనపత్రిక యిట్లు ప్రకటించెను. ఒక గోల్డుకోట్టు పత్రికలో ఇంగ్లీషు భాషలో నొక వాక్యము వ్రాయబడెను. దానిలోని విషయమును దక్షిణాఫ్రికాలోని "ఇండియన్ ఒపినియన్" అను పత్రిక మదల ప్రకటించెను. గోల్డుకోట్టు పత్రికలో ప్రకటించబడిన వాక్యమునే భాషాంతరీకరించి అభ్యుదయ పత్రిక ప్రకటించెను. అందువలన పత్రికాధికారులకు మదన్ మోహన్ మాలవ్యాగారిని దొంతరించువారు భరణతు నిచ్చుచి ఈ వాక్యమును ప్రెంచికొరతనమునకు పంపిం గాల్సి నీపాయిల కిమ్మియండి తరిగీరును మాపుమండిన అదృశ్యమును ఆంగ్లేయ దొరతనమువారు భాంతీ కునైరకల కొరకుమండిన గోల్డుకోట్టు పత్రికనుండి దొరతనమును బోల్చి కొంత వ్యాఖ్య వ్రాయబడెను. ఈ విషయము మొక్క యోగ్యతా యోగ్యతలకు చెచ్చించుట సూచి ప్రాయముగాదు. ప్రకటించబడెన నియంత్రము ఇట్టి సమయమున భాంతీ కునైరకలో వెలువడి నందులకు మాకు కొంత దింతగానుండిన అభ్యుదయ పత్రికలో ప్రకటించబడిన వాక్యమును దురుద్దేశముతో ప్రకటించబడినది, అని గాని ఆ వాక్యమును దొరతనమువారు చేసిం ఆర్యము కలకు అని గాని మేము అంగీకరింపాలనుని మేము చెప్పట మా విధి. పత్రికాశాసనము ప్రకారము రాష్ట్రీయపు దొరతనమువారు తమనిరంకుళాధికారమును ఇటీవల నిట్లు పార బాటు చేసి యోగిం చుట పలన గత రి సంవత్సరములలో ఆమోదింపబడిన నిగ్రహకరములకు కాసనములలో ఈ శాసనము మహాప్రళయమును నిధాంతము ముంత ప్రసవమున్నది. ఈ శాసనము కాసన గ్రంథమును కల్గిత మొక దుమ్మ మున్నంతకాలమును భారతీయ పత్రికలు తమ సహజ ధర్మమును విమర్శమును అర్పించుముగ విమోచించుటకు దొడిన మేవో భయము లేకుండ మహావీరు దీనివల నూతన సారి మరల విడితెరుగు మున్నది.

పారసీము

సస్పీయాయు పట్టుకొనుట.

బొంబాయి ఆగస్టు 10:—మెగసామియలో జనరలు గారింజిగారిచే నడుపబడిన నేను శత్రువులలో బోలె జూలై నెలొఖరన సస్పీయాయు సమీపమున గొప్పజయమును బడసిరి. సస్పీయాయు వారికి స్వాధీనమైంది ఈ విషయమున ఇండియా టైమ్సు పత్రిక విలే ఖరి వివరములను తెలిపెను. ఈ నేను కుర్మానుండి బయలుదేరి పిమ్మట సోగా నెలవినముల వాటికి సస్పీయాయు పట్టుకొనినది. వీరి నెలవిన బట్టి నేను చాల నైపుణ్యముగలవిగా నుండెను. ఆగ్నేయ సాగరమున భారతీయ సైనికులను నాకాదళమువారును గూడ పుష్కలముల పట్టుకొని బట్టి వారు వారి సతితీత్రమున వెలిపించినను గూడ వీరు విజయమును బడయుచును మొత్తము భాషురీయము. ఇదిగత కడల జరిగిన ఆగ్నేయ ద్వీపములనుండినే యీ యుద్ధమును గూడ భూమిమీదకుండియు జలము మీదకుండియు గూడ జరిగినది. కడవరకును ఉష్ణమధికముగానుండెను. 115 డిగ్రీలకు తక్కువగానున్న రోజులు బహు కొద్ది. చామెరు సోదరమునకు కొద్ది దూరమునా మాకీ కా కాలువ నైట్టి వారడకట్టుక కట్టిరి. ఇచ్చట నీకట్టుకున్నదని ఆంగ్లేయ సేన తెలిసియున్నది. కావీరలవ వారసుకొనిన దాకన్న సధికముగ సభ్యంతరము కలిగినది. దీనిని చాటుటకు గారికొక వారసురోజులు పట్టినది. చాకీకాకాల్యము ముగిసిన అంత బడిన స్థానము నుండించబడినది. అఖండ యూఫరేట్ నదిలో చాకీకాకాలవ కలియు తావున నుండి శత్రువులు ఫింగిరుడ్ల నపరిమితముగా కాల్చుచుండగనే పడవలనుచ్చినది. అశ్వేషణ నేను కాలువ కుడికట్టుక ముందుకు వెళ్లెను. పంజాబీ కలాలము శత్రువుల మొదటి కందకములను దరిసెను. ఈలోపుగా శత్రువులు సహాయనీలను రప్పించుకొనిరిగాన వారిసేన ఆంగ్లేయ సేనకన్న చాల హెచ్చుగానుండెను. ఆ సేనలు 5-7-15 వ కాలవ యూఫరేట్ నుండి విడిపోవునట్టి తావున కందకములలో నుండిరి. ఆంగ్లేయులు కాలువ కింద ప్రక్కలను శత్రువులను దలపడిరి. పహారు లిరుప క్కల నడుచుచుండిరి. యుద్ధవాకలు ముందుకును తొంగి చుచు కాల్చగా సుచరించు శత్రువులవై ఫిరంగులను కాల్చుచుండెను. శత్రువులు కందకములను బాగుగా కట్టుకొనిరి తుగ్గులను ఆరయును వారి సేనలలో మిలితముగ నుండిరి. కాని ఆంగ్లేయ సేనలు పట్టుకలతో పారి శత్రువుల కందకముల నాక్రమించుకొనటయే గాక యూఫరేటునదిని దాటి శత్రువుల ఫిరంగుల స్థానమునుగూడ నాక్రమించుకొనెను. తుగ్గులను నడిచుకను బోయిరి. మరువాడు ఆంగ్లేయులు ముందుకుబోయి రిర లేచిరి ఆగాని చేరిరి. అరట నదిలో ముందుకులను హెచ్చుగా నుండుటలను నడగ సాగెను. ఆశేనెద్ద బట్టి వారు మరల సహాయ నీలను రప్పించి ఇరుకతావున విడిచిరి అశ్వేషణ నైపుణ్యము కలవెట్టిరి. బట్టి వారు సదిగా మధ్యగా 2 స్త్రీయలను 1 లాంచీరు మంచి ఆంగ్లేయ వాకలకు దారి లేకుండ చేరిరి మాడ వాంగ్లేయ సేనలకు గోచర మైనది గాన జనరలు గారింజిగారు సస్పీయాయు వరకును బోయి అచ్చట కందకముల నేర్పించి శత్రువులు విడిచిపెట్టిగా నగమ్యమునొసంపకుండ నిశ్చయించిరి. శత్రువులకు సహాయనైపుణ్యము లభించుచున్నదని తేలిచునట్టిది. తన స్థానమును బలపరుచుకొనువరకు శత్రువులను దలపడరాదు అంగ్లేయ వాక్యమున విస్మయమును బలపరుచు సాగెను. అకాలము ఆంగ్లేయ సేనలకు అక్షయముగానుండెను. ఉష్ణమధికముగా నుండెను. శత్రు సేనల స్థానముగానుండెను. వారియెరుట చేచి గుండె నలసి యుండెను. ఈ గానాసోయారు సహాయముగా నున్నానుండి సహాయనీలను రప్పించుచుట్టు కార్మము నగుచు ముండెను. 22-న తేదీతో సహాయనీల కచ్చుట భూమియైంది 21-న తేదీ శత్రువుల కందకములవై తీర్చుకు ఫిరంగులను కాల్చుట ప్రారంభమైంది. ఈ సమయమున చాలమంది సైనికు లాతపము కలవను స్వయములనుక వాకకొనిరి సహాయనీలను అగ్ని బ్యా లాన్సులయొక్క శివుల కందకములను కట్టుకొనిరి యుద్ధ నాకలు పహారుతోనూడనే వెళ్లెను శత్రువులు సహాయము నుండియే గుండల బలమున్ను సేన తెలిచినను శత్రువులకు దక్షముల ఎకటన్ను చిల్ల వామమున విడిచింపెను. అగ్ని తీర్చి యుద్ధమున గారుజురయే చెప్పెనరు. ఎటులైన నేమి ఆంగ్లేయ సేన ఫిరంగులవై నెలకొనపడిరి. సదిమీద

యూనువంటెను కట్టుకొనెను. శత్రువులు మొగటికందకములను ఆంగ్లేయులచేత చిక్కినను. ప్రధానస్థానములు ఆంగ్లేయులచేత చిక్కినవి. కాని వెనుక నున్న చిన్న స్థానము లింకను ఆశేతువుల స్వాధీనమై యున్నవి. ఆంగ్లేయ సేనలు ముందుకు వెళ్లుచునే యుండి. కడపటి స్థానము నాంగ్లేయులు సర్దులతోపొడిచి స్వాధీనపరుచుకొనిరి బట్టి వారు కందకములను విడిచిపోవుటకును లూగిపోవుటకును గూడ సంగీకరించలేదు. శత్రువులు కలపకున్నను సరకు చేరుక నాకాదళ సేనలు వాసులయినవారు వెళ్లెనది వారు పట్టుకొనున ప్రజేమియసరికి ఫిరంగులను కాల్చుట కిరుముగ నడగిపోయినది. నేను సమరసాధనకి అటాకయంతయు సంతరించినది. రాకీతు సంగ్రామికావళిగముల లెంటును గూడ నీవిజయము లాపనీయముగనన్నది. 17 ఫిరంగులను 1 వెద్ద భూమియను తక్కువరమున్నును చాల తుపాకులును ముందుకును ఆంగ్లేయులకు వశమైనవి నేయుండిన వారు ఖేదించగా పట్టుకొనిరి.

శత్రువుల విమోచములు.

లండను ఆగస్టు 10:—నాకాదళాధికారు లిటుల ప్రకటించిరి. చిన్నరాత్రి 8-30 మొదలు 12-30 వరకు శత్రువుల విమోచములు ఆంగ్లేయ వాక్యముల ప్రకారము సుచరించినవి. వారు నాకాదళాధికారులను కొన్నిటి చేరుక కలిగిననుటలు వెంటనే ఆంగ్లేయ వాక్యముల ప్రకారముగా లేదు. ఒకపురుషుడును ఎవమంతుడును స్త్రీయను నలుగురు స్త్రీలను హతులైరి. నలుగురు పురుషులకును రిగురు స్త్రీలకును ఇద్దరు స్త్రీలకును గాయములు తగిలినవి.

మొట్టమొదటి ఫిరంగులను కాల్చి ఒక జల్పికుడు నమము కలిగించబడినది నేకుదయమున దానిని ఆట్రెంకుకు నరు నకుపబోగా డుకిర్క లాని విమోచములు జల్పికుల ఫిరంగి గుండల సరకుచేయక నావిమానమువై నై నైతెగ నుండగుండను బాపించి. ఆ జల్పికు వెకభాగము విరిగి పోయినది. వెకకటి అరకు భంగముకలిగినది చిరకది ప్రేరిపోయినది. రాత్రి గాధాభకారముగనుండెను ముందుట్టుగా నుండెను. గాన మావిమానము లెరుగుట కవకాశము కలుగలేదు. శత్రువులతో పోస వైమానికలలో నొకడు చిరుయండగా హతుడయ్యెను.

ఫోటా వాగ్ పూరు బిషపు గార ప్రార్థనము.

సింలా ఆగస్టు 10:—ఫోటా వాగ్ పూరు బిషపు గారు ఇట్లు ప్రార్థించుచున్నారు. వార్తాపత్రికలు తమ ఆంగ్లేయమును మొదలిడక మున్ను, ఆట్టి ఆంగ్లేయ కారణమునగాక, ఫోటా వాగ్ పూరులో నుండు జర్మను మిషనరీలను వారికుటుంబములను శత్రుద్రుతమున కర్పించు సాధము రాష్ట్రీయ దొరతనమువారు చేసిరి. ఇట్లు దొరతనమువారు చేయుటకు కొన్ని రాజకీయ కారణములు లుండెను. జర్మనీ వారి మిషనరీ లూకన్నుచుండిన విద్య మొదలకు ప్రజోద్ధానక కృత్యముల బాసన్నులవా అని రాష్ట్రీయ దొరతనమువారు జర్మనీ వారిని నిష్పంధ నివాసము చేయుటకు ప్రకృత్యము నన్నకి గిరి. నాప్రకృత్యమును మొగట్టుకొని మిషనరీలకు నానకై ఆధికసంబంధము కలదు గాన వారి సమరల సినదని నేను చూచిందితిని. ఈ రెండుమిషనరీలకు సహాయ మొనర్చులేమనిరి అందుచే నావలనకు ఏర్పాటులచేయుటకు నేను ఒప్పుకొంటిని. ఈ సని యొక్క ఫోటో, యాక్రొడిసం ఖ్యలకలన తెలియగలది 508 పాకలాలన్నది. ఈ పాధ్యాయుల జీవముల పయమై దొరతనమువారు నెలకు 8000 రూపాయలు తెచ్చుకొనిరి ఈ మొత్తము యుద్ధమున లూక రెనిమిషనరీలకును బడెను. ఈ సామ్యుల ఆధికారికముయండిన వైకముకు ఈ వాధ్యాయుల తీర్థములనుటకునే సరిపోవును. విద్యార్థులు కలిసియు ముండిరముగల పాతకాలలకు విషమములులకు భగ్గులున్నవి. ఈ భగ్గులకు మొత్తము మరకర్మలై నీయగలమును. ఆంధ్రము మిషనరీలు చేయుపని లలో విద్యాభ్యాసక విషయములకు నాటిమాత్రమే ప్రస్తుతము దొరతనమువారు ఆసరించెదరు సరిపోవుచేయు పోలో 477 మంది యున్నాడు. వీరికి నాకువలకు సహాయ మొనర్చుటకు నేనెత్తొత్తి కుతో న్నాను. ఏమి సహాయం ఏపాపములలో విరోధ ముద్ధమున ముంచినది ఆట్టి సంగతిలో యీ మత బోధనలను వారు విచారించుకొనెదై పుట్టిన వాధలకు పాలుపడనీయగూడదు. వెనుక యానిధికసహాయ మొనర్చుచుండిన పుట్టిన తమ సహాయము నాపిజేయను నాకతో నేనుండకమ్మనా?

విషయానుక్రమణిక.

ఎలా రాజువాలు	8
ఆంధ్రదేశీకవర్తలు	4
సానికవార్తలు, కలెక్టర్	5
ప్రధానవ్యాసము—	
ప్రతిపంతు	6
విరోధా మహాసంగ్రామము.	
విదేశ తంత్రీ వార్తలు	7
దేశీయ తంత్రీ వార్తలు	8-9
ఇంగ్లీషు తంత్రీ వార్తలు	10-11-12
మదరాసు కార్పొరేషన్	13
వ్యాయోక వార్తలు	"
జాబులు, కృత్యాంతరాలు	14
సంగ్రామ సాంకేతికీకృతము	15

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1915-వ సం॥ ఆగస్టు నెల 11-వ తేది

బుధవారము

ప్రతిపంతు.

మన రాజధానిలో తిరునల్వేలి జిల్లాను, బళ్లారి, కర్నూలు, కడపజిల్లాలను ప్రతికిపేరేనది. ఈజిల్లాలలో ప్రతిపంతు నాలుగిదిగా నభివృద్ధి యొనర్చుటకు మన వ్యవసాయశాఖవారు ప్రయత్నించుచున్నారు. విత్తనము ఏర్పరచి రైతులకు నమ్ముట, ఫలమును ప్రతియొక్క దాద్యమును కనిపెట్టి దానిని పెంచుచు, అట్టియభివృద్ధితగుణము గల ప్రతికి దగినవిత్తనమును కంచిపెట్టుట చిల్లర రైతులేతివైనా తమప్రతిని తీసికొనిపోయి గొప్ప గొప్పవ్యాపారస్థులకు మధ్యవర్తులు లేకుండ నమ్ముకొనుటకు తగిన సహకారమును రైతులలో బురికొల్పుట విత్తనముతోతగా నాటుటకుదగిన క్రొత్త యంత్రమును క్రొత్తగుంటను నువయోగించుటకు వాని ప్రోత్సాహపరచుట అనునీ పద్ధతుల మనమన నిడికొని మనవ్యవసాయశాఖవారు కడచిన సంవత్సరము కనిచెసినారు. అందుకుగాను న్యాయము మొత్తముమీద రు. 46,390 లయినది. ఆదాయము రు. 41,257 లు మాత్రము వచ్చినది. అనగా నికరవ్యయము రు. 5,133 లుగా పర్యవసానము చేరినది. 1915-14న నీ నికరవ్యయము రు. 11,260 లుగా కాన వచ్చుటచుజేసి కడప సంవత్సరపు ట్టికావస్త సత్ప్రతికర మనియే చెప్పవలెను. అందులోను నెక స్వల్పము వచ్చుచే కర్నూలు జిల్లాలో నొకకొంత విత్తనముకము పోక నిలదినందుచేత నాజిల్లాలో నావాయ వ్యయములు సరిపోలేదని తెలియవచ్చుచున్నది. అట్లుచుచే కర్నూలు మండలమున నభివృద్ధి పంతుషయమున సాచ్చుగానైనదని యర్థముకాదు. ఆదాయము రు. 21,511 లును వ్యయము 27,983 ను మాపు తిరునల్వేలి జిల్లాలో ప్రతిపంతు యభివృద్ధికిని ప్రతిపంతులో నవిన మార్గము లవలంబించుటకును ప్రథమగణ్యమయి యున్నది. ఆ జిల్లాలో 103,465 పౌనులవిత్తు రైతులు కొనినారు. బళ్లారిజిల్లాలో 51,243 పౌనులు మాత్రము సెలవైనవి. ఈమాత్రమైనను బళ్లారిజిల్లాలో అభివృద్ధియేయదు. 1913-14లో 5,642 పౌనులు మాత్రమే కర్పయ్యెనట. 1914-15 వ తిరునల్వేలిలో ప్రతియడ యెకరమునకు 342 పౌనులుకాగా బళ్లారిలో 1913-14 కంటె తక్కువయెనట్లును కర్నూలులో 139 పౌనులయెనట్లును తెలియవచ్చుచున్నది. ప్రభుత్వము

వారి రిపోర్టునుబట్టి బళ్లారి, కర్నూలులలో తగినంతమంది సుశీక్షితులైన సహాయోద్యోగులు లేరు. కావున నీజిల్లాలలో పని యేయొకటి రెండు పాఠములలోనో కేంద్రీకృతము చేసియున్నారు. తిరునల్వేలిలో రైతులు సంఘముగా జేరి తమ పంటను గొప్పవర్తకులకు నమ్ముకొని లాభము పొందినారు. ఆజిల్లాలో సిద్ధమయిన ప్రతియందలి సమూహాలను వడకి ఆయాసమూహాల దార్శన్య పరిమాణములను కనిపెట్టుటకు ప్రయత్నము లొనర్చబడినవి. ఆసమూహాలు తృప్తికరములుగా నుండుటకూడ తెలియవచ్చియున్నది. ఈవిధముగా పనిసాగుచుండు తిరునల్వేలిలో తగినరీతిని సహాయము చేయగల పరిపత్తిసంఘములు లేనందున పరకతిసంఘములు సభ్యులపంతునట్టి సభ్యులకు నప్పలియ్య సమర్థములయిననేతప్ప చిన్నరైతులు పంటపొలములనుండగనే మధ్యవర్తులకు నమ్ముకొని సంఘముగా గొప్పవ్యాపారస్థుల కమ్ముపద్ధతికి విఘాతము కల్పించవలసినవారుగానుండురనియు వ్యవసాయశాఖాధికారిగారు వ్రాయుచున్నారు. ఇట్లుగుటచేత పంట పండకముండే ఆపాటుకు నెల యేర్పడి పోవుచున్నదనియు ట్టినిర్వచనము రైతుకు నట్టదాడుకననియు సూచించుచున్నారు ఇది యెంతయు న్యాయమైన సూచన అని మేమువేరే వ్యాఖ్యానము చేయవలసరము లేదు. ప్రభుత్వము వారు స్వయంగా పరకతిసంఘములకు సభ్యులకు నవసరపడినప్పుడు అప్పుని నిచ్చుటకయి తగినసదుపాయముల నాలోచించి చేయవలసి యున్నారు. పరకతి సాంఘిక సమావేశము లిటీనల నుకర మించి ప్రాధించుచుండగతిని ధర్మాదాయముల నిర్వాహకులు పాపతి సభ్యులలో నాధర్మాదాయములను పెట్టవచ్చునని నిర్ణయించి న్యాయ శాస్త్ర విరోధముకాని నిరోధముగాని లేకుండచేసి ప్రోత్సాహపరక సయోజన ముంచిమార్గ మేర్పడుననమ్ముచున్నాము. ఈవిషయమును ప్రభుత్వము వారు స్వయంగా నాలోచించుటకయి కోరుచున్నాము. తిరునల్వేలి జిల్లా ఈ రీతిగా సహాయము గోరుచుండ సారమున సంతకంతును తక్కువగాని దత్తమండలము లింకను నెచ్చటనో యుండుటకు చింతిలుచున్నాము అచ్చట తగినందగు సుశీక్షితులగు సహాయోద్యోగులు తెలుగువారులేదనిగా వ్యవసాయశాఖాధికారులు వ్రాసిరి అట్టివారిని సిద్ధముచేయుటకు ప్రయత్నము లేమి చేయబడుచున్నది? అట్టి ప్రయత్నములు చేయుట ప్రభుత్వపువారి విధి యగునా కాదా? దత్తమండలముల రైతులను గురించి వ్రాయుచు మన వ్యవసాయశాఖాధికారులు ఆమండలములలోని రైతులు తిరునల్వేలియందుగల వారి సోదరులవలె కాగ్యసాహసము కలవారు కారనుచున్నారు. మాయభిప్రాయము నడుగుదుకేని దత్తమండలముల రైతులకు తిరునల్వేలి రైతులవలె విజ్ఞానము చేరకుండుటయే దత్తమండలములలో నభివృద్ధి కానరామికి కారణమని ఘంటాపథముగ జెప్పగలము. ఇందుకు ప్రభుత్వమువారును ప్రజానాయకులును నిగుపక్షములవారును నుత్తరవాదులని మానముకము. తగిన పరిశ్రమచేసి ఉచితబోధకులను నుపన్యాసకులను నేర్పరచి నవీకరపద్ధతుల వలన లాభములను పరపతిసంఘములవలకలుగు సమూహములను వివిధగా తెల్పినయెడల కడప, కర్నూలు, బళ్లారిజిల్లాల రైతులు అభివృద్ధిమార్గము నవలంబింపక విముఖులగుదురని యెన్నటికిని తలంపజాలము. పరపతిసంఘచరిత్రను నవలోకించితిమేని నిజముగా నాంద్రలోకమున సంఖ్యకు నుత్తమమయియు నితర విధముల నుత్తమమయియు నిదివరకు చేరందిన

మండలము దత్తమండలములలోని యంతపుర మండలము ఆవిదర్శన మెదుట నుండగనే వ్యవసాయశాఖాధికారిగారు ప్రభుత్వము వారికి సలహానిచ్చి తగినవిజ్ఞానమును వ్యాపింప జేయుటకు వలసిన సహాయోద్యోగు లాదిగాగల పరికరములను వెనుకక తెలుగు అరవిరైతుల కావ్య సాహసమున తారతమ్యములెన్నుట మాకంతసమయానుకూలముగా గన్పింపలేదు. కాని దత్తమండలములలో ముఖ్యముగా హగరినంద్యాలలో, 'వడకు' పరిశోధనకింకను సిద్ధము కాకున్నను, హిల్సుగారు బాగుగా పనిసాగించుచున్నారనియు కర్నూలు జిల్లాలో ప్రతివిత్తు సామాన్యముగా నేర్పరచినదిగాక ప్రత్యేకదాద్యమునకు వీలైనది ప్రాసారంబించినదనియు ముఖ్యముగా సంద్యాలప్రాంతములలో సరఫరాచేయబడినవిత్తురు కలకటముకానిధంగి నుండుకొనుటవలన లాభములను రైతు తెరింగికొనుచున్నారనియు సంద్యాలపద్ద నొకగామమున రైతులు సంఘము మీదనమ్ముటకు నేర్పాటులు చేయవచ్చునని యాశయున్నదనియు వ్రాయుటనుబట్టి మాకొకవిధముగా విశాసముకుండుచున్నది. ఇంకను నెలవోపని దత్తమండలములలో ప్రభుత్వాధికారుల మూలముగను ప్రజానాయకుల మూలమునను జరిగినందప్పు సీవికాసము నంతోషము కాజాలదు. ఆంధ్రదేశమును సీవిషయమున మాతో నేకీభవించుననుటకు సందియము లేదు. తగిన పరిశ్రమ జరుగునుగాకయని నమ్ముచున్నాము.

మనప్రభుత్వము వారికి 914-15 వ సంవత్సరమున స్థాంపులనుండి ఈ రాజధానిలో రు. 1,34,237.4 లు ఆదాయము వచ్చినది. ఇందు కోట్లల మూలముగా నైనది రు. 9,34,647 లు ఈ మొత్తమున మన తెలుగువారు రు. 25,78,985 లకు జవాబుదారీ యగుచున్నారు. ఇందులో మద్రాసు జిల్లాయంతెలు చేరలేదు. మొత్తము రు. 1,33,812 లాజిల్లాకు చెందియుండుట చే మూడవంతునకు తెలుగు వారు తరవాదులనుకొని నను వీరు కోట్లఫజలములముగా వ్యయముచేసి నది 26 లక్షలకు పైబడుచున్నది కోట్లలలోతక్కువపడిన స్థాంపులకై కట్టినయపరాధములు మున్నుగాగలవి తెలుగుజిల్లాలలో రు. 25,711-7-0 లును కలెక్టరు లాదిగాగలవారు వహించేసిన. మొత్తము రు. 9,858-14-7 లు గను కస్పించుచున్నవి. వీనికి మద్రాసుజిల్లాలోని మూడవంతు చేర్చుమేల మరియొక యెరువేలు - రమారమి హెచ్చుగరు. రాజధాని యంతటితో బోల్చిచూచిన యెడల తెలుగువారు తక్కువగా కోట్లలకెక్కినట్లు తెలుగు నిజమేయెనను సవత్సరమునకు 26 లక్షలు వట్టి స్థాంపులకే వ్యయమగుట మన సుకణములకు మాత్ర మెన్నటికి నిదర్శనము కాజాలదు. అన్నివిషయములందువలె నాంద్రదేశమున కోట్లఫజలస్థాంపుల నుపయోగించు విషయమున ను కృష్ణాగోదావరి గుంటూరులు ప్రథమద్వితీయ తృతీయస్థానముల నాక్రమించినవి. బళ్లారిజిల్లా కడపటిస్థానము నాక్రమించినది. దీనిని ప్రశంసనీయ మందమా! మన తెలుగుమండలములలో స్థాంపుల విషయమున కదుముగ్గురు విచారణకు తేబడిరి. ఏమగుదు శిక్షనంది. ఎవమండుగురు రాజీతోపంపి వేయబడిరి. ఈఎవమండుగురును విశాఖపట్టణము జిల్లావారగుట గమనింపదగినది. ఇతరజిల్లాలలోశిక్ష తప్పలేదనుట సిద్ధమగుచుండ విశాఖపట్టణమున నీ విధపు పాత్రులగు తిర్వానము కావచ్చుట సంభవమై యున్నది.

బరోపా మహా సంగమము

చార్వాకర్షణీ వారి స్వాధీనమగుట

రమ్యా వారికి శౌర్య మతి శయించుట.

పరానువైమానికుల సాహసకమున దాడి.

తురుష్కుల యుద్ధనౌకముంచుట.

శత్రువుల : మామలు ఇంకా కుతూహలమున నున్ను.

ఇంగ్లండు

సర్ రాబర్టు బోర్లెగాడ్ యువనాసము.

లండను ఆగస్టు 10:—బ్రిటన్ ప్రకారమున బడయుచో సర్ రాబర్టు బోర్లెగాడ్ గారి యుద్ధనౌకము (ఫ్రాన్సు నందును, దాదాపు నెలనుండును) తమ సోదరులతోగూడి యధిపత్యములనుండి వచ్చిన సైనికులు సోదరులైనారు. ఇందులకు సామ్రాజ్యమునందలి యొక ముఖ్యుని భిక్షుని కొందును బోర్లెగాడ్ బ్రిటీషువారును గలసి సాగువెట్టుకొని కాలా విజయమునొందిరి. ఇదియెంతయు క్లాసునియము, ఈ సంగమముందు మనకు విజయము కలుగువరకును మనము పోరాడఁ జేయుచుంటిమని దృఢముగా ముఖ్యునితో నేను కేంద్రావేశమును. స్వాతంత్ర్యము కొనుగోలు సామ్రాజ్యముకొరకును కేంద్రావేశము తమ కైకొంటిని ధారవోముచు.

జులై నెలలోని వార్తము.

జులై నెలలో నిగుతులు పా 16171688 నిలువ గలవి హెచ్చించి. ఎరువులు పా 9688869 నిలువ గలవి తగ్గిన.

కెయిజరుగారి పియానోను వాయింతునామె.

లండను ఆగస్టు 10:—కెయిజరుగారి గృహమున పియానో వాయింతునట్టి మేడంజోనా యువనామెను లండను లోఁ జెప్పుచేసి బంపివేసిరి.

రయిల్వే టిక్కెట్లు.

లండను ఆగస్టు 10:—పత్రికాశాసనము గ్రంథము లనమోదు శాసనముల ప్రకారము రయిల్వే టిక్కెట్లుపై ఆచ్యుతము వాని పేరును, ఆచ్యుతము ఉండిరితలయును అను అంశమున బొంబాయిలో రేతమువారు గత కేకలమున తమ ఆలోచనమునకు తీసుకొని వచ్చిరి ఈ సంగిగము విమర్శించబడెను. పత్రికాశాసనము గ్రంథముల నమోదు శాసనముల రయిల్వే టిక్కెట్లు గమనించుటలేదు. వీటిని ఆ శాసనముల అధికారమునుండి తప్పించుట తీర్మానింపబడినది.

ఒక అంగయుద్ధనౌక మునిగిపోవుట.

లండను ఆగస్టు 10:—ఉత్తర సముద్రమున లింక్స్ అను అంగయుద్ధనౌక నిన్ను మందుగనికెగిరినదిని నిర్ధారించి 4 వ రుద్దొనున 22 సైనికులును కాపాడబడిరి.

క్రీయుల వాదనమోహన నూళివీయగారు

బ్రిటీషుల నేదియో యొక పేరా అచ్చటి గాఢి ఆశ్చర్యముగా కన్పించినది. పత్రికా జామీనియ్యము సినదని యుద్ధనారు. దానికి జవాబిచ్చుచు మాత్రం అట్టి పురుషమునకు తాము చింతించనియు కాని జామీనడుగుట న్యాయంబులేదనియు జామీనే సిద్ధమయ్యెననియు గాంగలసినచున్నననియు వాసికొని మాత్రవీయగారు ఇండియా శాసనసభలో

గ్రూ. ప్రసిద్ధ సామ్రాజ్యభక్తులు. అట్టివారికి స్థానిక ప్రభుత్వములకు, దేశభాషలలో పత్రికా నిర్వహణమునకుగల వేయిన్ని నూటవది కష్టముల నాలోంచి సామాన్యముగా మిత్రుల సత్కరమింపక పాటుపడు దేశభాషాపత్రిక లీసాద్విసమయమున ప్రభుత్వమువారికిని ప్రజకును చేయుచుండు షేముకొందుగు నేరను మనసున నిడికొని న్యాయము కలిగింతుగాక యని నమ్మనలసి యున్నాము.

శాస్త్రపాపనము-జర్మనీవారి ప్రయత్నము

లండను ఆగస్టు 10:—శాస్త్రపాపన మొదలుపెట్టిన జర్మనీవారు వార్తాపత్రికలందు వ్రాసిన మొదటిదికట్లు గనబడుచున్నది. ఈ యుద్ధమునకు గర్ ఎడ్వర్డు (నే కాని ఖాతావారి) నిందించి, బ్రిటీషువారికి యెప్పుడుగల గలిగెనాయు (వా గ్రంథమున గాని) పట్టు రంగమున గాని దృఢవిజయముగలగుట యుద్ధమునకు నుండుటచేతను ఒక వాతావాకి మదియొక వాతావారికిగల పరస్పరమునూ లెక్కచేయవలయును అత్యున్నతము పాపములకుటచేతను బ్రిటీషువారు పాపములకును దానివలంబించుకొని నమ్ముచున్నాము. అగ్రవాసిన వ్యాసములు రాటర్వాషియ రాటర్వాషియకును ముద్రింపబడినది. ఈ వ్యాసము రాజ్యవత్తినుగర్వించి వచ్చినవని పత్రికాధికారులు చెప్పుచున్నాను.

ప్రాశ్న.

సర్ జాన్ ఫ్రెంచ్ గారి ప్రకటనము.

లండను ఆగస్టు 9:—ఈ ప్రజాపద్ధతి ఇరవీకుల లోను ఫిరంగులు (వెల్పబడినవి. ఏ పిలు 1 వ తేదీనుండియు మా కనుకూలము కలిగినది. ఇటీవల శత్రువులు హూజిల్ వాక్రమించిన మా కందముల నన్నిటిని మరల స్వాధీనము చేసుకొనటకు మేము నేడు వారిని దలపడితిమి. మాకు ఎడమ తప్పునకు పరానువారు మాకుతోడ్పడిరి. ఆ ప్రాములన్నియు మరలమా స్వాధీనమైనవి. మేము హూజిల్ ఉత్తరపక్షము దిశలకుండు మారునకు కందకములనుమార్చి 1260 జముల వాక్రమించుకొంటిమి ఈ సరితనున మేము లాగిమార్చుకర్త మేముక జమ్ముల రైలుబండిపై గుండ్రు చేసి దానిని బ్రూయిదనుండి తొలగివేసి రైలుతోడ్పెట్టెను తగుల జెట్టితిమి. యగ్గున వైనికోవో 124 కురు సైనికులను 2 ము ఫిరంగులను మేము పట్టుకొంటిమి.

లండను ఆగస్టు 9:—హూబుగర్త వాక్రమింపబడిన ప్రాములు బలపరుపబడినవి శత్రువులను నునాయాసముగ తరిమితిమి. పియ్యట ఫిరంగుల యుద్ధము తీరముగ జరిగినది. ఆ కారణమున ఇరువారుల వారికిందకములను నివాసముగయును కాకుండపోయినది. కాన నరు వీనుల వాసున కందకములను విమోచనమున వచ్చినది.

పరానువారి ప్రకటనము.

లండను ఆగస్టు 10:—వారిను ఇటుల ప్రకటించబడినది:—నేను విశేష మేమియునులేదు అనేకకోట్ల ఫిరంగుల యుద్ధము జరిగినది. సారే బ్రక్కలోని రైల్వే స్టేషను మీదను యంత్రకాలమీదను బాంబులకు వేయవలసినయు రెడియో అక్షయములగునియములనుకొన్నియును నేడుదమునుబడులు దేరినది కాని వాతావరణము ప్రతిహతుగా నుండెను. పాగమందు ఆనందియందెను. ఆకమున ముఖ్య గ్రమ్మియుండెను. ఇట్లున్న సునూడ 23 మామముల గమ్మి సామున చేరి 164 బాంబులను కదిలించి. వీరి కభ్యంతరము కలిగింపవచ్చిన చిన్న విమానముల నన్నేవక విమానములు తరిమివేసిరి. బాంబులవేయబడిన లక్ష్యములనుండి పాగమును మంటమునకు భాక్పతిని వెనుకదెను.

పరాను ఆగస్టు 10:—ఆగ్లోనుగోను సౌచెటలోను లాల్ నెటలోను పోరు జరుగుచున్నది. జర్మనుల ముట్టుదులన్నియును సులభముగ నివారింపబడినవి. జర్మనులు బోయను లీవేట్లవై తీరముగ ఫిరంగులను కాల్చి పియ్యటముట్టిచిరి. కాని మేము వారిపై నెడతెగకుండ గుండ్రుబంపి వెంటనే నిలువరించితిమి. రాత్రి సుగల వారుపక వాయుగోళములను ప్రయోగించుచు తలపడిరి. పరానువారు ఫిరంగులను కాల్చి మరల పారవోరిరి.

రుష్యా

కోన్స్టాన్టినోపుల్ యుద్ధము.

జర్మనీవారు వెనుకకు నొట్టుకుట.

లండను ఆగస్టు 10:—వెల్సోగ్రాడు. శనివారము వాటి రాత్రి కోన్స్టాన్టినోపుల్ శత్రువులు మరల బడసాగిరి. అదివారము వాడంతయు వివిధ రకముల ఫిరంగులను (బ్రెయోగించిరి. ముందు వారివైని శత్రువుల తిరిగియుగ బడిరి. అదివారము వాటి గాత్ర) వారు కోన్స్టాన్టినోపుల్ పడమటిభాగము మనవైబడిరి. కాని వారికి విశేషములును గలిగింది యెల్లెడలను నకును నొట్టితిమి. శత్రువుల ఫిరంగి బ్రెయోగమునకు (బ్రీకారముగ మనమును ఫిరంగుల బ్రెయోగించితిమి. స్వేవాసిమెకో వెనుల మధ్యభాగమునందు రుష్యావారు ఫిరంగి ప్రాబ్ వైపున శత్రువుల కొత్తిడి గలుగజేసిరి. విల్హామీయన కీశాన్యమున నున్న జర్మనీవారి సైన్యమునందలి పురోగతి సైంథుల ననేక గాగ్రములనుండి వెనుకొట్టితిమి. శత్రువుల కెక్కువ సప్తమును గలిగింది వైచలను బట్టితిమి. వారునది వెనుకటిభాగమున ముఖ్యముగా లోంబా ప్రాంతమును లోంబానుండి ఆస్ట్రోనువోవువారు మత్తక ప్రదేశమును ప్రత్యేక లోరాలమును జరిగెను. అది ప్రకటించబడెను.

చార్వాక శత్రువులమగుట

ఫలితము.

లండను ఆగస్టు 9:—ఇదిగో లోక రతమునాకిరి రుష్యాదేశపు ప్రజలకును పరమమైతి కలుగుటనుండి యడ్డుతులన్నియు వాగు శత్రుస్వాధీనమగుటచే దీరినది. తమ కొరతల దీర్చుకొని శత్రువుల నోపు బుయ్యుకై రుష్యా ప్రాప్తమునకును యున్నవారు. సహిత విషయకు దృఢ నిశ్చయాలై బూనుకొనుచున్నాను. రుష్యా రాజ్యాంగ కాన్య నిర్వాహకుల వద్దనుండి వచ్చిన జాబులవలన దెలియుచున్నది విల్హామీయ గారు డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రికకు వార్తనంది.

చార్వా విశ్వవిద్యాలయ పుస్తక భాండాగారము.

లండను ఆగస్టు 10:—వెల్సోగ్రాడు-శత్రువులకు జెల్సోకుండ చార్వా విశ్వవిద్యాలయమునందలి పుస్తక భాండాగారమును దీసికొనిపోవ వలసిగావచ్చెను.

చార్వాపై ఫిరంగుల బ్రయోగించుట

యన్యతము.

లాహోరు ఆగస్టు 10:—సి. మి. గెట్టు లండనువచ్చి ఖిరి నిష్టి బిడినమున నిట్లు తులించెను. రుష్యావారు చార్వా మీద ఫిరంగుల బ్రయోగింపుచున్నారని జర్మనీవారు ప్రకటించిరి ఇది యుద్ధమున వెల్సోగ్రాడునుగల ప్రకటించబడెను.

టర్కీ

తురుష్కుల యుద్ధపునోక మునుగుట.

లండను ఆగస్టు 9:—అంట్లూ—చార్వాలోనాగుకు తురుష్కులు యుద్ధపునోక శత్రువుల మంత్రమును కుదుర్చి ముంచివేసెను. వారివలలో చాలమంది సురక్షితముగనున్నాను ఈ యుద్ధపునోక స్వయంకుట సంతాపకరము. అందుకుప్పులు ప్రకటించిరి.

ఆఫ్రికా

కాయూనుగో యుద్ధము.

లండను ఆగస్టు 10 పారిసు—ఇచట నిలువ ప్రకటించబడినది. కాయూనుగో దక్షిణమును తూర్పును మాకు విజయము కలుగుచున్నది 1911 లో జర్మనువారి కయ్యులవారి కాంగోలెతు త్వరలో మేము మరల వాక్రమించుకొను గలుగుదుము. జర్మనులుగా దీని విడిచిపోయిరి. వారిని చుట్టుముట్టుటకు ప్రయత్నియును జరుగుచున్నది.

దక్షిణాఫ్రికా

ఆఫ్రికాలో తుపాకులు దొరుకుట.

లండను ఆగస్టు 10:—దక్షిణాఫ్రికా సైనికులకు పోలవెట్టు ఆఫ్రికాలో 27000 తుపాకులు దొరుకుచును. ఈ తుపాకులు ఇక కొన్ని వారములకు యుద్ధము పోవలసిగా వచ్చి టికి దేవిడివనియు ముక్కుమై వాంఛించుచు. దేవుడు దని టయిముసరత్రిక ప్రకటించుచున్నది.

నాన్న

నాన్నవారు మందుగుంప సామూరు
తమూరు చేయుట

లాహోరు ఆగస్టు 10:— సి॥ వి॥ కెట్టెలు లండను విలేజ్ లోయిల్లు కంటింపువున్నాడు. వైద్యులు కూడా వాడికి దశ మువ్వల కాయలను మందుగుంప సామూరును పుష్కరాచే యుటకై నాన్న వేళములోని కర్మాగారముల నన్నిటిని బూర్తిగా నవలొంగించునట్లు యేర్పాటు చేయుటకై యొక సంఘమును దొరతనమువారు నియోగించిరి. క్రిష్టియోగమునండి 9 తేదీని వార్తనచ్చినది.

చినా

చినావారికిం జపానువారికిని సంధి.

సింగై వర్తకము.

లాహోరు ఆగస్టు 10:— సి॥ వి॥ కెట్టెలు లండను విలేజ్ లోయిల్లు యెప్పుడున్నాడు. యధావసరము పూర్వమును పద్ధతులమీదను చినావారు సింగైలో ఎగుమతి దిగుమతిపన్నులను కనూలుచేయవచ్చుననియు, సింగై రేవునందు వర్తకవ్యాపారము ననుపరమ్యనయిన ఆగస్టు 6 తేదీని చినావారును జపానువారును యొడంబడికను వ్రాసికొని రని యెల్లీ టెలిగ్రాఫువారికి పంపింబడినది విలేజ్ లో వ్రాయుచున్నాడు.

బొంబాయి.

శ్వాసకోగ నివారక సంఘము.

బొంబాయి ఆగస్టు 10:— అయిదవట్టి రాజుగారి పేరట బొంబాయిలో శ్వాసకోగ నివారక సంఘమునకు క్రి హర్దింజి క్రమపుగారు రు 100 లు విరాళ మొసంగిరి.

సర్. పరశరామ్ భోసా హెబ్ గారి

కొక కుమారుడు కలుగుట.

పూనా ఆగస్టు 10:— జమ్ఖండి నాయకులగు ౪౮ పరశరామ్ రావు భోసా హెబ్ పట్టర్సీ గారికి కొక కుమారుడు యిచ్చెను. రాజ్యమందంతయు ఉత్సాహము జరుపుచున్నది.

జూదరుల మాటము.

బొంబాయి ఆగస్టు 10:— గతరాత్రి పోలీసువారు ఒక జూదరులకుంటముపై స్త్రీనాకిక్రమము జరిపిరి. ఆయింటిలోని వాహికను తప్పించుకొని పోలీస్ బోయెను. ఆ ప్రయత్నములో విడిపోయెను. అందుచే చంపియెను.

హిందూ దేశమున కాగితముల పరిశ్రమావ
కాళములు.

బొంబాయి ఆగస్టు 11:— గత 5 సంవత్సరముల నుండియు ఇండియాలో రికతమువారు కాగితముల గుట్టును చేయుటకు తగిన పాత్రను ప్రకటించుచున్నది. ముద్దాసంగము నుండియు నీ ప్రయత్నము చేయబడినది. ఈ ముద్దాసంగము నుండియును ఆ సహాయమునకున్న ఆంగ్ల దేశమునకు వెళుచుండలలమీద పరిశోధనలు చేయబడినవి. వాస్తవాద సంగ్రహమున కాగితములను విస్తించుటకు ప్రయత్నములు చేయబడునని యుద్ధమునకు గాల్గు నుడివి. వెళుచున్నట్టి చినవారందరూ దానిపట్ల కాగితముల గుట్టుచేయుటకు వినియోగించునట్టి అంగీకరించిరి. క్రైస్తవమతము కాగితములు చేయుటకు గూడ వినియోగమును చేయుచున్నది. కాగితములను చేయుచున్నవారికి సంవత్సరము వాస్తవాద సంగ్రహము వారు ఆ నేతలున్న ల వెళుచును పంపిరి. వా పరిశీలన క్రింద వాని గో కాగితములు చేయబడినవి. ఆ కాగితములు లండను నగరమందలి అంగదులలో విక్రయించబడుచున్నవి. వాస్తవాదలో నోకటన్న కనుగు ధృవ ౧౦-౮-౦. ౧ టన్ను గుట్టు తీయుటకు కాగితము ౩౩-౧౦-౦ కు దొరుకును. రసాయన ప్రయత్నములు బొంబాయి మొదలగు నెతర న్యాయముల సహ ౧ టన్ను గుట్టు తీయగలగుటకు ౯2 లగును. దీనికి కావలసిన యంత్ర సామగ్రిలకు ౧౧౫ లు కావలెను. వాస్తవాదలో చేయబడిన కాగితములు బొంబాయిలోని కలకత్తాలోని విక్రయింపబడును. బొంబాయి ప్రాంత జపాను చినా దేశములకు గూడ ఎగుమతి చేయబడుట కవకాళముకలదు.

మహమ్మదీయ విద్యాసంఘము.

బొంబాయి. ఆగస్టు 11:— మహమ్మదీయ విద్యా సంఘమువారి వార్షిక సభను పూనానగరమున క్రిష్ణమును పూడిగలలో జరుపుటకు పూనా మహమ్మదీయ లాహోరు మంపగా కాగిత సంఘమువారును కంగీకరించిరి.

పిచ్చికుక్కలను కలిగినవారిని.

పూనా ఆగస్టు 11:— పంచాగ్నిలో నోకటక్కుకు నిన్నును పిచ్చిపిత్రినది. బాలకుల పాతకాల క్రక్కనున్న బంగళావెళక కనారాలో పాలుకాయున్న బొట్టెలమీద నది మొదటపడి వాని చొక్కానుమాత్రమే చింపినది. అచటనుండి పోవుచు దారిలో నోక పాశ్చాత్యబాలకుని బొడనుపట్టి పీకి చెండుగాయములను చేసినది. తరువాత నది బానారు నదికి ఆ నేకటక్కులను కరిచింది పిమ్మట నోక భారతీయ బాలకుని కరిచి సిక్కింహాయింట్ల సహాయమున నున్న డాక్టరు బాటిలవాలా గారింట చొరబడి ఆయన మనుషులలో నోకనిని ఒక ఆయన కరిచినది. దీచే కరుణబడిన డాక్టరును పిచ్చి పోలీసువారు చంపింది. తరువాత యమున గ్రామమున దేశము ఘటిపాకర్ల యొక్క పిచ్చికుక్కను చంపి తేసిరి. డాక్టరు బాటిలవాలా గారి మనుషులు ఆయన యను పూనా నగరమునకు పంపిరి. ఈ కుక్క మెదడును గూడ పంచాగ్ని నూపరింపించెంటు డాక్టరు గిల్లెస్పీ గారు కూనారు పంపిరి. ఆ పాశ్చాత్య బాలకుని తండ్రి యాతని కిశూరికి పంపెను. భారతీయ బాలకుని కిల్లి వారి కిశూరికిని కూనారు. కుక్కగూడ పంపింబడి.

బంగళము

మాదను వివాహోచ్ఛేదాభి యోగము.

కలకత్తా ఆగస్టు 10:— ఎన్. వి. రాజపుటుకంపె నీలో సహాయోక్త్యగిగానున్న చాల్లెసు శేషు మదనుగారు తనభార్యయగు మేరీష్టారన్న మాదను ఆమె ఎవరితో డనో వ్యభిచరించెను కారణమున వివాహోచ్ఛేదమునకు హైకోర్టులో కేసు చేసెను. ఈ కేసును న్యాయమూర్తి క్రిష్ణ గారు విచారణచేసిరి. మాదను గారి భార్య చంద్రావరములో ప్లాంట్లను చూడెంటు నెవరితోడనో వ్యభిచరించెననియు మదనుగారామెను బాధించినయొ నిర్ధారణ చేయబడినది. వివాహోచ్ఛేదమునకు తైరవొసంగుచు నామెకు మాదనుగారు నెలకు రు 75 లు ఇచ్చుచుండలేననియు ఆమె మరయెడిని వివాహమాడినచో నప్పటినుండియు నియ్యబరలే దనియు తీర్పువగడినది. మొదట నెలకు ఆంగ్లీషును మిక్కుకంపెనీలో మేనేజరుగానున్న సిక్కిందీల్ టుకు గారికో తనభార్య వ్యభిచరించెనని మాదనుగారు ఫిర్యాదులో పడినెను. తరువాత నామెను పోలీస్ తేసి ఎవరితోడనో వ్యభిచరించెనని వ్రాసెను గాన మాదను గారిమాద కేసుచేయుట కనుమతికొన గ వలెనని సిక్కిందీల్ టుకు గారు విన్నవించిరి. అట్లేల అను తింప గూడదని న్యాయమూర్తి గారు కూడ నొసంగిరి.

ఒక బి.డి.రోలు పొంగల జబ్బును పట్టుకొనుట.

కలకత్తా ఆగస్టు 10:— బరద్వాసు జిల్లాలో నోక గుంపు వాండ్లు వరుసగా 3 బడిపోలులను తేసిరి. ఈ సందర్భమున 21 మంది బరద్వాసు పోలీసువారు పట్టుకొనిరి. వారిలో నోకడు నేరము నొప్పకొని చాలమంది పేలలను చెప్పెను.

ఒక గొప్ప మంటకాల్వల ఏర్పాటు.

కలకత్తా ఆగస్టు 10:— 1917 వ సంవత్సరమున బంగళా దొరతనమువారు మగ్గహాయి పంటకాల్వల ఏర్పాటును ప్రారంభించిరి. ఆ ఏర్పాటు ఇప్పటికి పూర్తియైనది. 811 వ రత్నమైళ్లలో కాల్వలు త్రవ్వబడినవి. 80 లక్షల వ్యయమైనది.

బంగళా శాసనసభాసభ.

కలకత్తా ఆగస్టు ౧౦:— ర-౧-౧ క జరుగు పంక రాష్ట్రము శాసనసభలో అధికార విభజనసంఘమును గూర్చి ప్రత్యేకసభమువారి రోడ్డును తీర్చుకలిగి గారు చదివెదరు. భూమిచాపుని మిణిశాసన మంపాడించెను. అధికార సభయు అధిక సంఘము : ౧౦-౧-౧.

ప్రాగ్ పూరు బడిపోయి కేసు.

క్రిష్ణనగర్ ఆగస్టు 11:— ప్రాగ్ పూరు బడిపోయి కేసులో కమిషనరు తీర్పు చెప్పిరి. తీర్పున కోర్టులో చదువలే.

ముద్దాయిలు ఫానిభూషన్ గోయ. జి.జి. చంద్ర నవ్యార్, ఆమెతో లాహోరు, కెట్టెలు 807, 149, 402, 120 బి. క్రింద శాసనము నియమించబడిరి. జి.కో.కో.కి 1) సం॥ ద్వీపాంత రవాహన విధింపబడెను 3౦౫ కెట్టెలు క్రింద నేరములు కారు అగిరి. ఈ కెట్టెలు క్రిందు ముద్దాయి గోవెన్ నేరముల యొను. ఇతనికి ౮ సంవత్సరములు ద్వీపాంతరము వాసము చేయబడెను ముద్దాయి నర్మేదకుమారచక్రవర్తి నేరమును కాకపోయెను. ఇతనిని విడుదలచేసిరి. బ్రిటిష్ మతము వనర్లలో అభిప్రాయభేదములు కలిగెను. భిటిష్ మత వనరినను వలెనని ఈయన తమ యభిప్రాయము నొసంగిరి.

పరేశ్ నాత్ కొండ కేసు.

కలకత్తా ఆగస్టు ౧౦:— నెత్తుకమ్మపూడ్డిదిగాంచిరి. జెయింపు అనువారు కలకత్తా సునానాధీశులగు రాజారాణా బహద్దరునింగ గారి నెనెక వానా తెచ్చిరి. ఈ వానా పూర్వోద్ధుకు మాన్యులనెందరి రాజా గారుకొనిరి. అట్లేల చేయగూడదని న్యాయమూర్తి ఛావరి గారు వాదుల పడిరి. ఈ అ.శ.కి విచారణ మీదినమున జరిగెను. “పరేశ్ నాత్ హిల్ కేసు” అయి కేసునకు పేరులిగెను. తమ యిప్రేలుభాగమును “పరేశ్ నాత్ హిల్” నుకాముయ్యుటకు గూర్చి రాజా గారికి వాదులకును భారా జరిగెంటును ఆ భారము అయిపోయి. కెట్టెలమీదకు యాకేసు చేయబడినది వాదులు 50000 రూపాయలున్ను, కొల యియ్యకపోయిన యెడల 2 లక్షల రూపాయలున్ను వారు నష్టపరిహారము కొనిరి. రాజా గారు “పరేశ్ నాత్ హిల్ కేసు” నీతొబడి జెయింపు అనునాకి కాలియ్యకుండ ఆపుచేయించలనెందరి గూడ వాదులకొనిరి. న్యాయమూర్తి ఇరు తెగలవారి వాదములనిరి కేసునుమార్చి నెవరములేదని తీర్చారించిరి.

వంగదేశపు జాతీయనిధి.

కలకత్తా ఆగస్టు 10:— వైదికతాలోక కార్యనిర్వాహక సంఘము తిరుగ ఎర్పాటు అయిచున్నది. ఈ సంఘమును 1850 సంవత్సరము XXI శాసనము క్రిందజెయింపుటకు నూచనములు జరిగినవి. ఈ సంఘము వారి రాబడి దేశములోని పరిశ్రామిక విద్యాభివృద్ధికై వెచ్చింపబడును. పరిపాలనా సంఘముకటి ఏర్పరపబడినది. సంఘము రిజిస్టరు చేయబడగ నే సంఘవారు తమ కార్యముల ప్రారంభించును.

సిక్కిములో పరిశ్రమలు.

దార్జిలింగు ఆగస్టు 10:— సిక్కిములో పరిశ్రమల నేర్పరచుటకై సిక్కిము మహారాజాగారు కలకత్తాలోనున్న ఇండియన్ సుంఘమువారికి, విద్యుచ్ఛక్తిని కలిగించుటకు జల ప్రపాతముల వాడుకచేసి కొనుటకును, త్రమరాజ్యములో వ్రాళ్లకుం తెనలను చేయుటకును, అడవులనుండి వంటచెరుకును దెచ్చికొనుటకు. వెళుచుగోనుండి గుట్టు తీయుటకు వెదుళ్లను కోసికొనుటకును, రాగిని త్రవ్వటకై నున్నయును కొలుపుటకు అజ్ఞానిచ్చిరి.

పంజాబు

ఆయుధసామగ్రిల నిర్మాణము.

లాహోరువారి సాయము
లాహోరు ఆగస్టు 10:— లాహోరుగారు మగ్గుల నిర్మాణమున కౌతకర కనకాళకను గొనుటకు డిప్రూటీ కమిషనరుగారు యంత్రశాలలలోను మరాఠ్తులచేయు లాను మగ్గుల అన్నివోట్లయందును తేలులు కలవో శివో అను విషయమును గూర్చియు జాపరించుచున్నాడు.

వై.య.గూ.క. ముముకుకు.

లాహోరు ఆగస్టు 10:— ఒక కొంతవపు పంబింబిచి హైందవులకు పోలీసువారు వైయి లాహోరునుండి లూథి చూపారు పోవుచుండిరి. ఇతడు వైయి నుండి వైకియమి కను. ఇతనిని తీరునప్పటి కిత్తు స్వల్పతిదప్పి యుండెను. లూథి చూచి ఆసుపత్రిలో పడతేసిరి. ప్రాణాపాయదశలో నున్నాడు.

పోలీసువారు శోధించుట.

లాహోరు ఆగస్టు 10:— 9 వ తేదీని రాదనిండివాస్తవ్యుడగు లాహోరు దయాల్ అనువని గృహమును పోలీసువారు శోధించిరి. కాని ఇతడు నేరముడు అని యజువుచేయు

ఋషువులేవియు దొరకలేదు. భారతమాతవిషయమైనా ప్రాణమునైన కోలుపోవుటకు సిద్ధుడనై యుంటినిగిలాట తనన్ను హితున కొకయు త్రవముగా వ్రాసెను. ఈ వుత్తరము పోలీసువారికి దొరికెను. లాట దక్షిణాగ్రహముండి ఆరుమాసములక్రిందట నచ్చెను. ఇతనిని అరెస్టుచేసిరి.

ధిల్ల భారతీయ భాషాశాల నెట్టివేయుట.

లాహోరు ఆగస్టు 10:— ధిల్లీలోనున్న భారతీయ భాషాశాలను ఎత్తివేయు నితి పరిధి పన్నె యున్నందున లాహోరు ప్రత్యేకలన్నియు లియ విచారమును కల్గిడినది. ధిల్లీ ట్రస్టు ఇయన లక్షాధికారులగు హైందవుల ప్రతిపక్షముండినను, ఇటులు ప్రభావనీ వా పర తంత్రతేరుదుటను గూర్చి బులెట్ ప్రత్యేకమును, ట్రిబ్యూనల్ ప్రత్యేకమును తీర్పును విశ్వలవరాసినది.

ఆర్యముగర్భి పత్రికా కార్యాలయము

లాహోరు ఆగస్టు 11:— సోమవారమున ఆర్యముగర్భి పత్రికా కార్యాలయమును పోలీసువారు మట్టడించిరి. ఈసంగతి యిదివరకే తెలియజేయబడినది. సాక్షులకాలమున పత్రికాసంపాదకుడు, మేనేజరు గారినుకచ్చేరికి పోయిరి. అచ్చట వీరిః పురుగు చెరి 500 రూపాయలకు బావినుయచ్చి, వరి 500 రూపాయలకు దస్తావేజుల వ్రాయమనిరి. వీరిలో ఒకరికొరకు చెందవారిని బావినుదారునిగ నంగీకరించిరి.

హిందీ కాన్ఫరెన్సు.

లాహోరు ఆగస్టు 10:— లాహోరులో జరుపబడు హిందీ కాన్ఫరెన్సు విషయమై, ఈరోజున ఒక కమాన్వేషము జరిగినది. రావుబహద్దరు మరళభక్త గారధ్యక్షులుగనండిరి కాన్ఫరెన్సు కొరకు ఏర్పాటులు చేయుటకు పడినది. ఆహ్వాన సంఘ విషయమైన ఏర్పాటులు గూడ ఆలోచింపబడినవి. ఈ కార్యముల వెరవేపుటకు పండిత టానుకు దత్తగారిని సమకమిటి కార్యనిర్వాహకులుగ నియమించిరి.

ధిల్ల

హుందర్లు ౬ శేక నిలువబడుట.

లాహోరు ఆగస్టు 10:— ధిల్లీలో ప్రకటింపబడుచున్న చువాన్సు దల్లీ గారి హుందర్లు ప్రత్యేక ఫనలో పమున ప్రస్తుత మాపిజేయబడినది.

సంయుక్త పరగణాలు

అభ్యుదయపత్రిక.

అలహాబాదు ఆగస్టు 1:— అభ్యుదయ పత్రికాధికారులగు మదన్ మోహన మాలవ్యగారి కొంత సామ్యభరాతకు సంప్రమని రక్షింపు ప్రభుత్వమువారు ఆజ్ఞ చేసిరి. దొరతనము వారు ఆటంకములు చెప్పినవాక్యము అభ్యుదయపత్రిక ప్రకటింపబడి నందులకు తామెంతయు చింతిలుచుంటిమియు, గాని ఆవాక్యము విషయమై దొరతనమువారుపొందిన అభిప్రాయము పోరపాటులు.

లాహోరు ఆగస్టు 10:— దొరతన వారాసగిన అర్థము సరిగ నన మార్గము దొరతనమువారి కొక ఆవాక్యములోని యంశములు తమ స్వంత లెగామండి ఆఫీకాడేయ నైకుల నుండు ఆఫీకాడేయ నైకుల స్థితియ, యాభేదమునకు లెకు నుండిన యుగ ఒలియున ప్రత్యేక వ్రాయబడి ఆంగ్లసామ్రాజ్యవాని యగు వికోపాడేయము, ఈ వ్రాతను అభ్యుదయ పత్రికాసంకలనమున పోరుపరచుచుమాలవ్యగారు ప్రస్తుతముద్ధ మింతిల్లోనుగి యుట్టులేదు. ములలోనున్న ఆఫీకాడేయనైకులు ఆంగ్ల నైకులలో నున్న వారికంటె వెక్కుడగు ఘోషావాసము లతో పుచ్చేయుచుండిరి. ఈ విషయమును దీని కారణమును గోల్డువెల్డు-పత్రికలో ప్రచురింపబడినది. దీనికి పత్రికారము చేతుకచ్చును. ఈ నై ఆంశముల దొరతనమువారికి నివేరించిన యెడల మిగుల్ ప్రయత్నముగనుండునని అభ్యుదయ పత్రికాధిపతికితటినది. అందుచే గోల్డువెల్డు పత్రికలోని వాక్యముల తీర్పును చేసి నాను రికలేడి అభ్యుదయపత్రికలో పత్రికా సంపాదకుడు ప్రచురించెను. ఈ భాషాంతరణములో ప్రాచీన నైకులు

లో నుండిన ఆఫీకాడేయనైకులస్థితియే పోల్చబడెను. గోల్డువెల్డు పత్రికా అభిప్రాయమునరిగనన్న దని అభ్యుదయపత్రికాధిపతి తన భాషాంతరణమున వ్రాసెను. గోల్డువెల్డు పత్రిక ఆంగ్ల నైకులలోనున్న ఆఫీకాడేయనైకులను ప్రాచీన నైకులుగానున్న ఆఫీకాడేయనైకుల నే సరి పోల్చునగాని భారతీయనైకుల విషయమునే ఎత్తుకొనలేదు. పోరపాటున ఈ వాక్యము భారతీయనైకులకే చెందునని ఆసకొన్నచ, భారతీయనైకుల తండ్రిమండ్రుల ఫభివృద్ధి చేయుట ఆవశ్యకమనియు, మాయావిధానమున భారతీయలను దొరతనము వారు పాలించుచున్నందు ఈ రెండవ కలులు దొరతనమువారికి తెలియజేయుటయే ఆవాక్యముయొక్క ఉద్దేశమై యున్నది. రెండవ దాని నాచరించుట వలన భారతీయనైకులని దేశభక్తి వాని రాజభక్తి చే గప్పబడి, వానిని తనకున్న ప్రోషామామలన్నిటి కపయోగించుటకు ప్రేరేపించును. ఇట్టిసంగతిలో అభ్యుదయ పత్రికలో ప్రచురింపబడిన వాక్యముపట్ల భారతీయ నైకులకు దొరతనమువారియెడల నుండుకొన్న భక్తిని తొలగించునో, ఎట్లు భారతీయలకు ఆంగ్ల దొరతనమున అసంతృప్తిని కలిగించునో తెలిసికొనుటవారు సాధ్యముకావచ్చును. అభ్యుదయపత్రికనచ్చువేసి కార్యస్థానమున ఇరవయ్యగు చెండు మాపర్యేకలు ముద్రింపబడుచుండెను. అందుచే మద్రాసాల ను ధరావతు నుంచుచుని కోరుట ఆవ్యామము ఈ మాపర్యేకలు గూడ ఇప్పుడు ఆపివేయబడి నచ్చినది. ప్రెసంగతులట్టి వానలన సమగముషి పుష్కళానంద రాష్ట్రీయదొరతనమువారి అచ్చుకుటమునకు సామ్య భరాతను సుంపకలయునను నది ఆవ్యామము తెలియజేసికొనుటకు నాకొంతయు విచారము గనున్నది. నే నట్లుచేయుట వాధారాళ ప్రవర్తన మనకు విరుద్ధమగును. అచ్చుకాసమునలన, నా అచ్చుకుటమును మూసివేసి సాధ్యమైనంత త్వరలో దాని నచ్చుకొనుటకప్ప ఇతర ఆధారమేమియు వారు కనుపకుటలేదు. యంగ్లవారమునుండియు అభ్యుదయ మద్రాసాలను మూయుంటిమిని కల్లా మీజ్జిల్లీలు గారికి తెలియజేయ బోవుచున్నాను.

సంయుక్త పరగణాలలో దొరతనమువారి

కోశాలయములు.

క్యాన్సు ఆగస్టు 10:— సంయుక్త పరగణాలలోని దొరతనమువారి కోశాలయములు ప్రతిరోవారమున 12 గంటలకు మూయుటకేవల బ్యాంకులకును వ్యాపారులకును చాల ఇబ్బందికలుగును అని సంయుక్త పరగణాల వర్తక సంఘమువారు దొరతనమువారికి విన్నవించిరి. వాటివల్లవా కార్యదస్యముల లభిగాన కలకత్తా నుండి సిమ్లాకు వెళ్లుచు నీ వారిని వెళ్లిరి. కలకత్తాలో ఆయనము ౨5 విలియంస్ట్రాంగ్ గాను గోనె సంఘల మరల సుఖమువారిసభకు వెళ్లి యుండిరి. ఈ సందర్భమున నేదోయొకటి స్థిరపనుని తెలియుచున్నది.

సిమ్లా

వర్తకుల గురుతుల శాసనము.

ఈ శాసనమును గూర్చి వెనుక బంగారావర్తక సంఘము వారు కొన్ని శిక్షలను వేసిరి. విరోధ సంఘము నేర్పడింది. బంగారావర్తకమును నూచించిన సవరణలను వీరు చర్చించిరి.

(1) సరుకులు ఆంగ్ల దేశమున చేరుబడినవి వ్రాయుట అయిచ్చికవిధిగా నుండవలెను. ఆంగ్లేయ దేశములలో చేరుబడిన సరుకుల విషయమున నవి ఏదేశమున చేరుబడినదియును ౨వ రింపరాదదు. (2) ఆంగ్ల దేశముందు చేరుబడు సరుకుల కాంగ్ల దేశమున చేరుబడి నవి ప్రకటింపు విషయ మైచ్చికముగా నుండవలెను. ఆంగ్లేయ దేశములలో చేరుబడిన వానికి “ఆంగ్ల దేశములలో చేరుబడినవి” విదేశములలో చేరుబడినవి, అని మాత్రమే యుండవలెనుగాని దేశ వివరణయుండరాదు. అని బర్మా సంఘము వారి నూచించిన సవరణలకు కలకత్తా సంఘమువారు కలకత్తాలోని ఇతర సంఘముల వారితోగూడ వాగ్వాదించి చర్చించిరి. కాని ఏకాభిప్రాయము వెనుకటిలేనది కలుగలేదు. కాని దిగుమతి వ్యాపారులు పువు రికల కంగీకరించిరి (౧) దేశములలో చేరుబడిన సరుకులకు నాలుగు ను ఇయ్యటము” అని వేసివనో “నాలు” అనునతరములను నులభముగా చేపివేయవచ్చును గాన అటులనేయి “మేకు అలూకు” అనేయుట యుండిరి కొందరు నూచించిరి. 1915 వ సంవత్సరమున ఇండియా దొరతనమువారిట్టి నూచననే చేసి యుండిరి. కాని వారపుడైచ్చికి నూచనను మాత్రము చేసి యుండలేదు. 10 సంవత్సరముల

క్రితమువలెనే ఇప్పుడుగూడ సంఘమువారియల కంగీకరించిరి. దీనిని ఇండియా దొరతనము వారు గాలోచించి ప్రస్తుతము కల్పించు కొనకుంటును నిశ్చయించిరి. ఈ శాసనము ఆంగ్ల దేశ శాసనము ననుసరించికొను వారిక నష్టము కలుగకుండుటకే యుద్దేశింప బడినదిగాని మారుబేరములనా లాభముకొర కుద్దేశింపబడలేదు.

రాజ ప్రతినిధి గారికి యుద్ధవిషయక తంతివార్త.

సిమ్లా ఆగస్టు 10:— ఇండియా మంత్రిగారు రాజ ప్రతినిధి గారికిట్లు తంతివార్తనుపిరి. 9 వ ఆగస్టు.

రికారంగమున యుద్ధము.

వాల్మీకునందలములలో వెనుకబోవువోట్లు నెల్లెడలను రవ్య నలు వివరణ పోరుచున్నాను. డివ్వా, ఎకాన్, ఎయాలకు మధ్య పక్షముననుండి శత్రువుల కెరలొట్టిరి. ఈ ప్రదేశము 6 గాకు దక్షిణమున 20 మైళ్లదూరమున నున్నది యుద్ధములో విశేష మైమాన్న కలుగుటలేదు. పోషివేనను తూర్పున నున్న కొడలలో, 6 వ తేదీని కొన్నొక్కటయొక్క నీమన్ ఎడమ గట్టుపై నున్న మొదటి పంక్తి స్థానము నొకాని శత్రువు రెడించిరి. గాని దీని 7-6 తేదీని మరల నెరున్నలేదు. ఉపావీకర్త శత్రువులు కొలస్థానముల వెదిరించిరి. తీరముగ ఫిరంగుల గాల్గిరి. విషవాయువుల విడిచి వెట్టిరి. డార్శిత్రవృక్షమున సాన్నియుకు సమీపమున నుండిన స్థానముల జర్మనీవారు పట్టుకొనిగిరి. రవ్య నలు వారిని తరువాత ఆ ప్రదేశముల నుండి వెడలగొట్టిరి. గాని జర్మనీవారు వాటిని మరల స్వాధీనముచేసికొనుటకు మధ్యము 7 వ తేదీని ఎదిరింపలేదు. 6 తేదీని వారణాసంగమున తీరమైసపోరు నడచెను. అందువలన ఆప్రాంతముండిపోవు కొద్దువెని కొంతవరకు ముందుకు జర్మనీవారు పోగిరిగిరి. వాన్ డెన్ హూబ మిక్కిలి తీరతతోజర్మనల వాకిరి. గాని ఓడింపబడిరి.

ఇటలీరంగము.

ఇచ్చట వింతలేమియు లేనట్లు కావచ్చుచున్నది. కాక్స్ శత్రువులు ఎరించి ఇటలీవారు వారలనోడించిరి. ఒక బోటునకి ఒక బోటునకు మార్పుటకు వీలైన ముద్ద తీగల దడలకు ఇటలీవారు నేకాపంతుల యెదుటవెట్టుటకు ఆప్టియవారు యత్నించిరి.

జనన మరణములు

సింలా ఆగస్టు 10:— కొన్ని స్థలములలో జననమరణల నెట్లు కనుచున్నాలో ఆరు సంశమును దుగ్ధావుచేయుటకు దొరతనమువారి కోచించియుండిరి. గాని ప్రస్తుతము మట్టుకు ఈ యత్నములు ఆపివేసిరి. లక్నోలో జరిగిన అఖిలభారత పారిశుధ్య మహా సభలో జనన మరణముల లెక్కలు చర్చాకమై యుండెను.

కొలంబూ

రాజద్రోహమునకు ద్వీపాంతర వాసశిక్ష.

కలకత్తా ఆగస్టు 10:— కొలంబూలో కొద్ది వర్తక సంఘమునకు కొంత యజమాన్యముగలవాడును మహాభక్తుడును వాద్ధుతమునకుచేరిన సింగారి బాటియును అరు ఎడ్మండు హ్యూ వితారుణాయకు నాతడు రాజద్రోహ మొనరించెనని కయి కొధికారులు విచారణ చేసి ఆతనికి యావర్తక ద్వీపాంతర వాసశిక్ష విధించిరి. ఈతనికుమున వానియలకే వచ్చునగాని సింహాళమునకు వెళ్లిరి ఇటీవల కలకత్తాలో పోలీసువారెవని గుర్తునను సోదామాదిగో ఆ ఆగారి; ధగ్ధపాలన కెరడు సోదరుడు.

లక్నో కట్టకట్టి

లక్నో ఆగస్టు 10:— లక్నో పట్టణమునందలి యికి కాలవలయందలి నీటివారమును ఒక ప్రదేశమునకు పోరునట్లు చేసి ఆచటనేవ్యయచేయుటకున్నయింపబడినది. ఈ నీటి వ్యయనానుకూలనానుకూలించుచు, దిన్న ప్రదేశమునండివేశముగ గడ్డింపింపవచ్చును. గడ్డిని చివుకధరలకు ప్రకయించియెడల పాలు అధికమగును. ఇప్పుడు పట్టణములో అమ్ముబడుచుండిన పాలు మిక్కిలి పొడుగనున్నది. కాన్రవిధానమున నడిపింపబడుచుండిన గడ్డికాలలకు ప్రత్యేకపు చవుకధరలు ఏర్పాటు చేయబడును. కాన్రధాన్యముల పండిండుట మరల వారంభింపబడినది. ప్రతిచేతున్నయి సకాలమునపడలేదు. గతసంవత్సరమునకంటె యీ సంవత్సరము ప్రత్తిపండించు ప్రదేశము లెక్కినది. నీటికాన్రలు ఆధారముగల నొట్టలేకబడిన ప్రత్తి చేను గతసంవత్సరము ప్రత్తి వ్యయనానుకూలించుచు 1/3 వంతు ఉండును. రన్నయిలు పడకపోవుటచే ప్రత్తి విశేషముగ జల్లలేదు. కాన్రధాన్యముగొర కుపయోగించి స్థలము మాయాబకంటె విశేషము లెక్కి యుండదు మొగ్గలొన్నిలు విశేషముగ నాటి. అందుచే మాయాబకంటె అధికము పండును.

THE GREAT WAR.

Fall of Warsaw: Russian Spirit Aroused.

DARING FRENCH AERIAL RAID.

A Turkish Battleship Sunk.

ENEMY AIRSHIPS ON ENGLISH COAST.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN

A British Destroyer Strikes a Mine.

LONDON, August 10
The Admiralty announces that the destroyer 'Lynx' struck a mine in the North Sea yesterday and sank. Four officers and twenty two men were saved.

Sir John French's Report.

LONDON, August 9
The Bulletin from Field Marshal French says—The gains at Hooge were consolidated. The German attack was easily repulsed. After that there was a violent artillery engagement the result of which was that all the trenches southward of Hooge both British and German became untenable necessitating slight withdrawals making no material difference to positions.

Hostile Airships on English Coast. Some Damage Done.

A Zeppelin Explodes.

LONDON, August 10
The Admiralty announces that a squadron of hostile airships visited the east coast last night from 8-30 till 12-30 in the morning.

Some fires due to incendiary bombs were quickly extinguished and only immaterial damage was done but a man, eight women and four children were killed and four men six women and two children wounded.

One Zeppelin was seriously damaged by gunfire from land defences and when being towed to Ostend in the morning was subjected to continual attacks by aircraft from Dunkirk in the face of heavy German gunfire. The Zeppelin's back was broken and the retreat compartment damaged. It finally exploded. The night was very dark and there was a thick fog in places which rendered flying by the British aeroplanes very difficult. Flight Sub-Lieutenant Lord—One of the pilots engaging the enemy was killed while landing.

The Dominions and the Empire.

Sir Robert Borden's Speech.

LONDON, August 10
Addressing the freedom of Bristol, Sir Robert Borden predicted that the fact that the Dominion contingents were fighting in comradeship in France and the Dardanelles would tend to greater imperial unity in the future. He paid a warm tribute to the success of Boer and Briton in Southwest Africa and said that he would take back to Canada the expression of a strong determination that the struggle shall not cease till it has been brought to an honourable and triumphant issue. (Loud cheers) The Dominions would give their best in the cause of the Empire and liberty. (Cheers).

Trade Returns for July.

LONDON, August 10
The imports for July show an increase of 16 171 663 sterling in value and exports a decrease of 9,683 869.

Kaiser's Favourite Pianist Arrested

LONDON, August 9
Madame Janotha the Kaiser's favourite pianist has been arrested in London and deported.

Sir J. French's Bulletin.

Lost Trenches Recovered.

LONDON, August 9
The Bulletin from Field Marshal French says—Artillery on both sides has been active at Ypres since August 1st we had advantage. After a successfully bombardment to-day in which the French on our left co-operated effectively we attacked and retook all the trenches at Hooge recently captured by the enemy. We further progressed northward and westward of Hooge extending the front of trenches and captured 1200 yards. During the fighting we shelled and gassed a German train at Langemorek setting fire to trucks. We captured three officers 124 men and two machine guns.

FRANCE.

A Paris Bulletin.

Great French Aerial Raid.

PARIS, August, 10
The Communique says:—The day has been relatively quiet on the whole front. Artillery actions have occurred at different points. A squadron of thirty-two bombs carrying aeroplanes escorted by scouting machines started in the morning to bombard the station and factory at Sirrebruck. The atmosphere was unfavourable.

The Valleys were shrouded in mist and the sky was cloudy but twenty-eight machines reached their goal and dropped one hundred and sixty four bombs. The escort drove off aviatiks which attempted to bar the way. Numerous columns of smoke and fires were observed above the points bombarded.

A Paris Bulletin.

PARIS, August 10
Fighting continues at Souchez in Argonne and in Lorraine. All German attacks were easily repulsed. The Germans violently bombarded Bois Le Pietre and then attacked, but were immediately stopped by curtains of fire. The enemy made a fresh attack at night supported by bombardment with asphyxiating shells. This was also defeated by the French artillery.

Operation in the Cameroons.

PARIS, August, 10
An Announcement issued here says—The French are operating with great success in Southern and Eastern Cameroons. We shall soon have the whole of Congo ceded to Germany in 1911. The Germans have evacuated Gadi and the progress in encircling them continues.

RUSSIA.

Enemy's Desperate Attacks.

Repulsed with Enormous Losses

LONDON, August 10.
PETROGRAD—A communique says—The enemy on Saturday night renewed attacks on the fortifications of Kovno and severely bombarded our positions all Sunday with guns of all calibres, including the heaviest. The enemy's attacks against the advanced positions were very desperate. Their assault on the western front of Kovno on Sunday night was everywhere repulsed with enormous losses. Our artillery replied to the bombardment vigorously. The Russians between the Dvina and Niemen pressed the enemy in the direction of Friedrichstadt and dislodged the German advanced guards north-east of Vilkomir from a number of villages, inflicting severe losses and taking a number of prisoners. Isolated actions occurred on Sunday on the left of the Narew, particularly in the direction of the Lomza and north of the Lomza-Ostrow road.

The fall of Warsaw

Its Political effect on Russia

LONDON, August 9
A telegram from Dr Dillon to the 'Daily Telegraph' says that he has received letters from a Russian statesman stating that the fall of Warsaw has permanently destroyed the barriers separating the people from the Government and roused the most torpid elements into the resolution to remedy Russian deficiencies and utterly defeat the enemy.

The Warsaw University Library

Not saved from the Enemy.

LONDON, August 8
PETROGRAD—The magnificent library of Warsaw University could not be removed in time to prevent it from falling into the enemy's hands.

German Reports Contradicted.

LAHORE, August 10
The London correspondent of the 'Civil and Military Gazette' cabled yesterday—The German reports that the Russians are bombarding Warsaw are categorically denied in Petrograd.

TURKEY.

Turkish Battleship Sunk.

By a Submarine.

LONDON, August 9
AMSTERDAM—A Turkish communique says that the Turkish battle 'Barbarossa' has been sunk by an enemy submarine. The greater part of the crew were saved. The communique adds, however, that the loss of the vessel is regrettable.

AFRICA.

South-west Africa

A Find of 27,000 Rifles.

LONDON, August 10.
The 'Times' gives prominence to the information which it has received from an authoritative source that the Union troops discovered in Southwest Africa 27,000 rifles packed in cases which had been landed a few weeks before the outbreak of the war.

TELEGRAMS.

JAPAN.

Chino-Japanese Agreement.

Tsingtao Trade.

LAHORE, August 10
The London correspondent of the 'C. and M. Gazette' cables 'The Daily Telegraph's' Peking correspondent says that a Chino-Japanese agreement for the reopening of the Chinese Customs House at Tsingtao on an ante-war footing, was signed on the 6th August, permitting the resumption of Tsingtao trade.

NORWAY.

Manufacture of Munitions.

For Norwegian Army and Navy.

LAHORE, August 10.
The London correspondent of the 'C. and M. Gazette' cables A Christiania message, dated the 9th instant, says that the Government has appointed a Commission to arrange for the fullest utilisation of the Norwegian factories for the supply of munitions for the army and the fleet.

GERMANY.

German Peace Propaganda Begun.

LONDON, August 10
Apparently the German press campaign with a view to peace has begun. The Dutch 'Rotterdamsche Courant' gives prominence to articles which it says it has received from a diplomatic source. After blaming Sir Edward Grey for war the writer descends on the heavy British losses. He says that neither in the East nor in the West is there any prospect of decisive results and hopes that the British people will listen to the voice of reason in view of the increasing signs that international hatreds are decreasing.

INDIAN TELEGRAMS.

(NEWS BUREAU.)

SIMLA.

War cable to the Viceroy.

SIMLA, August, 9.
The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State.
Fighting on the Riga Front

The Russians continue stubbornly to contest each step of their retreat in the Baltic provinces. They have dislodged the enemy from the region between the Dvina, the Ekan and the Aa that is the region about 20 miles south of Riga. Fighting continues without any essential change. On the roads east of Ponevez the enemy attacked the first line position on the left bank of the Niemen of the fortress Kovno on the 6th but these attacks were not renewed on the 7th. The enemy also attacked the fortress positions at Osowac developing an intense fire and launching great clouds of asphyxiating gas. He carried works near Sosnia on the north bank of Durr but was afterwards dislodged and did not renew his attacks on the 7th. On the Narew front the enemy on the 6th after a series of sanguinary encounters succeeded in progressing a little on the road through Ostrow. At Vosges there was an attack of great violence which was repulsed.

The Southern Theatre.

From the Italian front no change of importance is reported. The Italians have repulsed counter-attacks on the Carso plateau. The Austrians attempted to place movable barbed wire entanglements in front of the Italian lines.

Requirements of the Red Cross for the Week

A List of Articles Published.

SIMLA, August 9.
This week's requirements of the St. John Ambulance Red Cross gifts depot are five thousand for making pyjamas and five thousand for East Africa Cigarettes of urgently required, towels, mosquito net cases, puggarries, bottles milk, keatings insect powder, jellies, soaps of all kinds, writing paper, books, gramophones and records, fly electric torches, tooth brushes, tooth powder sticks. Consignments should as usual war gifts depot, Watriloo Mansions, But consignments can be had on application mentioned address.

The Question of Vital Sta

Enquiry Deferred.

SIMLA
The Government of India had in view and the present Method of collection of vital selected areas. They have now decided to defer enquiry for the time being. The question of vital statistics was a subject of discussion at the All-India Sanitary conference at Lucknow.

Railway Tickets.

Exemption from Registration.

SIMLA, August, 10
Last cold weather the government of Bombay pointed out that under the existing Press and Registration of Books Act, the railway ticket issued to the passengers should bear the imprint of the printer and the press to satisfy this law. This question has been examined and it has been decided to clear the law on the point and secure the formal exemptions of the tickets from the operation of the Press and Registration of Books Act.

TELEGRAMS.

The Work of the Chota-Nagpur German Missionaries.

The Bishop's Appeal.

SIMLA, August 10

The Bishop of Chota Nagpur issued the following appeal - When sometime back the Government of this province determined for political reasons to remove all German missionaries and their families from Chota Nagpur, a step which was determined on before the newspapers' agitation and not in consequence of it. I was asked confidentially whether I would take over charge of their educational and philanthropic work. I suggested that into the districts which were outside the immediate sphere of my own work, two other missions should be approached as having close relations to it. Neither of these however saw their way to render the help that was needed and I therefore agreed to make such arrangements as I could. The extensive nature of the work of the Mission is shown by the following figures: The 308 schools include a High School, 4 Middle English schools, 52 Boarding Schools of which 16 are parastate schools under the charge of native pastors. Towards the salaries of the teachers the Government has renewed the grant of Rs. 3,000 a month which was given to the Lutheran mission at the out-break of the war. This with the regular grants will, I believe, cover the actual salaries of the teachers but there are expenses connected with the boarding houses which will have to be provided from elsewhere. The Government is concerned only with the educational and philanthropic part of the Mission work. There are 477 workers engaged in the branches of evangelistic and pastoral work and I am most anxious to give them such support as may be possible. It is surely our duty to see that neither of these Indian workers or the people to whom they minister should be allowed to suffer through the rivalries and sins which have involved Europe in war. May I hope that those who have supported this fund during the past months will continue their help under the new conditions which have arisen.

Weather Report.

SIMLA, August 10.

To day's weather message indicates that the Arabian Sea current has given practically no rain except along the Himalayas while the Bay current has been confined to northeast India where some heavy falls have occurred. A few falls have occurred in the west of the United Provinces and Simla Hills. The Principal amounts are - Gorakhpur 1½ inches, Simla and Lucknow 2 inches each.

Monsoon Forecast.

Monsoon forecast for August and September has been issued to-day which shows that high pressure in South America and low pressure over the Indian ocean are favourable to Indian monsoon rainfall. This year the mean pressure in South America during the two months June and July was slightly above the average while over the Indian Ocean the corresponding pressure was slightly defective. Thus the pressure conditions are on the whole favourable. Heavy snowfall in the hills is detrimental to rainfall in India. There has recently been an abnormal and the prolonged winter conditions mentioned in the forecast issued in June last which were probably responsible for the delay in the establishment of the monsoon and its subsequent weakness have now ceased to exert an influence. This factor is not likely to have a prejudicial effect during the remainder of the season. Unsteady winds over the Indian Ocean generally accompany breaks in the monsoon. This year the winds have been much more unsteady than usual and further breaks in the rainfall may be effected.

Summary

(A) Although there may be one or more breaks in the monsoon the total rainfall for August and September is more likely to be above the average than below.
(B) There appears no reason to doubt that Northeast India will share in the improvement.

CALCUTTA.

A Gang of Dacoits Arrested.

CALCUTTA, August 10

A gang of twenty-one men have been arrested by the Burdwan police in connection with four successive dacoities in the district of Burdwan. It is alleged on the part of the arrested men that they were engaged in a profession implicating

Irrigation Scheme Completed.

CALCUTTA, August 10

A large scheme which was initiated by the Government in 1907 has now been completed over three hundred square miles completed at a cost of nearly thirty

Centralisation Bill.

CALCUTTA, August 10

The Bengal Legislative Council to be Mr. Boatson Bell will present the report on the Decentralisation Bill. But will be introduced and non-select the Finance Committee.

Capital Servitude for Treason.

CALCUTTA, August 10

Edmund Hewawitaruna, a wealthy Singuakse Buddhist and part proprietor of the biggest furnishing house in Colombo, has been court martialled and sentenced to penal servitude for life for treason. It was this accused that Mr. Norton went out to Ceylon to defend. He is a brother of Angarika Dharmapala whose house in Calcutta was searched by the police the other day.

The Madden Divorce Suit.

CALCUTTA, August 10

At the High Court to-day Justice Greaves delivered judgment in the suit brought by Charles James Madden, Assistant in L. I. Rippant and Co. for dissolution of

TELEGRAMS.

marriage from his wife Mary Florence Madden on ground of her misconduct with a person unknown. His Lordship found the respondent guilty of misconduct at the Chandernagore hotel and the husband guilty of cruelty towards the respondent. Decree nisi for the dissolution of marriage was granted but the husband was directed to pay to the respondent Rs. 75 a month, which allowance would cease if the wife remarried. In this connection an application was made by Cyril Chilton, Manager of Nestle Anglo-Swiss Milk Co., who was made co-respondent but subsequently whose name was withdrawn, for leave to prosecute the husband for bringing a false case. His Lordship issued a rule on Madden to show cause why he should not be prosecuted.

The Bengal National Fund.

Society to be Registered.

CALCUTTA, August 10

The Committee of Management of the Bengal National Fund is in the course of a reconstruction. It is proposed to get the committee registered under Act XXI of 1860. The income of the Fund will be devoted towards the promotion of industrial education in the country. A new governing body has been formed. It will commence work soon after the society is registered.

THE MERCHANDISE MARKS ACT.

Proposals of the Bengal Chamber.

Decided not to be Carried out.

CALCUTTA, August 10

Last cold Weather the Bengal Chamber of Commerce raised several questions relating to the Merchandise Marks Act. The Committee of the Chamber discussed the amendments revived by the Barm Chamber. They suggested the Act and Rules should be so amended as to provide for (a) optional marking of British goods and no indication whatever of the country of origin of foreign goods or (b) optional marking of British goods, foreign goods being marked "not made in Britain or 'Made abroad'" and to have no indication of the country of origin. The suggestions have been considered by the Committee who consulted the Calcutta Trades Association and the Calcutta Import Trade Association, as in the past opinion is not unanimous, but the majority importers favour the proposal. They consider the making of British goods should be optional and all foreign goods should be marked "Made abroad." They thought it would be preferable to the word "Not made in Britain" some importers being of opinion that the erasure of the word "not" would be a very simple matter. This proposal is substantially in accord with that put forward by the Government of India in 1905. It goes further, however, inasmuch as it provides for the optional marking of British goods. The committee are in agreement with it as they were ten years ago and have commended it to the attention of the Government of India. The question duly came up before the supreme Government and it is understood that they have decided not to proceed with the suggestions for the present. The Indian Act which is on the lines of the English Act is designed mainly to protect the consumer and not the middle man.

The Paresch Nath Hill Case.

Rule Discharged.

CALCUTTA, August 10

At the High Court to-day Justice Chaudhuri disposed of a rule obtained on behalf of the Raja Rina Bahadur Singh of Palguni's Estate calling on Seth Hookam Chouda and other Digambari Jains to show cause why the suit instituted by the latter in the court of the Subordinate Judge of Hazaribagh should not be transferred to the High Court. The case is known as the Paresch Nath Hill case. In this case the plaintiffs seek to enforce the agreement alleged to be binding on the Raja of Palguni in connection with the granting of the lease of Paresch Nath Hills forming a part of his estate. The plaintiffs also claimed Rs. 50,000 as damages and alternatively in case the specific performance be not granted a sum of two lakhs as damages. They further prayed for injunction restraining the Raja from granting lease of the Paresch Nath Hill to the Pitambari Jains. His Lordship after hearing both the sides discharged the rule.

EAST BENGAL.

The Pragpore Case.

Judgment Delivered.

KIRINAGAR, August 10

Punctually at quarter past eleven the Commissioners took their seats and delivered judgments in the Pragpore dacoity case. The judgments were not read out. Accused Phani Bhushan Roy Khitish Chandra Sanyal and Ashutosh Lahiri were found guilty under Section 307 read with Section 149 and under Section 402 and Section 120 B and sentenced to ten years transportation each. They were found not guilty under Section 305. Accused Gopon was found guilty under section 395 and sentenced to eight years transportation. Accused Narendra Kumar Chakravarty was found not guilty under all the sections and was acquitted and discharged. Regarding Khitish Commissioner Mr. Rishi disagreed with the other two Commissioners, he being of opinion that Khitish should have been acquitted.

Industrial Enterprises in Sikkim.

Nice Concessions Granted.

DARJEELING, August 10

To open up industrial enterprise in Sikkim State the Maharaja of Sikkim is understood to have granted a Calcutta firm of Engineer's permission to utilise the waterfalls for generating electricity, to construct wire ropeways within the State to extract timber firewood from the forest areas, to extract bamboos for conversion into pulp and to burn limestone for working copper areas.

TELEGRAMS.

PUNJAB.

Munitions Manufacture.

How far Lahore can Assist

LAHORE, August 10

Under the orders of the Deputy Commissioner of Lahore a through enquiry is being made at all likely factories, repair shops and every where where machinery of any kind is installed as to whether the plant includes any lathe etcetra and if so specifications of the same are carefully recorded, the object being to find out how far Lahore could assist the Minister of Munitions.

The "Hamdard" Stops Publication.

LAHORE, August 10.

Mr. Mahomed Ali's paper the 'Hamdard' published in Delhi has stopped publication for the time being owing to financial difficulties.

Jumping From a Train.

LAHORE, August 10.

A Hindu who was being taken from Lahore to Ludhiana by the police in connection with a case of theft jumped from train and was picked up unconscious. He lies in the Ludhiana hospital in a precarious condition.

A Police Raid.

LAHORE, August 10.

The Police raided the house of Lala Devi Dayal at Rawalpindi on the 9th instant, but it is stated that nothing incriminating was found. It is reported that Devi Dayal wrote a letter to a friend stating he was prepared to sign his sister Motar Bharat Chishti into the police hands. The writer had returned from South Africa six months ago. He was placed under arrest.

Raid on the "Arya Musafir" Office

Securities Demanded.

LAHORE, August 10.

In connection with the raid on the office of the Arya Musafir on Sunday already reported, the Editor Mr. Sant Ram, also the Manager Mr. Rippal attended at the Kotwali and each was ordered to furnish personal security of five hundred rupees together with a bond for like sum. The parties were permitted to be surety for each other.

The Hindi Conference

Arrangements Discussed

LAHORE, August 10

In view of the forthcoming Hindi Conference at Lahore an important meeting has been held at which R. N. Bahadur Murh Dwar of Ambala presided. Arrangements for the conference were discussed and the formation of the reception committee considered. Parmit Lankar Dutta Vaid was chosen provisional Secretary of the Sub-Committee to carry out these matters.

Closing of the Hindu College.

Want of Public Spirit Condemned

LAHORE, August 10

As the Indian papers of Lahore express sorrow at the prospect of the Hindu College, Delhi, being closed and strong comments on the lack of the public spirit of the Delhi millionaires Hindus is noticeable in the "Bulletin" and the Tribune.

Viceroy Declines to Interfere.

In Murder Cases

SIMLA, August 11

In connection with the political and murder cases in the Punjab, H. E. the Viceroy has declined to interfere in the capital sentences passed up in Banta Singh and Banta Singh. They will now be executed.

Paper Manufacture in India.

Its Possibilities

BOMBAY, August 11.

The question of finding suitable fibrous materials for the purpose of manufacturing paper-pulp has been engaging the attention of the Government of India for the past 50 years or more and after the outbreak of the War has become more serious. In this connection experiments have been tried on a very large scale with bamboo as material in the Bansda State and the forests of Dings in the British territory adjoining Mr. Dhruva Samanas, consulting paper expert Ban-dit State. In the course of his report says that every one who has handled bamboo fibre has agreed as to its suitability for the manufacture of paper pulp. It is also admirably adapted for the purpose of manufacturing paper intended for high-class printing and illustrated work requiring close and even texture and the surface and the minimum of stretch and shrinkage under dampening operation. Last year the Bansda State supplied several tons of bamboo to the paper mills in England. This under the supervision of Mr. Dhruva, was converted into paper. The paper so manufactured was cream wove-band paper which was disposed of in the London market. The question of cost is an important factor and is also discussed at length by Mr. Dhruva who estimates the cost of one ton of bamboo at Bansda at Rs. 10-8-0. The quantity required for one ton of pulp would, we are told, cost Rs. 23-10-0. After estimating for chemicals, coal, labour and other charges we are told that a ton of easy bleached unbleached 50 per cent dry bamboo pulp for paper making would cost Rs. 92 a ton. The cost of banding machinery and other plants is estimated at Rupees five and a half lakhs. The first market for paper manufactured at Bansda would be Bombay or Calcutta with a strong probability of an export to England and France and also to Japan and China.

TELEGRAMS.

The Moslem Educational Conference.
To be held at Poona.

BOMBAY, August 11
The Central Standing Committee of the All-India Mahomedan Educational Conference has accepted the invitation from the Poona Moslems to hold the annual sessions of the Conference at that place during the next Christmas week.

Indian Prisoners in Germany.

POONA, August 11
In to-day's Brigade orders it is stated that intimation has been received from the Foreign Office to the effect that the Hindu prisoners of war, in Germany are given full opportunity to perform their religious duties in every respect

A Mad Dog's Mischief.

POONA, August 11
A rabid dog ran amok at Panchghani yesterday. It first flew at a Butler who was boiling milk in the back verandah of a bungalow adjoining the boys' school but only tore his coat. It was finding its way out when it attacked a European lad, a day scholar, residing at Enfield inflicting two deep wounds on the thigh. It next found its way into the bazaar, bit a number of dogs also an Indian lad and finished up by entering Dr. Battiwali's house near Sydney Point where it bit one of that gentleman's grandsons and an Ayah. The police destroyed all the bitten dogs and the mad dog was killed next morning by the villagers in the now deserted Dandeghar toll hut and had its brain sent by Dr. Gillespie, the superintendent of Panchghani to Coonoor where Mr. Battiwali's grandson and Ayah went. The unfortunate European lad was taken by his father to Kasauli the mother of the Indian declined to send him to either Kasauli or Coonoor.

Bombay Share Market.

BOMBAY, August 10.
To-day's share market remained unchanged as August settlement is going on. There will be no change in share market until the 15th instant when October settlement will open. In mill stores for September delivery Davids were quoted at 538-12, Standards 900 and Simplex 287-8, Nagpur 1805 and Swadeshi 1400, Bombay Bank 1575, Tata Iron and Steel ordinary unchanged at 105 and def 206. In Government business is reported at 88 44 and Port Trust bonds at 97-8.

A Son to a Brahmin Chief

POONA, August 10
The birth of a son to Sir Parasharam Rao Bhanu Sahab Patwardhan, Chief of Jamkhandi, took place the day before. The occasion was characterised by festivities all over the state.

A Gambling den Raided.

BOMBAY, August 10
The police last night raided a gambling house when one of the inmates while trying to escape from behind the house fell down and died immediately.

Anti-Tuberculosis League.

Viceroy's Donation

BOMBAY, August 10.
His Excellency the Viceroy has given Rs 100 to the King George V Anti-Tuberculosis League of Bombay.

The Capture of Nasariyeh

A vivid Account

BOMBAY, August 10.
A correspondent of "The Times of India" sends a graphic account of the capture of Nasariyeh in the Mesopotamia Operations under General Goringe which culminated towards the end of July in a brilliant victory for the British arms just outside Nasariyeh and in the capture of Nasariyeh itself occupied almost exactly a month since the column left Kurna. During this time the British and the Indian troops and the naval detachment which comprised the column have undergone the greatest hardships and the credit to them is none the less when it is considered that the enemy who have steadily and sturdily opposed their advance were composed of regular well-armed and well-disciplined troops of the Turkish army. Like all operations in Mesopotamia these were conducted by water and by land. Throughout the advance heat was intense and there were few days that temperature did not reach 115 degrees in shade. The Turks had constructed a dam on Hakeika channel a short distance outside Hammar Lake. Although the existence of this dam was known, it proved a much more difficult obstacle than had been at first expected. The British took a week to pass this dam. A mine field in Hakeika channel was located and boats came under heavy artillery fire from the position near the junction of the Hakeika channel with the main Euphrates river. A reconnaissance pushed its way up the right bank of the channel until the Punjabis got into touch with the advanced trenches of the enemy. All this had given time to bring up the reinforcements and the British were now faced by a force of greatly superior numbers to their own occupying entrenched position on both the banks of the channel at a point where it leaves the Euphrates on the 5th July. The British attacked the Turkish position on both sides of the channel. The infantry moved along either bank assisted by the fire of gun-boats which moved up the channel behind them sweeping for mines. The enemy's trenches were well constructed and were held by the mixed force of the Turks and the Arabs but the attack did not falter and so resolutely did the British push on that they not only occupied the trenches but crossing the Euphrates they attacked the Turkish artillery position and captured a complete battery. The

TELEGRAMS.

Turks retired on the river and the British pushed on the next day reaching Asani. On the 6th progress was here slow owing to the mining of the river. At Asani reconnaissance showed that the Turks had taken up a very strong position and had been again reinforced before the British force halted and entrenched themselves on both sides of the river. Further reconnaissance showed that the enemy had attempted to block the channel by sinking two steamers and a launch in the bed of the river. General Goringe pushed his trenches forward to over the place where boats had been sunk and so prevent them from entirely blocking the channel. On the 8th instant it became evident that heavy reinforcements had reached the enemy. General Goringe realised that he must wait until he was in a stronger position to attack and set to work to strengthen his own position. Then began the most trying time of all for the British forces the long wait in scorching heat in front of the numerically superior enemy. Meanwhile the extremely arduous work of bringing the reinforcements from Kurna across the Hamur Lake was going on. Troops suffered heavily from heat and fever during this most trying period. The last of the reinforcement reached General Goringe on the 22nd and battle on the 24th opened with a terrific bombardment of the enemy's trenches. Under cover of fire the infantry advanced and stormed the trenches. The Naval gunboat kept pace with infantry attack and in face of short range fire entered the creek in front of the enemy's trenches. The night was particularly fierce but the 14th Hampshire Regiment and 87th Gurkhas were at last able to establish a strong firing line. It was not long before three bridges had been constructed across the creek and the forward trenches were in the hands of the British. They had captured the main positions but the Turks still held smaller positions in the rear. The advance continued and the British were able to capture the last position at the point of the bayonet. The Turks refused either to surrender or leave the trenches. Naval boats pushed on to Nasariyeh encountering a good deal of opposition. As they entered the town firing gradually died down and by the time the troops were able to march in all resistance was at an end. The Victory from both the military and the political point of view is the greatest which the British have gained in Mesopotamia. All the artillery including 17 guns and one large howitzer fell into the British hands as well as about a thousand prisoners and large stores of rifles and ammunitions.

UNITED PROVINCES.

A Sewage Farm at Lucknow.

LUCKNOW, August 10
The project has been sanctioned for the establishment of a sewage farm. The Agricultural Department will manage it. It is believed that fodder crops can be turned on a large scale from a comparatively small area. If an ample fodder is supplied at moderate cost the milk supply of this town which is awfully bad can be much improved. Some special concessions will be made for dairies working on approved principles. Sowings of food grains have been resumed. But the rain was rather too late for cotton. The area under cotton will be much less than last year. In canal irrigated tract early sown crop is approximately one-third of last year. The holding off of rains in rains in chief cotton-growing areas has caused a great diminution of area sown. The total area under food crop will not be much below normal, and maize which is sown in large quantities is likely to be much above normal.

Public Treasuries in the U. P.

A Proposal not to Close on Saturday Afternoons

CAWNPORE, August 10
The Committee of the U. P. Chamber of Commerce have intimated the Government that they are opposed to the proposal that public treasuries in the United Provinces should be closed at 12 noon on Saturdays as banks and business hours will be put to great inconvenience. Mr. Lowe, Commerce Secretary, passed here on his way to Simla from Calcutta where he along with Sir William Clark was attending the meeting of the Jute Mills Association. It is understood some definite conclusion has been arrived at in this connection.

The "Abhyudaya" Case.

ALLAHABAD, August 10
In reply to the notice issued by the Local Government calling upon the Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya to deposit security as proprietor of "Abhyudaya" press, the latter has addressed a letter to the Government in which he regrets that paragraph to which Government has taken such serious objections should have appeared in the "Abhyudaya" but represents that the view of the Government is based upon misapprehension of the paragraph and that it is not fairly open to the construction which the Government has put upon it. The paragraph, the Hon'ble Pandit says, does not contain an original idea. The editor of the "Abhyudaya" noticed a paragraph in the "Indian Opinion" in which the writer presumably a European British subject commented on the superiority of the French native soldiers of Africa to those under the British and pointed out what seemed to him to be the cause of the difference. Quoting the paragraph the Hon'ble Pandit argues that in view of the great war which does not promise to end very soon it seemed to the editor of the "Abhyudaya" that the observation of the Gold Coast paper as to what prevented the African soldiers of His Majesty from developing qualities of gallantry and initiative to the same extent as his French African compeers developed and the suggestion that the cause might be removed were worthy of being brought to the notice of the Government. He therefore reproduced it in free translation of the paragraph in the "Abhyudaya" of June 6 limiting the comparison to French Black African soldier and added by way of his own comment that opinion of the Gold Coast paper was quite correct. The Hon'ble Pandit goes on to argue that that the Gold Coast paper instituted comparison between the French African soldiers and the British African soldiers, there being not a word of reference to the Indian soldiers. Even assum-

TELEGRAMS.

ing that by some misapprehension of the paragraph in question could be taken to refer to the Indian soldiers its object would yet plainly be to draw the attention of the Indian Government to the desirability of improving the method of training and the Government of the Indian subjects of His Majesty in the unexceptional manner suggested which blends patriotism with loyalty in order that it might become possible for Indian soldiers to develop and display their capabilities as a soldier. Under the circumstances the Hon'ble Pandit finds it difficult to understand how the printing of a paragraph in question can be likely or may have a tendency to seduce Indian soldiers from their allegiance and to excite disaffection towards His Majesty or the Government established by law in British India. After pointing out the further injustice of demanding security from the press itself which published besides the "Abhyudaya" two monthly magazines which have in no way offended and which will now be stopped the Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya concludes as follows—"In view of the facts stated above I regret to have to submit that the order of the Local Government for press security without calling for any explanation is entirely unjust. I cannot in fairness to myself comply with it. As the Press Act gives me no remedy against the order of the Local Government I am compelled to adopt the only other alternative open to me namely that of closing the press and disposing it as soon as I can. I am informing the District Magistrate that the "Abhyudaya" press will be closed from Tuesday next.

MYSORE.

Improving Bangalore.
25 Lakhs Required

BANGALORE, August 10.
It is understood that Mysore Government sanctioned the Bangalore City Improvement scheme. The scheme is long under the consideration and involves expensive improvements in the whole city. It includes large acquisition of congested areas, widening of roads and laying out fresh ones. The city that is to be will be one not only imposing to look at but also a sanitariously model one down south. The whole scheme has undergone close scrutiny and expert examination again and again. It is expected to cost Rupees twenty-five lakhs.

Mr. Krumbiegel's Defence in the
Madras Mail.

The Daily Post's Retort.

BANGALORE, August 11
The "Daily Post" in a strongly worded article on Krumbiegel's explanation in the "Ma'ras Mail" says—"Traitor within an alien land he is also traitor to his own and has not even the redeeming feature of loyalty to his own ruler. It is therefore unlikely that a man who is thus false to his own flag is trustworthy to ours. It adds "The fact is Mr. Krumbiegel knowing he has powerful influences behind him is taking advantage of his own comparative safety to endanger the passing of an order that is for our country's good and if he refuses to see the fact that such an order deals with an evenhand with all alike and is for the country's good, then he is a false friend".

Scholarships to Natives of Mysore.

BANGALORE, August 10
The Mysore Government is offering nine engineering and two medical scholarships this year to natives of Mysore.

SOUTH INDIA.

The Remains of Mr. Carmichael Interned.

OOTACAMUND, August 11
The late Mr. Carmichael's remains were interned at St Thomas cemetery this morning, full honours being accorded by the police. The road from Harrington to the Church was lined with the police and the police furnished the Guard and the firing party. The Police Officers who were present included the Superintendents Filson, Loveluck and Tottenham and several European Inspectors. From the Church Gate the coffin which was enveloped in the Union Jack was borne by the European police sergeants. Miss Carmichael with Mr. and Mrs. Handcock followed immediately behind and then Lord Pentland and Sir Harold Stuart. His Excellency was followed by Messrs. Liston and Gasson, A D C's. Most members of the society were present. The Rev. C. G. Gules th read by the Rev. C. G. Gules th fired three volleys followed by the

A GRAND CONCERT AT SE

SECOND

Ever since her return from the H. been assiduous in her efforts to augur relief. The Ladies committee worked at the Residency and are well attended. A huge war fete is now advertised to take place at the Residency on the 16th and 17th August. The committee has been at work and attractions offered are to include a novel Indian variety show, Sir B. Ezerton, a cafe chant, the Territorials, wild west show run by a burlesque circus promoted by Captain A. Afsur-Mulk's son's massed bands, military and the various amusements seen at an English fair will be in evidence in all schools and shops. Officers are closing 1/2 day on Monday by the common consent and special trains will be run. No entertainment has so far been run here on so large and comprehensive a scale.

The Nizam's visit to Simla.

SECUNDERABAD, August 11.
The Nizam and the British Resident Sir A. Pinhey proceed to Simla on the 21st returning on the 30th.

అదిపచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-40

చేనెంబరు పచ్చికూర్చుము	తల	తులం 1-కి	0-6-0
కుంకును పువ్వు	"	"	2-0-0
గోరొజనము	"	"	7-0-0
రసభస్మము	"	"	0-10-0

అమ్మతాంజనంపా 109 ఫెరిరోడ్డు, బొంబాయి.
అమ్మతాంజనం డిపో, బొంబాయి, అండ్ మదరాసు.

వాతావరణ సి.తి.

1915 సం॥ ఆగస్టు నెల 11-వ తేది.

ప్రదేశములు.	కడలిచిన 24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత	వర్షపాతము.	కడలిచిన 24 గంటలలో			
			ఉష్ణోగ్రత	వేగము	దిశ	వేగము
గోపాలపురము	29.682	90.9	81.8	...	19.18	18.34
వాల్తేరు	29.715	92.0	79.8	...	23.95	18.46
కాకినాడ	29.721	94.2	82.1	...	19.64	14.03
బందరు	29.786	96.8	81.7	...	16.70	14.69
గుంటూరు	...	98.0	81.7	...	12.06	...
నెల్లూరు	29.772	93.6	82.4	...	6.38	6.26
మద్రాసు	29.777	96.7	80.2	...	11.41	9.82
కడప	29.787	97.0	79.6	...	4.34	8.09
నాగపట్టణము	29.800	97.4	79.9	...	4.6	7.01
కొలంబా	29.843	85.5	78.3	...	86.81	84.95
తిరువనంతపురము	29.855	84.3	75.5	...	44.91	34.92
కొచ్చిక్	29.869	83.5	75.6	...	22.86	01.73.80
కల్లికోట	29.953	85.8	76.7	...	86.15	84.62
మంగళూరు	29.872	86.6	76.2	06.14	80.92	20.20
బొంబాయి	29.794	86.0	80.2	...	...	49.97
హైదరాబాదు	...	...	...	...	...	...
అనంతపురము	...	94.5	74.1	...	8.75	7.26
బళ్లారి	29.801	92.1	78.7	...	18.49	1.27
కర్నూలు	29.817	93.7	75.6	...	8.78	11.82
కడప	29.817	100.2	80.2	...	10.60	11.28
బెంగళూరు	29.830	86.8	65.8	0.08	16.78	14.88
కొడైకనాడు	22.779	68.2	52.7	...	18.32	21.56
ఉదకమండలము	22.998	65.5	50.2	...	34.97	28.21
కోయంబటూరు	29.849	91.7	71.8	...	9.52	7.54
నెల్లూరు	29.794	95.9	79.2	...	17.78	14.18
నెలము	29.817	93.8	74.8	...	16.49	16.27
తిరువనాపల్లి	29.799	99.2	78.1	...	8.37	8.88
పురుకోట	29.799	98.8	76.7	...	14.28	11.05
చుధుర	29.789	96.1	77.4	...	8.85	9.60
తిరునల్వేలి	...	...	...	...	8.87	5.41

మొత్తముగా పర్వత వాతావరణము హెచ్చినది.
రక్షణ సం॥ గంటలకు ఉత్తరమున
వాతావరణము తూర్పు ప్రదేశ
సాధారణముగ వున్నది. అయితే
ము సాధారణముగ వుండుదాని
నిగివున్నది. మనరాజధానిలో దిశల
ఫేరముగనున్నది. మాఖ్యముగా దక్షిణ
వీచుచున్నది. దక్షిణ ప్రాంతము
లనను తగ్గుచున్నది గాని
నాల్గులేదు. మధ్యమోష్టు కర్ణాటక
హెచ్చుగా నున్నది. కేయం బగ్గు
సంతయు శీతోష్ణస్థితి సాధారణముగ
వుండుదానికంటె నధికముగా నున్నది. పకటి శీతోష్ణస్థితి రా
త్రుల శీతోష్ణస్థితికంటె కొంచెముధికముగా నున్నది. అన్ని
ప్రదేశములందును తేమ సాధారణముగ వుండుదానికంటె
తక్కువగా వున్నది. మబ్బులన్నిచోట్ల నేకరీతి గాతేవు. కొం
చు వానకురిసింట్లు తెలియపరచబడినది. మన రాజధానికి
తూర్పున కొన్నిచోట్ల తుపాకులు పట్టుకట్టిన జల్లులు పడు
నట్టియు సూచనలుగలవు.

ఆర్. ఎల్. శోన్సు, వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

న్యాయైకవిషయము.

క్షమాపణ జెప్పకొనినను ఖర్చులు మానవు
ఇంగ్లాండు కోర్టులలో "కేంస్టెంసి డివిజను" అను
న్యాయస్థానములో నొక సచివ్రి విషయము తీర్పుచేయబడినది.
ఇంగ్లాండులో మాంసమును నిలువజేసి దుర్వాసలనుండి రహిత
పరచి, యామాంసమును విక్రయించునట్టి "లీలిగుకంపెన్" యొ
కటియున్నది. సంగ్రామరంగనుండలి యుద్ధభటులకుమలయు
మాంసాహారమునంతయు ఈకంపెన్యే సరఫరాచేయుచుండె
ను. ఇట్లుండగా, పోయిన మార్చి నెలలో క్రొయిడను అను
వట్టణమున యుద్ధరంగమున గాఢపరిచిచ్చిన భటులు వెటరె
చ్చి న జర్మను వస్తువులను క్రడర్చించిరి. వాని
లోని వైకంపెన్ వారి మాంసపుడ బ్యా
కూడ నొకటియుండెను. ఇతర జర్మను వస్తువులతోబాటు
దబ్బాకూడ నచటనుండుటచాది "జానబుర్" అనుపత్రిక
యొక్క విశేషయొకడు లీలిగుకంపెన్ దబ్బాను శత్రువులకు
సరఫరా యగుచున్నట్లు గూచించుచువాసెను. ఈ యుద్ధసమ
యమున శత్రువులకు సామానును సరఫరాచేయుట గాజద్రోహ
కార్యము. ఇట్టి నేరమును ఆరోపించుట లీలిగు కంపెన్కి నష్ట
కారణము కావున, "జానబుర్" పత్రికాధికారులకు నిజస్థితిని
కంపెన్వారు తెలియజేసిరి. యుద్ధరంగమున పోరుచున్న సా
బ్బెంటు ముదునలియుగు తనతల్లికి బహుమాన ప్రసాదముగ నా
పెట్టెనుంపెను. ఆయన లీలిగు కంపెన్వారు గ్రామస్థురాలు.
ప్రదర్శనార్థము యుద్ధభటుల వ్యారాధించిన వస్తువుల కూడ
తెట్టుచున్న యుద్ధోగికి దీనిగూడ నొసంగెను. అందుచేత
నిదియు జర్మను వస్తువులతో జేరియుండుట సంభవమయ్యెను.
ఈ పరిస్థితుల దెలుసుకొని జానబుర్ పత్రికాధిపతియు,
తనవద్దకాధికారులను లీలిగుకంపెన్ వారికి క్షమాపణము
జెప్పకొని, తత్క్షమాపణమును తిరుపత్రికయందు ముద్రించి
ప్రచురపరచిరి అయినను లీలిగు కంపెన్వారు వై పత్రికాధి
పతి మీదను, కలెక్టురకాధి కావలినదను ఫిర్యాదుచేసిరి.
ఈ సంగతుల నన్నియు వినిన పంచాయితీవారు ముద్రయి
ఫిర్యాదిని అపవాదపరచినట్లును, అంతవలన ఫిర్యాదదా
నట్లును అభిప్రాయపడి, ఫిర్యాదీకి ఖర్చులుగాక 150 సావరి
నులను నష్టపరిహారకాఢము ముద్దాయము ఇచ్చుకొననట్లు
తీర్పుజేసిరి న్యాయస్థానా సభాధ్యక్షులగు న్యాయవేత్తగాను
తీర్పును ఆ ప్రకారము భర్తవరచియుత్తరపు చేసిరి.

In the Court of the Additional District Munsiff at Tenali, Guntur District.

ORIGINAL SUIT NO. 219 OF 1914.

Nannapaneni Raghavayya being minor by next-friend Vadlapudi Nagayya...Plaintiff.

1. Tehali Abraham. 2. Tenali Adam. 3. Tenali Yesu. 4. Do. Jakaraya. 5. Do. Sattama. 6. Do. Anjigadu 7. Do. Ankama alias Suvantha. Defendants 1. to 4. being minors by mother and guardians Sattama...

To. (1). Tenali Anjigadu and (2) Tenali Ankama alias Suvantha. 5th and 7th Defendants here of Iythanagarapadu said to in Rangoon.

Take notice that the above suit has been filed against you by the above named plaintiff for recovery of Rs. 1012-3-0 due on a mort-gage dated 2-12-1902 and that the same will be disposed of on the 28th day of September 1915 at 11 O'clock and that unless you appear in this Court on that day in person or by a pleader duly instructed and able to answer all material questions, it will be disposed of in your absence.

P. Rajagopala Achary.
ADDITIONAL DISTRICT MUNSIF.
20-7-1915.

మదరాసు కార్పొరేషన్

సాధారణ సభ.

(10-8-1915)

విన్న సాయం ౧-లకు 5 1/2-ఘంటకు కార్పొరేషను మం
రములో సాధారణసభ గావింపబడినది. ఆర్. శడగోపాచా
ర్యులు గారు, కె. పార్థసారథి నాయకు గారు, శరభాన మొద
లియారు గారు, ఆ గ్యూ ఆయ్యరు గారు, దేశికాచార్యులు గారు,
మహమ్మదు ఉస్మాను గారు, అసోబరు గారు, పార్థసా
రథి మొదలియారు గారు, సి. పి. రామస్వామి ఆయ్యరు గారు,
అధికేశవులు నాయకు గారు, గురస్వామిచెట్టిగారు, తిరుమల
పిళ్లెగారు, దివానుబహద్దరు ఆదినారాయణయ్య గారు, రావు
బహదరు జి. రామరాజముచెట్టిగారు, భానుమోహను కట్టెను
బాబు సాహెబు గారు, మున్నగువారు విచ్చేసిరి.

క్రితముసభలో క్రశ్చింపబడిన కార్పొరేషను మరమ్మ
తు కంట్రాక్టులప్రముఖుల, నిషయమై, అధ్యక్షులు ముహ్మదు
ప్రసంగించిరి. ఏజెండునందైనను ప్రముఖ మోసగాండ్రుగనే
యొందునని, వారియన్యాయపు మరమ్మతు కర్వులను (ఫార్మి
లను)గవరించు నపాయము పొడ నూకకున్నదనియు,
ఖరీదుల పట్టిక నొక దానినితయారు చేసి పుర
వాసుల యుపయోగార్థము ప్రచురపరచయినదియు, దీని
బట్టి యెవరికినైనా ప్రయోజనములు నిష్పయించుకొనవలయునని
యు అధ్యక్షులు గూచించిరి. ఏజెండు కారోజు మారుచున్న
ఖరీదులకు నిష్పయపట్టికను తయారుచేయుట యెట్లుసాధ్యమను
నని శరభానమొదలుగగా, కార్పొరేషను వారిష్టమగునంద
రితో నాలోచించి, వారలు కోరుకట్టిపరచు క్రత్యేకముగా
లుచ్చుకొని, వీనినన్నిటిమీద దామాషాఫార్మి నిష్పయింపనగు
నని అధ్యక్షులు జనాబుచెప్పిరి.

తరువాత పరకునాకములో "గా"విషయము మొయను
కట్టడలకు అర్జీలుపంపుకొనిన కంట్రాక్టులలో రూ. 70,688-
2-0 కు దరఖాస్తుచేసిన ముదర్కనమేష్ట్రీకి ఆ కంట్రాక్టుననిని
నియ్యవలయునని ఖాతై 23, ఆగష్టు 6 తేదీలందు కమిటీవారి
చేరుధారింపబడినట్టిర్మానమును అధ్యక్షులుజవాచించిరి. ముదర్కన
మేష్ట్రీకంటె తక్కువ సొమ్ముకే ఆకగా రూ. 60092-౭-౬
దరఖాస్తుచేసిన మొకటకుబ్బయ్యగుండగా, సదరు మొకట
కుబ్బయ్యరు కార్పొరేషనువారిమీద దావా తీసికొనినట్లు
న్నమాత్రమున, అతనిని దప్పించి, ముదర్కనమేష్ట్రీయ్యులు
న్యాయముకాదని పార్థసారథి నాయకు గారు విన్నపాలు
జెప్పిరి. శడగోపాచార్యులు గారుకూడ నిదియుచాటుకు ఆకవా
దించిరి కాని సి. పి. రామస్వామి ఆయ్యరు, దాక్షిని నాయకు
మున్నగువారు విన్నపాలును నొప్పకొనక క్రతీవాదము
చేసిరి. మొత్తముమీద నొట్టమీద విన్నపాలు నొక్కసారి
నందున ముదర్కనమేష్ట్రీకి యాకంట్రాక్టుననిని నియ్యవలకు
ఫిర్యాదించబడినది.

తరువాత వి. ఎ. పార్థసారథి మొదలియారు గారు ఫిర్యా
దను ప్రకారము లెక్కింపబడిన 1914-1915 సం. గాల్సాను
రూ. 1876-11-7 వైల యుటిపత్తు క్రిమియను మొత్తము
మంజూరు చేయబడినది.

తరువాత గవ్వలకును అధ్యక్షులకును నీక్రింద వివరింప
బడిన యుత్తర ప్రయ్యత్నములు జరిగాను.

కె. సి. దేశికాచార్యులు గారి క్రశ్చి "వార్టాబుస్సో
ద్దలో జరలు అనుపత్రిక నెదురుగున్న యుగ్గాభాలుయొ
క్కి దుర్వాసను స్థితిగుతుంది సాంకుద్ధ్యాధికారికి నెన్నిమా
రులు వ్రాసినను, వారినిదయమైయే ప్రయత్నములు చేయబడ
లేదను సంగతి అధ్యక్షులకు తెలియునా?

జనాబు:— ఆ జగ్గూభూతుల వారుజేయుటకు కమి
షనున్నమాదులో యుద్ధించెను. ఆఖరున ఒకయేదాది
క్రితము సాంకుద్ధ్యాధికారిచే అధ్యక్షులకు ఆ కమిషనరుకు
కలిసికొని నప్పకు, క్రశ్చి తయారు అగుచున్న రయిల్వే
వారిల నివేశం గృహములు నిర్మింపబడిన తరువాత ఈభవి
జావనలయునని అరికు చెప్పెను. జూన్ 11 తేదిని అందుకు
కావలసిన సాగుగికి ఖర్చులువైరాలు లెక్కింపబడి మంజూ
రు చేయబడినది.

క్రశ్చి:— ఈ పురుషులొకడు పట్టెను మురికికడ నెం-
ఖ్యయిచటి జనసంఖ్యకు సరిపోవునా?

జనాబు:— సరిపోవు. రహదారులు కలియు ప్రతివో
రు ఒక్కొక్కచోడ్డు మాఖ్యముగా మంచులయ్యెను.

జూబులు

I

కరణములకొక చిన్న మనవి.

అయ్యా,

ఇప్పుడు మనకు అనుభవములోనుండి చెప్పే ప్రతి శాసన నిర్మాణసభలో విచారణయందుండి ప్రతితాలాకాకు నేను తిరిగి పరిశీలించుచున్న అంశము అంతగా మన దృష్టినగుటచే అందఱు కరణములుగూడ కృష్ణజిల్లాలో బందరునందుగాని మరియొక పిల్లనట్లుణమందుగాని సభచేసిచర్చించి వానిని దొరతనమువారికి విప్పించివేసి, మన మల్లకాలముననే మనయుత్తమును నెరవేర్చుకొన గలుగుదుమని నాభిప్రాయము. ఇందులకు మీ మీ యభిప్రాయములను పత్రికామార్గమున వెల్లడింపగలండుటకు ప్రార్థించెదను. ఈ ప్రకారమే తక్కిన జిల్లాలవారున, జిల్లా అధికారములను వెల్లడించిన బాగుండునని తలచెదను. వానికి నన్నుగూడ రావలసివదని కోరవో, వచ్చెదను.

అయ్యగారి తిరుపతి రాజు.

II

పిల్లలకు అన్నదాన సమాజము.

అయ్యా,

ఈదినము ఎవరిని వేరకటరామయ్య, జక్కా పీఠ వెంకయ్యగార్లు ధనసహాయముచే 1500 మంది బిడ్డలకు, వికలాంగులకు తృప్తిగా అన్నదానము జరిగినది. ఈమాజమునాన మంజురముకట్టుటకును, ప్రతిదినము 100 మంది అనాథలకు భోజనము పెట్టుటకును విరాళములనిమిత్తము చాలా శ్రద్ధతోపనిచేయుచున్నారు. కొంతభాగము సమకూడినది. ఈసమాజము నిమిత్తము అన్నమ రత్నముగాను కొద్దిగా గుడిమెట్టును బృహద్రావుగాను కృషిచేయుచున్నారు. ప్రసిద్ధులు క్రొత్తమాను శ్రీరాములుగారును, మేనేజరు కంఠంపాటి కన్నయ్యగారును, డైరెక్టరు కందుల రామయ్యగారును, కూడ వారికి లోడ్వడినయడల ఈసమాజము కాకినాడసమాజముతో పాటు వృద్ధిచెందుటకు సందేహములేదు. ఈమగ్గులను విర్రక శ్రేష్ఠులు, కెక్కిరిగారగు మంజుల శ్రీరాములుగారు ప్రభువులుగా కొద్దిగా శ్రద్ధతోపనిచేసి గాని దరిమిలసమాజము విషయమై యెమియు ప్రయత్నము చేయుటలేదు. మీరు గౌరవమైన వటుంబమునకు చెందినవారను దాతలని పేరుపడసిన మాండూరి సుబ్బారాయణుడు శ్రేష్ఠిగానికి మనములు ఈ సక్రిందిగానుకూడ శ్రద్ధ తీసికొందురని ప్రార్థించుచున్నాడను.

హితవాది.

III

స్వకులభ్యుదయము.

అయ్యా,

ఇందుకుగరించి కనకరచనా నిపుణులును కార్యశీలురును నగు మహానీయుల సందర్శనో పులి పత్రికామార్గమున చూచుచున్నాము. ఉద్ధించుటయన, మాకున్న లోటుపాటుల నన్నిటి సుధరించిననే మాయాద్యమము సాధకమగును. మా గ్రామముందుగల చెరువు గడచిన మూడుసంవత్సరములవరకు ఇసుకలేపులండి నీళ్లుతెచ్చుకొనుటకును! గొడ్డు నీళ్లు త్రాగుటకును చాల పీలుగానుండెడిది. తరువాత మరాఠుత్తుచేయించి క్రొత్త గట్టుపెసినందున ఆమన్నుకరి. లోతట్టుబావి, ఆరేవుల సౌకర్యమువారిని. ఉదారవంతులగు దేవసేరిరత్నయ్యగారిక రాతిరేవు కట్టించగా, గ్రామముందుగల ఆ గజులందరు దానితోనే తృప్తిపొంది కాలము గడుపుకొనుచున్నారు. ఇంక మా పేదరికమునకు, నీళ్లుతెచ్చుట శ్రమినిదగవలెను. పురుషులు తమ పనులమీదనే పుట్టచే. ఇంక వారి గతయేమని విన్నవించును. నెత్తిమీద నీళ్ల కడన కుంగివేసి, లోడబండి బురదనుండి తీక మకలాకు స్వశ్రీలోకముదెస, కరుణబూని అంతటితో గట్టెక్కించు ఆ గంభీరవానికి యెటుక, కొద్దిగడనగలిగి, అదియు మరాఠాసేదక కర్పించు మా కలజులయొద్దనుండి. నాయో పినకొలది కనూలుచేసెదను. కాని, సుమారు, రూ 200-300 రెండువందల రూపాయలు పలురాతిరేవు దయామయు లేక రైన ధనసహాయము చేసినగాని నెఱవేఱలేరదు.

దాకారపు సుబ్బారాయుడు

పంచమా స్కూల్ మాస్టరు.

IV

దసరాసంఘము

అయ్యా,

బందరు దసరాసంఘమువారు క్రిందటి సంవత్సరము వలెనే యీసంవత్సరముకూడ దసరా పండుగలలో వస్తాదులను రప్పించి కుట్టిలు జనపురుషుని ఆంధ్రీపత్రికలో అప్పుడప్పుడు ప్రచురింపబడు శీర్షికలవలన తెలియవచ్చుచున్నది. కాని స్కూలు విద్యార్థులలో మల్ల విద్యయందు ఆరితేరిన వారనేకులు కలరసమాట సత్యమేకదా. కావున, ఈ దసరా సంఘమువారు అట్టి ప్రోత్సాహమును ప్రత్యేకము విద్యార్థులలో కూడ కలుగజేసి వారికూడ రప్పించి యీ విద్యయందు వారి చతురతను వారి శాస్త్రీయమును ప్రపంచమునకు వెల్లడి పరుచుటకు లెగినంత యవకాశము కలుగజేయుగలండుటకు తమ ప్రయత్నములుగూడ చేయవలె తెలియజాలవచ్చును. వీరలు బహు విద్యార్థులలో ఈవిద్య సభ్యసింపినవారు తేరనుకొన్నార కావలెను. ఇది అసత్యం. మఱియు ద్రవ్యవిషయములో నొక్కడు వ్యయముచేయుటలేదన్న నియమము లేనిదేవును స వారు తమతమ జేబులకు తడవగలసినవస్తువులను తలచెదరు కావలెను. ఇట్లులయినచో ఇది కట్టి పట్టి యభిప్రాయము. ఏలయు విద్యార్థుల ప్రయత్నముతో వదిలికొంత ప్రోత్సాహమున, లెగినంత యవకాశమునే గాని లెగినంతదబ్బు కాదని తెలిసికొనవలెను. మఱియు తక్కిన కష్టాలలకల విద్యార్థులకిది వ్యాపారముకాదు. కర్తవ్యముకాదు జీవనోపాధికాదు. ఇట్టి యుత్సాహమువలన విద్యార్థులు తమతమ జాతీయవిద్యలను అభివృద్ధి చేయుటయే కాక దేశమును నెలకొల్పించి నీతిలోనికి తెచ్చుటకు సాధనమగుదురో చెప్పకలెనా! ఎవరైనను తమ విద్యార్థికాలములలోనే యెన్ని పనులనైనను చేయగలుగుదురేగాని తమ వాత, ఆనగా, విద్యార్థిత్వకేంద్రీయత అక్షీనుల మొత్తముపట్టుకొని గట్టియెడల ప్రోత్సాహమున్నది. ఏమి చేయగలుగుదురో ఏమియుచేయులేని నొక్క చెప్పుట కమయినసంశయము కలదా! లేదు. లేదు. ముమ్మాటికి లేదు.

మాఖ్యముగా నేను సంఘమువారికి మనవిచేయున దే మనగా ఈ కత్తనము రాబోవు దసరా క్రాంతిలకు మనఆంధ్రీ దేశములొకప్పుడు విద్యార్థి కష్టమునకుకూడ రప్పించి వారికి తగినంత ప్రోత్సాహము కలుగజేయగలండుటకు తమ ప్రయత్నములు కర్పితముగ చేయగలండుటకు సలహానుచున్నాను.

ఒక విద్యార్థి వస్తాదు.

వృత్తాంతలేఖలు.

ఇచ్చాపురము వార్తలు.

(స్వకీయ విశేషముని యొద్దనుండి) మొట్టమొదటి కతలు.

ఇచ్చాపురము ఆగస్టు 8:- కడచిన హైకోర్టు ఆఫ్ పింఛెను పరిశీలనా శ్రీయుత గౌరవశ్రీ శివారామయ్య పంతులు బి. ఏ. బి. యల్ గారు కృతార్థులైన వివరము చాలా సంతోషించుచున్నాము. వీరు హైకోర్టునకుగా యన్ ఫోయలయరని తెలియవచ్చుచున్నది. ఇచ్చాపురమువారిలో హైకోర్టు వకీలగుటకు వీరే ప్రథములు. దేవుడు వీరిని ఆయురారోగ్య విశ్వరథము లొసగి ప్రోచురగాల.

సురంగి స్కూలు.

సురంగి లోకంలో నెకండర్ స్కూలులో హెడ్డుమాస్టరుగా శ్రీయుత చెన్నయ నాగేశ్వరరావు పంతులు బి. ఏ. గారు నియమింపబడిరి. వీరు సద్యర్థముగలవారు. వీరి యాజమాన్యమున స్కూలు అభివృద్ధిలోనికి వచ్చుగాల.

ఉరియో తెలుగు ఫీలింగు.

ఈ ప్రాంతములయందు బిర్రు తాగు ఫీలింగు చాల హెచ్చుగానున్నది. ప్రతియుద్ధోగమునకు ఓర్పులే కావలెననుచున్నారు. బిర్రువచ్చినను తెలుగువారి కిచ్చునది లేదు. వీరి మొట్టలు విసిరివారెనైన నున్నారా?

గప్పయల వాధ.

ఇచ్చాపురమునకు చెరువు సర్కారు దుర్వ్యక్తులు కమాను వచ్చుచుండును. వీరిలో చాలమందిరంబి విరికినపెయ్యలుచేయుట గ్రామోద్ధోగములకు చాల కలిపము గానున్నది. వీరు కొంతవస్తువులు ఆద్రదేశములో దొరుకునా దొరక వాయన్న ప్రశంస వీరి కక్రరలేదు. తలతాకట్టు వెట్టి అయిన తాబేదార్లు సర్వేయ చేయవలసియేయున్నది. ఒకదొరగారు. ఈమధ్యను సర్వేయిస్తుగా చేయవలయు తాబేదారుని బూట్టునో తన్నవచ్చినాడట! ఆత్రుగారము కలవాలకినయెంత భావూపాత్రమో ఆలోచింపుడు. ఇదియట్లుండగా సుద్యోగములు లేవు కోజుభక్త్యములను సర్కారు వారికద్ద పుచ్చుకొనుచుండు అంశముల వారి కయ్యెడి సర్వేయలకుగాను తన్నుగా సొమ్ము ఇచ్చురని కొందరు తాబేదార్లు గొణుగుచుండుటగా! వీరిమాటలు యెవరైన నమ్ముదురా?

కరుణాపత్రి మాధు

ఈయూరియందున్న హాస్పిటలును వైద్యపదానుండి శ్రీజగన్నాథస్వామి వారి విధిలోనికి వచ్చివేసిరి. ఇందులన వారికి మనుపటికన్న హెచ్చుసౌఖ్యము కొంతవరకు గలుగుచున్నది.

గుడివారి

ఈయూరియందలి శ్రీజగన్నాథస్వామివారి ఆలయములో ఒకనుయ్యమున్నది. అనుయ్య స్థితి మాచినన. తెలియగలదు. నూతనపున్న గొంపి కట్టి కంపుకొట్టు ఆనూతిలోనికి దిగుచున్నది. నూతనప్రక్కాండి నదుమట్టు వీలులేదని వేరే వాయనక్కలేదు. స్వామివారి రాబడి అందరికి కేదమే అగ్గువలుగాని, పెంపెలు కప్పిటివారుగాని, గ్రామస్థులుగాని యెవరు దాఖలుపుచ్చుకొ. పండుటకు ణము తెలియదు.

గుంటూరు వార్తలు.

(స్వకీయ విశేషముని యొద్దనుండి) మృణిసిపాలిటి.

గుంటూరు ఆగస్టు 4 తేదీ:- ముమ్మాటికినీకలో చెరుమే ను పువ్వాడ వేంకటరెడ్డిగారికి కడచినది కడచిన జూలై నెల 28 వ తేదీలో అంత్యయము పోవుటవల్ల వారి చార్జీని, వైసు చేరుమేను న్యాయపతి హనుమంతరావు పంతులుగారి వరముగా ఒప్పగింప వెట్టివారు. న్యాయపతి హనుమంతరావు పంతులుగారికి కూడ సదరుపదవి జూలై నెలలోగతే అయిపోవుటవల్ల సదరు చార్జీ వారు మా హెడ్డు క్వార్టర్స్ డిప్యూటీ కలెక్టరు మహ్మదుమబీబుల్లాఖాను సాహెబుగారి పరచుగా ఒప్పగింప వెట్టి వారు. మా హెడ్డు క్వార్టర్స్ డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు సర్పిటు వెళ్ళుచు సదరు చెరుమేను చార్జీని సొత్తులు లెక్చ్యుయర్ పంతులుగారికి డెలిగేటుచేసినారు. చెరుమేను ఎక్కడను ఈ నెల 20 వ తేదీ జరగును. మామ్యూ: సిపాలిటిలో ఇప్పుడు 1,4 వార్డుల కవుశిల్పహోదాలు-కాశీకాండెనవి. సదరు వార్డులలో నున్న ఓటర్లకోసము రాత్రంబగళు కవుశిల్ప పదవి కావలెనని కోరువారందరు కడపట్టుదతో తరుగుచున్నారు. ఓటర్ల కవుశిల్పల కడచి లెగినవారెవరో వాగుగా ఆలోచించి తమ పోట్ల నిచ్చెదరని నమ్ముచున్నాము. చెరుమేను పదవికి, న్యాయపతి హనుమంతరావు పంతులుగారును తోటి అప్పారావు పంతులుగారును గొల్లపూడి రామనాథయ్యగారు పువ్వాడ వేంకటరెడ్డిగారను క్యాండిడేట్లుగా నచ్చెదరని వాడుకగా నున్నది ఇందులో తోటి అప్పారావు పంతులుగారు ఇదివరకు ఒకపర్యాయము చెరుమేను పదవిని మాబట్టికి చేసినాను. వారు చెరుమేనుగా మాబట్టికన్న కాలములో మృణిసిపాలిటి ఎటువంటిసిపాలిటనున్నది కవుశిల్ప అందరికి విశదమైనసంగతి అయియున్నది. 1915 - వ సంవత్సరము మార్చి నెలలోవరకు మృణిసిపాలిటి ఎంతకృద్ధిగానున్నదియు కవుశిల్ప అందరికి విశదమైన సంగతియేగనుక, కవుశిల్ప అందరు వాగుగా నాలోచించి బట్టికి లెగినవారిని చెరుమేనుగా ఏర్పాటు చేయుదురని నమ్ముచున్నాము

రిసిన్యాడిహార్డుమెంటు.

మాజిల్లాలో తెనాలిడివిజను డిప్యూటీ కలెక్టరు జె హుస్సేనుఖాను సాహెబు ఒహుద్దూరుగారిని సర్వే ట్రేయినింగుకు పంపించుటవల్ల తిరిగి తెనాలిడివిజనుకు కృష్ణాజిల్లాకలెక్టరుగారికి కరగల్ అశిస్టాంటు జనుంపి రామయ్యపంతులుగారిని సదరు చార్జీని మామట్టుకు త్రవ్వబు కావలెనని, మా హెడ్డు క్వార్టర్స్ డిప్యూటీ కలెక్టరు మహమూదు సాబీబుల్లాఖానుసాహెబుగారినికూడ ప్రెజెంట్ ట్రేయినింగు కావలెనని యుత్తర్య అయినట్లు వాడుకగానున్నది. వారు ప్రెజెంట్ ట్రేయినింగు నకు వెళ్లి నయడల, తిరిగిమా హెడ్డు క్వార్టర్స్ డివిజను ఛార్జీ ఎవరుపుచ్చుకొందురోయింకను తెలియలేదు. మా హెడ్డు క్వార్టర్స్ డివిజనులో మంగళగిరి డివిజను ఆక్టింగ్ డిప్యూటీ తహశీలుదారుగానున్న, యమాం మొహమ్మద్ షాహిగారు బాపట్ల తాలూకాకు కరస్పాండెంట్ గా Most members కాబడినారు.

నాటిక సమా

జూలై నెల 15 వ తేదీని ఆరు హిందూనాటిక సమాజము లేక అని పిలువబడెడి సమాజమువారి సిగ సంకతిని మాడగా, చాల ఆశ్చర్యమును ఎప్పటికిని అటువంటి స్థితి నకు సుదైన పే నేజిమెంటు లేదు. ర్థముగా నుండియుండవచ్చు. కంపని కొందరికి అభిలాష కలిగినది. అవైద్యమనుష్యులు అంగీకరించినయంతట సొమ్ము తినదలచుకొన్న వారికి కొందరి కలిగినది. ఆలాగు తినదలచుకొన్నవారిని మర్యాదగానే సమాజములోనుండి తొలగవలసినదనికూడ కొందరు సెద్దమును పుష్టు చెప్పెట్లు వినుచున్నాము. ఈ నెల 1 వ తేదీని ఈ సమాజమువారు ఒక జెనల్ బాడి మీటింగు జేసి కొని హాజరయిన మెంబర్లు అందరు, లయిగుగురు సెద్దమును పుష్టులను (పంచాయితీశాస్త్రము) మేనేజింగు మెంబర్లుగా ఏర్పాటుచేసికొని సదరు సమాజమువైస మేనేజిమెంటు చేయుటకు అధికారము ఇచ్చినట్లు వాడుకగా నున్నది. ఈ మేనేజింగు మెంబర్లు కడు శ్రద్ధతో ఈ సమాజమును ఇంకను మిక్కిలి యభివృద్ధిలోకి తీసికొనవచ్చెదరని ఈపురవాసుల నమ్మకము.

మా ప్రాంతంలో కాలేజీలో సంగ్రాహ సాంకేతికత కోసం
ముఖ్యమంత్రి జరపబడినది. నాటికల కోసం రాయసము
వేంకటేశ్వరమూర్తి అధ్యక్షులుగానుండిరి. కాలేజీలోని యువ
ధ్యాత్ములు ఆధ్యాపకులు, ఆంగ్లేయమునకు యుద్ధమునకు
గూర్చిన యువస్వామిల నిర్మించుచును నీసంగ్రాహములో
మన బ్రతిమాలను జోక్యము గలిగించుకొనుటకు గల కారణ
మును విశేషముగా బాటరకు దేకిరి. మనకు జయము గల్గు
వలెను యుద్ధము సాగింపవలెననియు, భగవంతుడు మనకు
దోడ్పడవలయుననియు ప్రార్థనలను జేసిరి. పిన్నిపాముగారు
ప్రధమమున మన ప్రభుత్వమువారికి జయము గలుగుగాక
యని ప్రార్థన చేసిరి

ఇట్టి సభయే మా టవున్ హైస్కూలువారును జేసిరి.
ఉపస్థాపకులనిచ్చిరి. ప్రార్థనలను జరిపిరి.

భద్రాచలము.

మా తాలూకా తహశీలుదారు శ్రీ శ్రీ వరదాచల సరళింహం
పంతులు ది. 11 వి. 11 గారిదియు (4-8-1915) మన బ్రతిమాల
ప్రభుత్వమువారు యుద్ధము ప్రారంభించి నేటివలెను సుగా
వత్సరమునకును "మన చక్రవర్తి గారికి జయమబ్బుట్టు
శ్రీ భద్రాచల రామచంద్రస్వామికి పూజలచేయించి తమ
రాజధానిని వెల్లడించిరి ఈపూజలకు గ్రామమునందును
ఉద్యోగియులు తదితరలందరు విచ్చేసిరి. పూజానంతరము శ్రీ
తుకులందరికి ప్రసాదములు పంచివెట్టబడినవి. పిమ్మట మంగళ
తూర్వారావములు భోజనములకు శ్రీచక్రవర్తి గారికి జయము
గలుగుగాక యని, కరతాళధ్వనము మిమ్ముముట్ట అందఱు
నిండ్లకు జనిరి.

తోటవల్లూరు.

ఈనెల 4 వ తేదీ సాయంత్రము తోటవల్లూరులో పుర
వాస్తవ్యులైన ఎవరి మతమును ప్రకారము వారు తమ
తమ జేనాలములలో ప్రస్తుతము జరుగుచున్న విరోధా
మహాసంగ్రామమునందు శ్రీమహావీరాజ రాజాధి రాజు శ్రీ
పంచమబార్తి చక్రవర్తి గారికి తిమ్మత్రయంబడివారికిని అనువ
మాన జయరమాప్రాప్తి భగవత్ప్రార్థనలను, జయతాపాది
సత్ప్రీయములను వల్లూరు పోలీసు సబ్ డివిజన్ కేవలము
నాయుడుగారి యొక్క గ్రామముననుగడగడ్డిగోపుల
వేంకటకృష్ణమూర్తి ఆధిపత్యముక్రింద
శ్రీమల్లిఖార్జునస్వామివారి
సాధితత్వము క్రింద నొక
తుల్యతాపాదముల సభ
చక్రవర్తి గారికి ఆహ్వానము
నిస్తులించుచు సభ

గ్రామము చిన్న
గాక ఆరు వేద
ప్రార్థించిరి :—
గ్రామము
యారాలో
అనకొరకు
ము." ఈ
గాలుగారు
కులు మకే

మాల్కొదారు శ్రీ బి. ఎ. డి.
క్షత వహించిరి.

పురహితములచే దైవప్రార్థన జరుపబడిన పిమ్మట
బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య విజయ ప్రోత్సాహము గూర్చి రామచంద్ర
పాణిగ్రాహిగారు, ఆంగ్లేయ పరిపాలనా లాభములగూర్చి
తల్లి బలరామయ్యగారు, రాజధానిగూర్చి బెహరా వాసు
జేవరావుగారు వ్యాసములను జదిపిరి. సాయంకాలము
7 గంటలకు జయజయ ధ్వనులతో సభ ముగిసెను.

Wanted.

కావలెను.

వార్తాపత్రికలలోను, మాస పత్రికలలోను
ప్రచురణముల జేయుటకుందగినవి త్రువుల స్వతహా
గీయగలట్టి సమగ్రమును, అనుభవశాలియు నగు
నొక పోగరవనివాడు (ఎంక్రేవరు అండు డిజైనరు)
కావలెను. "O" c/o ఆంధ్రపత్రిక మేనేజరు,
అని వ్రాయవలయును.

కావలెను

ఆంధ్రదేశమునందలి ప్రతితాలూకా గ్రామము
నందును ఆంధ్రపత్రిక పక్షమున క్రొత్త చందా
దార్లను జేర్చు ఏజెంట్లుగావలసి యున్నారు.

1915 వ సం॥ డిశంబరు ఆఖరు లోపల
ఆంధ్రపత్రిక క్రొత్తచందాదార్లను చేర్చగలిగిన
ఏజెంట్లకు మామూలు కమిషనుగాక నీ క్రిందివిడి
ముగ ప్రత్యేక బహుమానము లీయబడును.

100 చందాదార్లను చేర్చగలిగినవారికి	రు 50—0—0
50 " " "	20—0—0
25 " " "	8—0—0
ఏకరున రెండు నెలలలోపై 25 గురు	10—0—0

సొమ్ముచెల్లించువారు మాత్రమే చందాదార్లుగా
నెన్నబడుదురు.

వార్తాపత్రిక చందాదారుడు దినపత్రిక కి
మాసములకు 12 గురును ఒక్కరుగను, దినపత్రిక
కి మాసముల చందాదారుడు ఇద్దరుగను, 12 మాస
చందాదారుడు 4 గురు గను నెన్నబడుదురు.

మాదగ్గర ఏజెంట్లీస్టులో చేరినవారికి మాత్ర
మికమిషను నన్వయించును.

సమగ్రములకు వారికి వలయునేని, పిమ్మట అమ్మ
తాంజనము డిపోవారి కుశాపధముల యేజెన్సి
గూడ మెసకబడును మేనేజరు.

The Madras School of Commerce and Economics, Triplicane, MADRAS.

Term begins 5th July, will shortly be fitted with electric fans and lights, seats guaranteed to those applying before the 20th of July. Purely intended to give all facilities to Andhras from mafussil places. Full particulars can be had on application to

THE PRINCIPAL.

పత్రిక నె. ఎ. డి.
ఒక్క రోజున
ప్రకటన వ్యయము
ఇంగ్లీషుభాషి తెలుగులో అచ్చుచేసి
విషయమునకు కాలములోని ఒక్కొక్క పంక్తికి
రూ 0-3-0 చొప్పునను, బ్లాకులు వగైరాలకు అం
గుళము 1కి రూ 1-0-0 చొప్పునను తీసికొనబడును.
ప్రకటన శాఖాధ్యక్షుడు.

Bhids & Sons, Sangli (Bombay)

Manufacturers of Improved
Ground Nut Decorticator or opener
వేరుశనగలను ఒలుచు

నూతనాభివృద్ధినొందినయంత్రము

ఈ యంత్రము, వేరుశనగ కాయలను, వాటి
లోని పప్పునలగకుండగా ఒలుచుటకును, కాయలు
బ్రద్దలుచేసి పప్పులను తీయుటకును ప్రత్యేకముగ
నిర్మించబడినది.

మా యంత్రము యంతరకంపెనిల యంత్రముల
కన్న నాణ్యమైనది. మదరాసు రాజధానిలో ఎన్ని
చోట్లనో మాయంత్రములు వాడకలో నున్నవి.
కావలసినవారు కేటలాగుకొరకు వ్రాసికొనుడు.

బైడె అండు సన్ను

సాంగ్లి, బొంబాయి

కంతమున బాగుచేసి ఉచ్చాస్యమున నుమాసన గలి
గించును. సౌఖ్యమును హెచ్చించును. రుచిని గలిగించును.
స్వరమును గుట్టుగాను హెచ్చుస్థాయి గలదిగాను జేయును.
సాతకులకు, బోధకులకు, మిక్కిలి ఉపయోగము.

తాంబూలముతో దీసికొనిన మిక్కిలి రుచించును.
గొంతుకలో చిల్లగనుండును. అజీర్ణమునకు ఆరవికిని మంచి
మందు. చుట్టకాల్చినవెంటనే ఉపయోగించినట్లయిన ఉచ్చాస్య
ముల నుమాసన గలిగించును.

8 అణాలు పోస్తుల్లీలు పంపినచో నొక పాకెట్టు
మాత్రము పంపబడును. అది బహుదినములు రాగలదు. మాదిరి
పాకెట్టు ఆర్థజా పోటీజేస్తాంపు యిక్రిందివారికి పంపిన
పంపబడును.

ముల్లారు ఫిప్పు 21 నుంకు రామశైలిప్పి, మదరాసు.

సవినాటిము రసవంతము.

సంగీత విరళేన సజయము.

ఇది నవరసభరితమై, శృంగార, శోక, రసప్రధానముగ
నాలుగంకముల చక్కని నాటకము ఇది పాకిన సామెతుల
కల్పరమను విశేషమునకులను ముఖ్యతైలిని వ్రాయబడినది.
"లయము" రీతిగన ఆడెస్సులకు వ్రాసి తెప్పించుకొన
వచ్చును. వి. పి. ఖర్చులు కొనువారే భరించవలయును.
12 పుస్తకములు ఒకే దఫాను కొనువారికి ఒక పుస్తకము
బహుమతిగా నియ్యబడును.

వీరివెల రూ 0.8-0
ఆకుల పాపారావునాయుడు,
కల్లివర్ రామండ్రి.
O.
పిల్లారెట్టి లక్ష్మీపతిరావునాయుడు,
జనరల్ మర్చెంటు, కాకినాడ.

జాబ్బుధరణము, యోగనిద్ర, ధీరాధాన, అంగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, అవతరములును పూర్వమున ప్రచురింపబడియుండుటయే కాక నిపుడు యును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మిక్రింది విషయము ముద్రింపబడినది:—

1. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, రష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్ష కారణములు పోక్షకారణములు; 3 యుద్ధ పూర్వాహములు, వానిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వానిపటములు; 5 దుర్గగుల్మ నిర్మాణము వానిపటములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యముల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధ ప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను తెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణమాలం దపూర్వముగ నుండును. పెద్దయాకృతియందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగార్ రంగుల పటమున్ను చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
అర్ధసంవత్సర	„	0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు	„	1	0	0
ఇతరులకు	„	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలు చేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగ వచ్చును.

దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడినవి.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు.

వనోపధి సార్వపరిల్లా

ఇది వనోపధిపండువులకు సత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుచేయును. కీళ్ళపొట్టు, పారేవాయువుపొట్టు, కడుపు, రక్తవికారములను గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. వాడితంతువులకు ప్రసాదింపబడును. సత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఇది సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు రోజులు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

విషంకుమందు:—ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లి(తాగు బడి మందు) నాగవల్లితైలము పైపూతకు మందు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజులకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, గళగ. ఘననవాడి, నం. ౨. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay

మద్రాసు నశ్యము.

ర. ఆ.	ర. ఆ.
మేలైన మద్రాసు నశ్యం శేరు 1-౬ 0-12	సువాసనశ్యం వెద్దబుడి 0-4
వీకే (చులములు 120) 8-4	డిటో డజ్జుబుడ్లు 2-0
వ్యాపారాలకు మాత్రం 8-0	తాంబూలముకు సువాసన
అలవీకే అందరికి 1-10	పొగాకు టిన్ 1-౬ 0-4
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.	డిటో డజ్జు బిడ్లు 2-8
	క్యాటలాగు ఉచితము.

యక. శ్రీనివాసయ్య కంపెనీ,

అపాలవెట్టె నెం 188 రు, మద్రాసు.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలువడినవి.

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభముగా భాషలో తగినపటములతో కథలవలె వర్ణిత మగును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు రమారమి 600 పుటలు 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0. (ప్రాప్తేజిత్ సహా) ప్రవేశ రుసుము లేదు. సంవత్సరముచందా ముందుగ స్వీకరింపబడును.

అయితము:— గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ. ఇంక్లావికేట, మద్రాసు అనివాయడ.

మాతన రోమసంహారి.

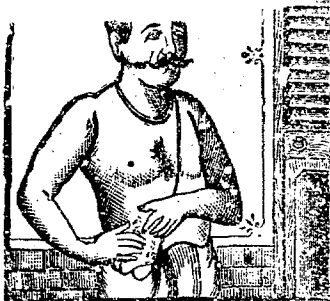
బేగంసాహిసాఫ్.

ఒక తూరి ఉపయోగించుట కలన దేహమందలి యే భాగమునయుండు రోమము ను చెడుపులేక శుద్ధముగా గండును. చర్మము యొక్క స్వభావమైనరంగునుకాంతిని పోగొట్టక చేయు (సాఫ్) ఇది ఒకే. నెల రిబిల్లు వెల 181-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4 అ.

అ. ఏ. పండిట్ అండ్ కంపెనీ 6, బందరుపేడి, మద్రాసు.

ధరలేదు. !దేశ హితము. పోషణలేదు. ఉచితము ఆ యుక్తే దము. ఉచితము!! ఆంగ్ల వైద్యవిషయమందును ఆయుర్వేదపద్ధతులయందును మనకుగల అనుభవమువల్ల సేకరింపబడిన వైద్యరహస్య భరితమైన వైద్య విద్య ఆయుర్వేదము రోగవారికి ధరగాని పోషణగాని లేక ఉచితముగా పంపబడును:—రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ 20 చీనాబజార్, మద్రాసు.

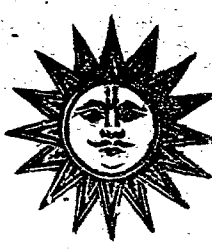

యగు అనాలజీ కొని నాలుగైదు సారులు రాచినదే డా. తామర నిర్మలమగును. నయమ కాని యెడల మీ నాల్గులగాలు తిరి తీసికొన వచ్చును

ఈతైలమును ఒక సారివాడిన సుఖపడగలరు. దీని రాచిన మంటయుండదు. చర్మము నలుపెక్కద అమృతాంజనము డిప్, 6, తంబుకెట్టిపేడి మద్రాసు.

కుంకుమపువ్వు

కృష్ణ

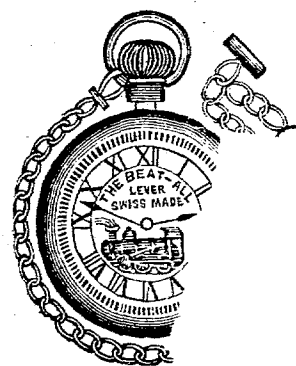
శుభ్ర

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమార్పును గమనింపుడు. కరస్పాండెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండ్ కంపెనీ. 21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

నూతనముగా వచ్చి యున్నది.

బీట్ ఆల్ వాచ్

ప్రసిద్ధమైన యింజన్ మార్కుగలది. పేరుపొందిన లీనరుపనితో చేయబడినది తలమీదనునే బీగముకూడ వచ్చుది బహుమందరమై సులభ శ్రేష్ఠమైనది.

సుందర

వాచిపెట్టెనవే

బి. ౯

నెం. 7

ఉ.

బర్రా
లు
బేడ
న్ను
క
ధ